

ОБЩИНА СОПОТ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020г.

Българска Консултантска Организация, 2014г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА.....	11
1. Местоположение, граници и място в административно-териториалната и регионална структура.....	11
2. Релеф.....	11
3. Климат	13
4. Води	14
5. Почви	14
6. Земеделски територии и горски фонд	15
7. Биологично разнообразие.....	16
8. Защитени територии	17
9. Културно наследство	20
III. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА	30
1. Обща характеристика на икономиката на община.....	30
2. Анализ на икономическото развитие по сектори	31
IV. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИ РЕСУРС	42
1. Демографска характеристика на населението	42
2. Заетост и безработица	55
4. Здравеопазване	62
5. Образование	64
6. Култура.....	68
7. Социални дейности	69
V. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА	71
1. Транспортна инфраструктура.....	71
2. Водоснабдителна мрежа за питейно-битово водоснабдяване и мрежи за отпадни води	72
3. Електроснабдяване	74
4. Газопроводи	75

5. Комуникационни мрежи, далекосъобщения и пощи.	75
VI. СЕЛИЩНАТА МРЕЖА И МОДЕЛИ НА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА	77
1. Териториално-урбанистична структура	77
2. Жилищна осигуреност	82
3. Стратегически насоки за териториално развитие	86
VII. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ	92
1. Качество на атмосферния въздух.....	92
2. Води	93
3. Отделени отпадъци.....	97
4. Незаконни сметища – местонахождение и площи	99
5. Почви	100
6. Шум.....	100
VIII. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ.....	102
IX. SWOT АНАЛИЗ.....	107
X. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020Г.	110
1. Визия.....	110
2. Стратегически цели и приоритети	111
XI. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ 2014-2020 Г.	123
XII. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ	126
XIII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА.....	130
XIV. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	139
XV. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ, С КОЯТО СЕ КОНКРЕТИЗИРАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ, СЪОТВЕТНИТЕ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ И ЗВЕНАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ.....	142

XVI. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ЗА АДАПТАЦИЯТА КЪМ ВЕЧЕ НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ..... 159

СЪКРАЩЕНИЯ

АД – Акционерно дружество

АМ – Автомагистрала

АСП – Агенция за социално подпомагане

БВП – Брутен вътрешен продукт

БДС – Брутна добавена стойност

В и К – Водоснабдяване и канализация

ГИС – Географски информационни системи

ГПСОВ – Градска пречиствателна станция за отпадни води

ГТ – Горски територии

ДВ – Държавен вестник

ЕАД – Еднолично акционерно дружество

ЕО – Европейска общност

ЕООД – Еднолично дружество с ограничена отговорност

ЕС – Европейски съюз

ЕТ – Едноличен търговец

ЕТК – Европейски транспортен коридор

ЗАТУРБ – Закон за административно-териториално устройство на Република България

ЗКН – Закон за културното наследство

МЗГ – Министерство на земеделието и горите

МЗХ – Министерство на земеделието и храните

МОМН – Министерство на образованието, младежта и науката

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

МСП – Малки и средни предприятия

НАТУРА - Европейска екологична мрежа

НИНКН - Национален институт за недвижимо културно наследство

НИРД - Научноизследователска и развойна дейност

НКПР – Национална концепция за пространствено развитие

НП – Национален парк

НПО – Неправителствена организация

НСИ – Национален статистически институт

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за развитие на община Сопот за периода 2014 -2020 г. е документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на територията на общината, който се разработва в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Пловдив за периода 2014 -2020 г.

Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциалът на общината, от една страна, и стратегическите насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие, съдържащи се в съответната областна стратегия за развитие за периода до 2020 г., от друга страна.

Използваният подход, методите и принципите при разработването на общинския план за развитие /ОПР/ гарантират, че стратегическият документ е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България. Освен това планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината.

Общинският план за развитие на община Сопот като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие.

Съответствието на общинския план за развитие с изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната политика, се отнася до това, в каква степен плановият документ, разработен и прилаган на местно ниво, отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС. Най-общо

стратегическите цели на тази политика са насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравновесия и подобряване на жизнения стандарт. Освен по отношение хармонизацията на целите и приоритетите в контекста на регионалната политика на ЕС, съответствие е необходимо да се търси и по отношение на методите за управление, наблюдение и оценка в процеса на разработване и изпълнение на общинския план за развитие. Така например, биха могли да се използват утвърдените в европейската практика инструменти за определяне на физически и финансови индикатори за отчитане на постигнатите резултати и въздействие от прилагането на мерките и проектите в рамките на общинския план за развитие. Формите за предоставяне на информация и публичност, относно приемането и изпълнението на плана, както и за работа с партньорите в областта на интегрираното устойчиво местно развитие, също така биха могли да се използват ефективно.

Законодателната рамка въвежда задължителното изискване за съгласуваността на основните стратегически документи на европейско, национално и областно ниво.

Стратегия Европа 2020

„Европа 2020“ е десетгодишната стратегия за растеж на ЕС. Нейната цел не се ограничава с преодоляването на кризата, която продължава да засяга много от нашите икономики. Целта на стратегията е да се отстранят недостатъците на нашия модел на растеж и да се създадат условия за различен тип растеж – по-интелигентен, по-устойчив и по-приобщаващ.

Определени са пет основни цели, които ЕС трябва да постигне преди края на десетилетието. Те са в сферата на заетостта; образованието; научните изследвания и иновациите; социалното приобщаване и намаляването на бедността и климата / енергетиката.

Стратегията включва седем водещи инициативи, предоставящи рамка, чрез която ЕС и националните власти взаимно поддържат усилията си в области, подкрепящи приоритетите на „Европа 2020“ – като иновации, цифрова икономика, заетост, младеж, промишлена политика, бедност и ефективно използване на ресурсите.

„Европа 2020“ ще има успех само ако бъдат положени решителни и целенасочени усилия както на равнище ЕС, така и на национално равнище. На равнище

ЕС се вземат важни решения за завършване на изграждането на единния пазар на услуги, енергия и цифрови продукти и за инвестиции в основни трансгранични връзки. На национално равнище трябва да бъдат премахнати много препятствия пред конкуренцията и създаването на работни места. Тези усилия ще имат желаното въздействие върху растежа и работните места само, ако са съвместни и координирани.

Българското правителство предвижда увеличение на заетостта на населението между 20 и 64 години от 63 % през 2012 г. (според данни на Евростат) до 76 %. Екологичните цели на националното ни развитие са намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % спрямо 1990, 16% относителен дял на енергията от възобновяеми източници от крайното брутно енергийно потребление, подобряване на енергийната ефективност с 25 % и намаляване на енергийната интензивност на БВП с 50 % до 2020 г. В социалната сфера, преждевременно напусналите училище трябва да бъдат снижени до 11 %, докато дела на лицата с висше образование на възраст между 30 и 34 години следва да стане 36 %.

Националната програма за развитие: България 2020

Националната програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020) е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Визията, целите и приоритетите на НПР БГ2020 са дефинирани на базата на изготвен за целта социално-икономически анализ, както и на получените становища в рамките на публичните дискусии на всеки един етап от изработването на документа. Формулираните цели на правителствените политики ще осигурят постигането на ускорен икономически растеж и повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в средносрочен и дългосрочен план.

НПР БГ2020 е документ за националните решения за растеж. Той е в съответствие с ангажиментите на България на европейско и международно ниво, но възплачва стремежа на държавата за избор на национален път за напредък.

НПР БГ2020 проследява актуалното състояние на факторите за икономическо развитие и се стреми към равностойно разглеждане, но и приоритетно фокусиране на някои от тях. Идентифицирани са следните основни фактори – човешки капитал, заетост, физически капитал, инфраструктура, технологии и информационни системи.

На основата на проведените социално-икономически анализи и финансови прогнози, НПР БГ2020 мотивира своите визия, три стратегически цели и осем приоритета. Предложенията поставят акцент върху развитието на образованието и здравеопазването, достигане до по-високи равнища на заетостта, инфраструктурни подобрения, приложение на иновативни подходи в икономиката, възстановяване на аграрния сектор.

Национална стратегия за регионално развитие

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

НСРР играе важна роля за постигане на съответствие и взаимно допълване между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие и секторните политики и стратегии, които спомагат за балансирано развитие на районите.

Национална концепция за пространствено развитие

Националната концепция за пространствено развитие (НКПР) е средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Заедно с Националната стратегия за регионално развитие 2012 – 2022 г. тя е основен документ в най-новото ни законодателство и дългоочакван инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено, икономическо и социално развитие.

НКПР изтъква важността на успешната териториална интеграция на страната ни в европейското пространство чрез развитието на български транспортни, екологични и културни оси и свързването им с международни коридори. Акцент се поставя върху

Този документ е създаден в рамките на проект „Подобряване на процесите на създаване и провеждане на политики в община Сопот”, в изпълнение на Договор № 13-13-146/31.10.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

постигането и поддържането на умерено полицентричната мрежа от градове, предпоставка за по-балансирано териториално развитие и съживяване на селските и периферните райони.

Областна стратегия за развитие на област Пловдив

Общинският план е в пряка йерархична зависимост от Областната стратегия за развитие. Областна стратегия за развитие (ОСР) на област Пловдив за периода 2014-2020 г. е средносрочен документ за стратегическо планиране на регионалното развитие, с който се определят целите и приоритетите за устойчиво интегрирано регионално развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциала на областта. Формулирани са и необходимите нови цели и приоритети в синхрон с националните действия по приложението на стратегия „Европа 2020“. Неразделна част от ОСР е и индикативният разчет на необходимите финансови средства за реализиране на ОСР, изпълняващ ролята на финансова рамка за Общинския план за развитие на община Сопот.

При разработването на ОПР на община Сопот за периода 2014-2020 г. бяха съобразени и следните насоки и изисквания:

- Съответствие на плана с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- Координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;
- Осигуряване на информация и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- Методологическите работни документи на ЕК за използване на индикатори и извършване на оценки;
- Спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1. Местоположение, граници и място в административно-териториалната и регионална структура

Община Сопот е разположена в южното подножие на Стара планина, в северозападната част на Пловдивска област. Нейната територия възлиза на 56,3 км² или 0,9 % от площта на Пловдивска област.

Община Сопот има обща граница с Община Карлово от изток, запад и юг. На север тя граничи с Община Троян, която е част от Ловешка област. 11 от общо 18-те общини на Пловдивска област попадат в зоната на активно влияние на град Пловдив. Община Сопот обаче не попада непосредствено в тази зона.

В селищната мрежа на Община Сопот попадат град Сопот и село Анево, които заемат около 5,5 % от територията на общината. Гъстотата на населението в тези населени места е изключително висока – 192,4 д./км². За сравнение – средният показател за страната е 74,6 д./км², а за Пловдивска област – 119,7 д./ км². 90,3 % от населението на общината е концентрирано в град Сопот.

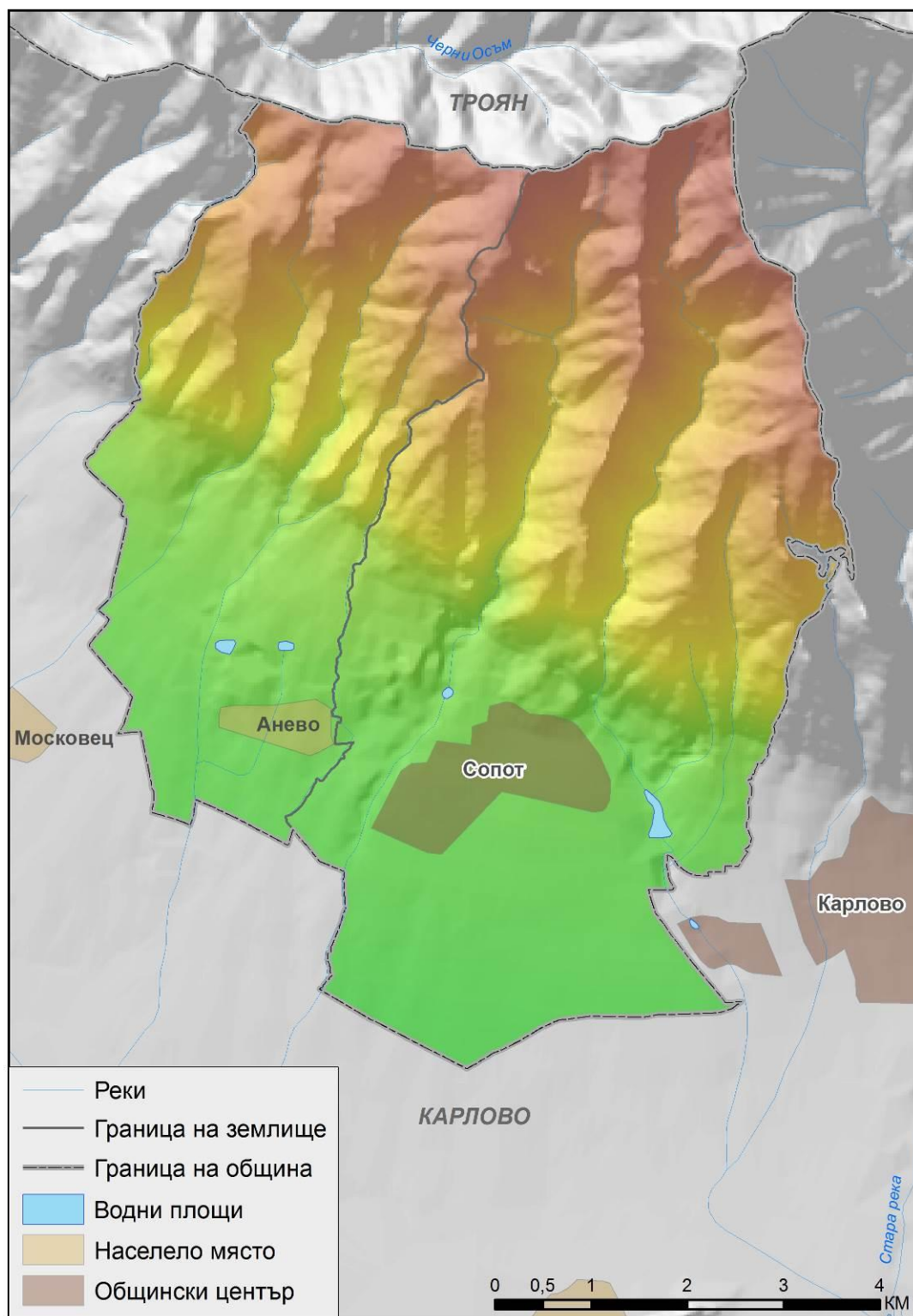
2. Релеф

Релефът на територията на Община Сопот е котловинно-планински /фиг.1/. Тук попадат западната част на Карловската котловина и части от южните склонове на Стара планина. Средната надморска височина на разглежданата територия е 510 м.

Част от старопланинските склонове са с ниска устойчивост, което крие опасност от оголването им и активиране на ерозионни процеси.

Полезни изкопаеми – района на Община Сопот е беден на полезни изкопаеми. Съществува находище на лигнитни въглища югозападно от село Анево, което е на малка дълбочина, но не се експлоатира. Дебелината на въглищния пласт е между 1,4 м и 11,5 м.

На територията на общината липсват кариерни дейности за добиване на инертни материали.

Фигура 1. Природо-географско положение.

3. Климат

В климатично отношение Община Сопот попада в преходно-континенталната климатична област. Влияние върху климатичните условия в общината оказва котловинният характер на релефа. В сравнение с другите Подбалкански полета климатът на Община Сопот е по-топъл и мек. Рядко явление тук са температурните инверсии. Преграда за студените ветрове се явява планинският масив от север, докато ниската планинска ограда от юг, заедно с дефилетата и клисурите са естествен регулатор на въздушни маси.

Средната годишна температура в общината е 12°C. Зимата е относително мека, със средна януарска температура от около 0-3 градуса. Средногодишният брой на дните със снежна покривка е между 20 и 25. Лятото е умерено топло, като има около 60 дни със средно дневна температура около 20 градуса. Максималните температури през летния сезон са характерни за месец юли, когато достигат до 34 – 36°C. Поради значително меката зима и не много горещото лято, средната годишна амплитуда на температурите в общината е около 20°C. Често явление през летния сезон са градушките и гръмотевичните бури. Есента в Община Сопот е сравнително продължителна и топла. До края на месец октомври средните температури се задържат под 10°C, а падат под 5°C – към средата на месец ноември. Обикновено сутрин през топлото полугодие се появяват температурни инверсии, чиято продължителност е няколко часа. През есента обаче, инверсиите са неустойчиви и могат да продължат в рамките на няколко дни. Те са предпоставка за по-дългото задържане на вредни вещества в атмосферата.

Валежите в Община Сопот са умерени, като средногодишното им количество варира между 650 и 1000 мм, в зависимост от надморската височина. Режимът на валежите има ясно изразен летен максимум (месец юни) и зимен минимум (месец февруари). Така очерталият се континентален характер на валежите има малка разлика между зимните и летните валежни суми – между 6 и 10% от годишната им сума.

Средното количество на валежите през зимата е 110-145 мм, като около 30-35 % от тях са от сняг. Снежната покривка в района е с малка дебелина, като средногодишният брой на дните с валеж от сняг е 24 дни. В интервала 23-31 са дните с трайна снежна покривка. В сравнение с другите Подбалкански полета тук валежите от

сняг са по-малко. Сумата на пролетните валежи е 160-180 мм, а на тези през лятото – между 190 и 230 мм. Около 152 мм са валежите през есента. Валежите от сняг и дъжд благоприятстват елиминирането на голяма част от атмосферните замърсители.

Средногодишната скорост на вятъра в района е 2 м/сек. Преобладават западните и северозападните ветрове, но с по-голяма честота през студеното полугодие са източните ветрове.

4. Води

Хидрографската мрежа в района на Община Сопот е добре развита. По склоновете на оградните планински масиви се спускат редица малки реки. От Троянска Стара планина извират реките Коджа дере, Джафа дере, Дамлъ дере, Манастирска, Леевица и Стара река.

Реките Леевица и Манастирска, протичат през територията на Община Сопот. Тези две реки, заедно с техните притоци осигуряват условия за задоволяване на нуждите от вода в общината. Освен тях с добри питейни качества и висока чистота са подпочвените води по речните тераси. Те, както и речните води от горните течения на планинските потоци са основен ресурс за питейното и битовото водоснабдяване на населените места в Община Сопот. Нормалните потребности на населението на общината от питейни води се гарантира именно благодарение на използвания дебит на тези води. За съжаление обаче количеството на водите с високи питейни качества, което е предвидено като резерв за бъдещо потребление, е незначително.

Общо на територията на Община Сопот има изградени 4 язовира – „Сопот – 1”, „Сопот – 2 – Мурла”, „Анево - 1” и „Анево – 2”, с обща водовместимост от 830 000 м³.

5. Почви

На територията на Община Сопот се наблюдава разнообразие от почвени видове. С най-широко разпространение в района са делувиялно-ливадните и алувиално-ливадните – около 75%. 10-12 % от територията на общината са заети от канелените горски почви. По високите части на Стара планина се срещат още кафявите горски и планинско-ливадните почви.

- делувиално-ливадните почви се характеризират като едрочастични, често пъти и чакълести. Те се отличават с мек механичен състав, ниска водоемност и силна водопропускливост. Тези почви имат ниско плодородие, което обаче се компенсира от добрите им физически свойства, които благоприятстват отглеждането на трайни и културни насаждения, сред които лозя, маслодайна роза, житни растения, фуражни треви и други. От гледна точка на напояването им следва да се вземат под внимание водните свойства на почвите, с цел избягване загубата на вода и възможното заблатяване в по-ниските места на района;

- кафяви горски почви – те се характерни за високите части на Стара планина, като се срещат тъмни и светли кафяви горски почви. От значение при тях е изложението на терена. Така например светлите кафяви горски почви са разпространени по ниските, южни и по-сухи райони на планината. Тези видове почви благоприятстват развитието на бук и иглолистни дървесни видове, както и отглеждането на ръж, картофи, пролетен ечемик, влакнодаен лен и различни видове тревисти растения;

- канелени горски почви – характеризират се като глинесто-песъчливи с лек механичен състав. Сравнително лесно се обработват, с добра влагоемност и неголяма водопропускливост. Канелените горски почви се нуждаят от торене с фосфатни и азотни минерални торове, поради недостатъчното наличие на органични вещества и минерални химични елементи в тях. Успешно върху тях могат да виреят почти всички житни култури, слънчоглед, памук, царевица, тютюн, роза, зеленчуци и някои овощни видове;

- планинско-ливадните почви са характерни само за високите части на Стара планина – над 1700 м н.в. Тези почви са покрити с ливади от алпийски и субалпийски тип, използвани за пасища на едър и дребен рогат добитък. Като цяло планинско-ливадните почви са слабо плодородни, като върху тях могат да се отглеждат картофи.

6. Земеделски територии и горски фонд

Поземлените ресурси на Община Сопот са с размер от 56 000 дка (56 кв. км.). 15 480 дка или 27,5% от територията на Община Сопот са заети от горския й фонд. За съжаление обаче горските насаждения в общината нямат голямо стопанско значение. С

цел подобряване устойчивостта и продуктивността на горите, съхраняване на ценните горски ресурси и ограничаване на ерозионните процеси, залесяването в общината се е утвърдило като основно горскостопанско мероприятие. Горите на територията на Община Сопот са държавен горски фонд, стопанисването им се извършва от подразделение на Държавно лесничество „Карлово”.

Само 6% от обработваемата земя в общината е поливна. За сравнение – над 40% от обработваемата земя в Пловдивска област е заета от поливни площи. Община Сопот разполага с достатъчен воден ресурс за обезпечаване на обработваемата земя, въпреки това хидромелиоративният фонд е силно амортизиран, нуждаещ се от сериозни инвестиции за ремонт и поддръжка. За съжаление собствениците на имоти не са в състояние да осигурят достатъчно средства за инвестиции в ремонтно-възстановителните дейности на каналната мрежа и съоръженията. Това се дължи на ниските им доходи и покупателна способност, както и на нарастващата цена на водата. Негативно влияние оказват също така раздробеността на земеделските имоти (3,5 дка е средната големина на обработваемите парцели) и застаряването на населението (работната ръка).

7. Биологично разнообразие

7.1. Растителни видове

Южните склонове на Стара планина, попадащи в границата на района, са оголени, като малка част от тях е покрита с високостеблени гори. Най-голямо разпространение в общината имат букът, габър и изкуствените насаждения от бор. От храстите с най-голямо разпространение са шипка, леска, глог и чашкодрян. Богата тревиста растителност покрива билото на планината, като образува обширни високопланински пасища. Изкуствено са създадени култури от бял и черен бор, акация и смърч.

В градската среда е залесено с явор, ясен, топола, липа, акация, конски кестен, туя и кипарис.

7.2. Животински видове

По отношение на животинските видове Община Сопот не се отличава с особено разнообразие. В котловината и оградните ѝ части се срещат предимно дивата свиня и сърната в по-недостъпните места. В резерватите се срещат еленът и дивата коза. Значителна е популацията на лисиците и чакала. В района се срещат и някои видове птици, сред които с най-голямо разпространение са яребицата и кекликът. В миналото реките са изобилствали с риба, но днес за съжаление тя е в ограничени количества. Срещат се пъстърва, мряна и кефал. Шаранът и толстолобът са характерни за изкуствените водоеми в общината.

8. Защитени територии

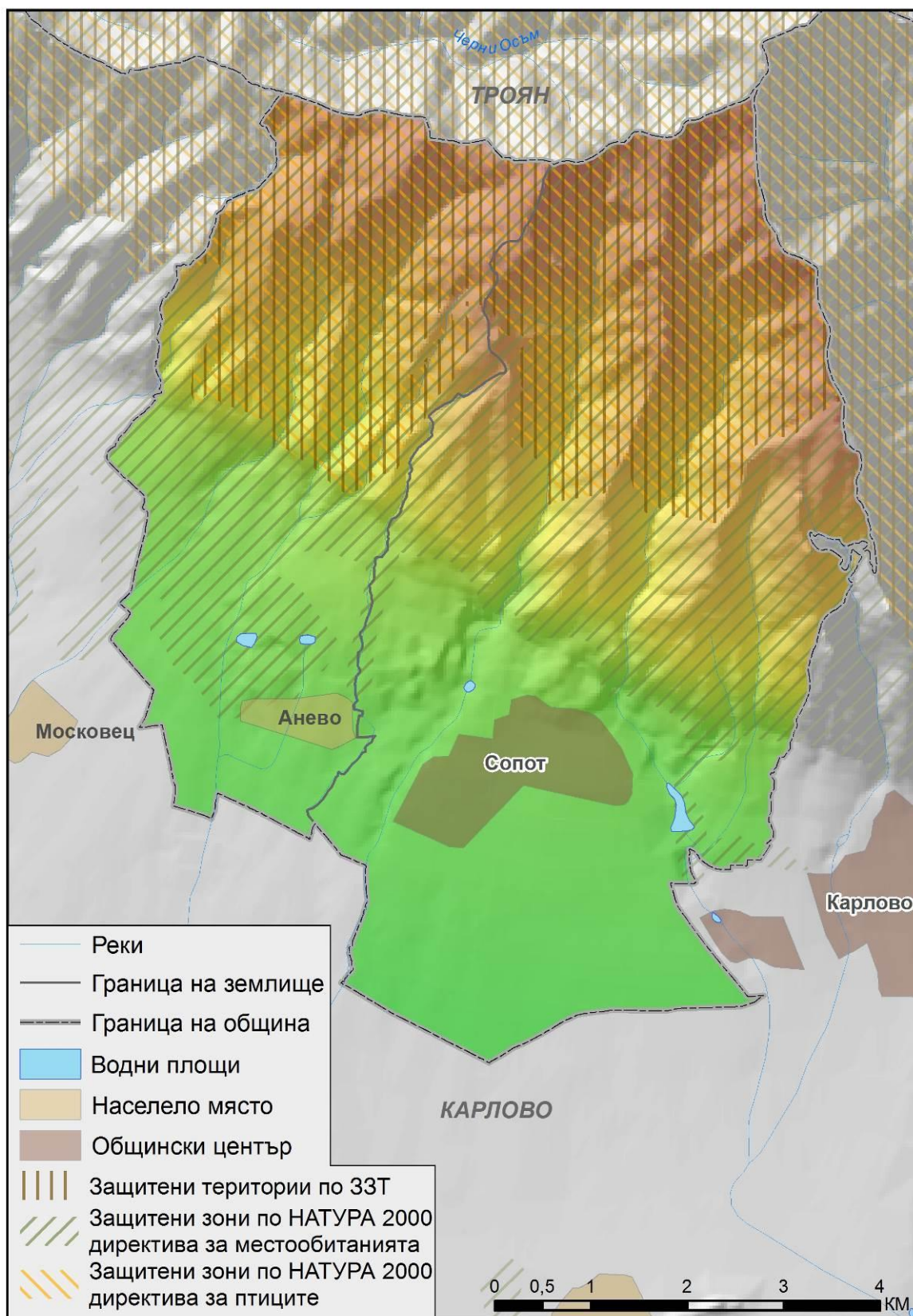
На територията на Община Сопот попадат 15 480 дка от Националния парк „Централен Балкан“. Той е втората по големина защитена територия в страната (72 021, 07 ха), която разполага с дива природа, която е представителна както за нашата страна, така и за Европа. Тук се опазват саморегулиращи се екосистеми (заемащи 70% от територията на парка), отличаващи се със своето изключително биологично разнообразие. На територията на парка се срещат редица редки и застрашени видове. В границите на Национален парк „Централен Балкан“ попадат 9 резервата, заемащи обща площ от 20 019 ха или 28 % от парковата територия.

По отношение на флората, в Парка са установени около 2300 вида и подвиди растения, сред които дървесни видове, висши растения, папрати, мъхове, гъби и лечебни растения. 12 от лечебните растения в Парка са защитени от закона. Горите, разпространени на територията на „Централен Балкан“ съставляват 1 % от всички гори в България. С най-голямо разпространение от дървесните видове е букът. Именно Стара планина се счита за царството на бука а в НП „Централен Балкан“ са най-запазените и величествени букови масиви.

Фауна – разнообразният релеф и климат на Парка благоприятстват многообразието от местообитания, като го превръщат в съкровищница на животинския свят. Редица редки и застрашени животни живеят на територията на парка, който е едно от последните места в Европа с образци на дивата природа. Тук се срещат златка, вълк,

дива котка, видра, трицветен нощник, дива коза, царски орел, ливаден дърдавец, различни видове прилепи и други. Паркът е най-важната в света защитена територия за южния белогръб кълвач, лалугера, полубеловратата мухоловка, планинското сляпо куче и бехщайновия нощник. Освен това е място със световна значимост за птиците от алпийския биом.

В района на Община Сопот попада също така и част от резервата „Стенето”. Той е вторият по големина (с площ от 3 578,8 ха) в НП „Централен Балкан” след „Джендема”. Обхваща цялото горно течение на река Черни Осъм, като има за цел опазването на неповлияните от човека естествени екосистеми по течението на реката. Резерватът е всепризнатото птиче царство – разполага с най-голямото разнообразие от горски и скални птици на Балканския полуостров.

Фигура 2. Защитени територии и местообитания.

9. Културно наследство

Географските характеристики и пространственото развитие на селищната структура в Община Сопот, разположена в плодородната Карловска котловина /Карловско поле, Стремска котловина/ в южното подножие на Стара планина /Средногорско-Подбалканската област/, както и по долините на река Стряма и притоците ѝ / Бяла река, Стара река, Дермендере и др./, са предпоставката за заселване на различни цивилизации по територията ѝ още от Древността. В тази връзка, културното наследство в района е резултат от напластяване на отминали цивилизации и епохи, които носят специфична памет и идентичност на мястото.

Националната концепция за пространствено развитие на Република България представя културните коридори и прави оценка за степента на значимост на културното напластяване, като община Сопот е представена със ниска степен – наличие на един слабо изразен културен пласт. От друга страна извън населените места е обособено направление с линейно разположени обекти от един или два исторически периода с идентични стилови и смислови характеристики е обособено като линейна структура.

Последните политики на ЕС са ориентирани към **управление и свързване на екологичните, ландшафтни и културни ценности** на регионите и реализиране на местния потенциал за развитие на общините и регионите.

В този смисъл пространственото и социално-икономическо развитие на територията ще бъде ориентирано към културното наследство в общината и природните и културни ландшафти, които изразяват регионална специфика. Това са факторите, които имат водеща роля в устройството на територията и регионалното развитие.

Този подход в пространственото развитие е отправна точка и при пространствените политики, свързани с материалното и нематериалното културно наследство на България, които се залагат в НСРР и НКПР и са в пряка връзка с качеството на живот. Отчита се и промененото отношение към културните ценности и разширяване на пространствения обхват на културното наследство – от единичната ценност до ансамбъл с неговото обкръжение и цялостната градска и/или природна среда, в която е ситуиран, от интериора на сградата и нейната конструкция до

характерния пейзаж, от културните коридори/маршрути до подводните културни ценности.

Основните насоки в опазването на културните ценности в цялото им времево и видово многообразие са свързани със съхраняване на техните уникални характеристики чрез консервация и активно опазване, публична загриженост и адаптация в най-широк смисъл, запазване и развиване на духа на мястото /genius loci/ и на пространствената идентичност и развитие на потенциала им за стимулиране на икономическия растеж.

Взаимодействието на природата и човека е формирало многобройни **културни пейзажи** в общината. Най-общо казано културното наследство обхваща нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, които носят историческа памет и национална идентичност. На територията на общината са налични културни ценности - материални и нематериални свидетелства за човешко присъствие и дейност, които са с висока научна и културна стойност за индивида, общността и обществото в региона. Културното наследство в община Сопот е представено от археологически и исторически, както и от природните ценности, народните традиции и културните обичаи.

В пространствено развитие на община Сопот историко - географското развитие е в основата на културното напластяване и именно то дава възможност за изграждане на сътрудничество със съседните общини и формиране на културни зони за туризъм и рекреация, които в съчетание с народните традиции и културните обичаи на местната общност изграждат атрактивна културна среда.

В община Сопот са идентифицирани 57 археологически, художествени и архитектурно-строителни обекта обявени за недвижими културни ценности, разгледани по населени места в анализа на община Сопот.

Културното наследство в общината включва едни от най-значимите недвижими културни ценности в региона и България – с категория „национално значение“ са **Средновековна крепост Аневско кале**, 5 км северо-западно от града и **Къща-музей "Иван Вазов"**, пл. Иван Вазов, докато с предварителна категория „национално значение“ е **Манастирът "Въведение Богородично"** известен като „Женския метох“ /според Вазовия роман “Под игото”/. Ансамбълът на метоха, църквата към него,

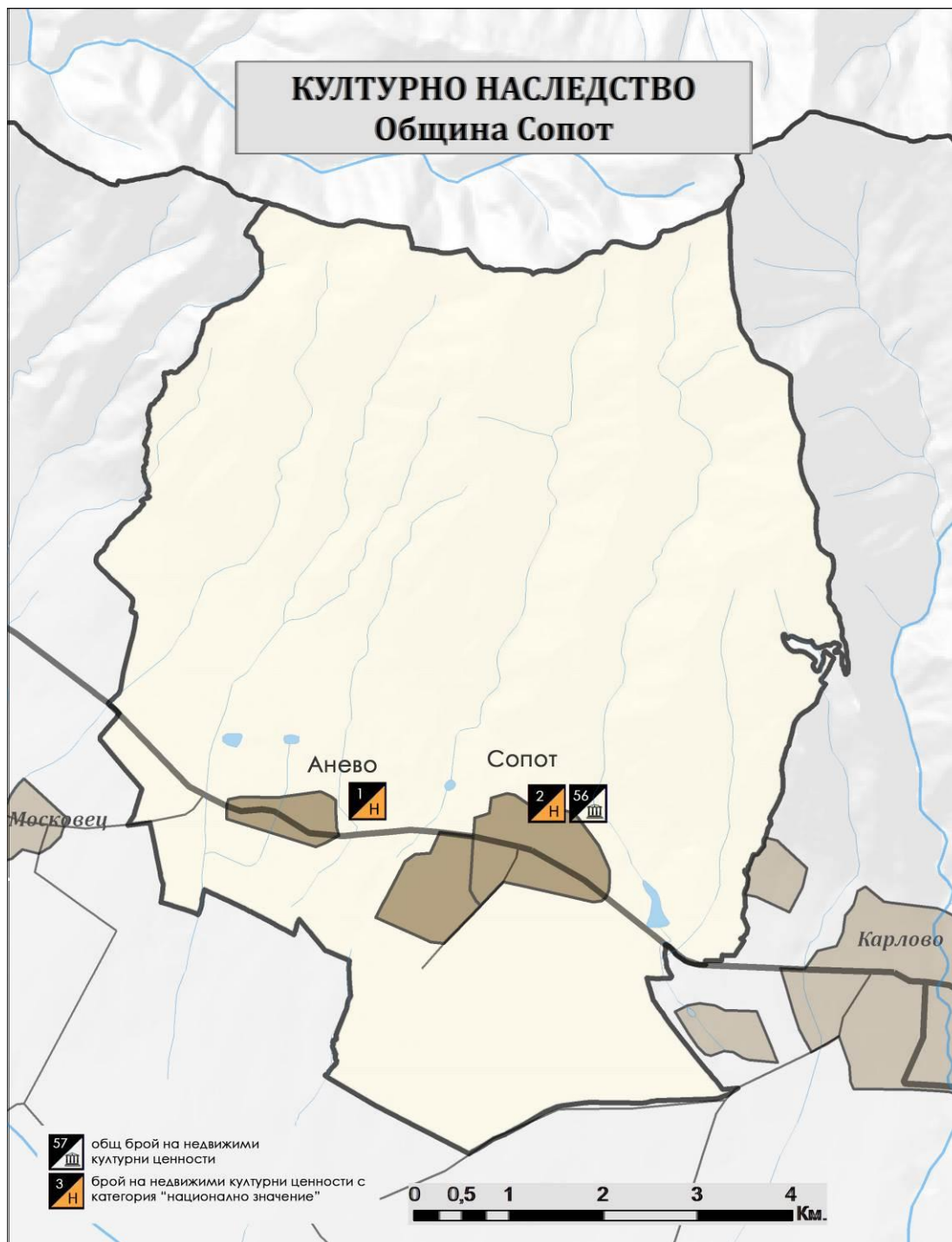
чешмата и над 300 годишната манастирска лозница има национално архитектурно значение, както и историческо значение като убежище на Апостола Васил Левски.

Други значими обекти в община Сопот са:

- **Възрожденското девическо училище** /наричано “Радино училище”, по името на Вазовата героиня Рада Госпожина/, което е възстановено и обзаведено като възрожденски театър. В сградата е разположена и музейна експозиция на просветното дело;
- **Църквата “Св. Св. Апостоли Петър и Павел”** обект на възрожденската архитектура, построена от майстори от Брациговската школа от средата на XIX в.;
- Манастирът “Св. Спас” – основан през XIV в., в който по време на турското робство е имало килийно училище и певческа школа;
- **Параклисът “Покров на Пресвета Богородица”** – разположен в северния край на град Сопот на мястото, където се е издигала църквата “Света Богородица”, известна като „бялата черква”, дала името, с което селището е било вписано в турските регистри: Акче клисе (Бяла черква);
- **Дядовата Стоянова воденица** – постройка с важна етнографската стойност, влязла в историята на българската литература чрез описанието ѝ в романа на Вазов “Под игото”. Тя е разположена в местността “Дългата могила” и днес е единствената оцеляла от многобройните воденици съществували по течението на Манастирска река.

Културното наследство в общината е концентрирано в град Сопот и село Анево /фиг.3/. Недвижимите културни ценности в общината свидетелстват за историята, бита и културното развитие на местното население и дават възможност за осъзнаване на културната идентичност на общината.

Друга специфична черта на община Сопот е запазения специфичен облика на **традиционната възрожденска архитектура**. Запазени са старинни възрожденски къщи в гр. Сопот, някои от които са обявени за недвижими културни ценности, значими в архитектурно-строително и историческо отношение /Фратювата къща, Хаджи Котювата къща, Загубановата къща, Хаджи Стойковата къща, Коковата фурна, къща на Ганчо Шошев, Манчевата къща, къщата на народния лечител Иван Раев и др./

Фигура 3. Пространствено разпределение на недвижими културни ценности в териториалния обхват на община Сопот.

Според научната и културна област, към която се отнасят, недвижимите културни ценности в териториалния обхват на общината са археологически, художествени и архитектурно-строителни.

Регионът притежава значителен културен и природен потенциал, който следва да бъде по-добре експониран и да допринесе за повишаване на социално-икономическото състояние на общината. Като възможност за специализирана туристическа дейност с възможност за развитие на еко-туризъм, културно-исторически, археоложки и други.

Важен обект на културната инфраструктура на територията на общината е **Народното читалище „Иван Вазов“** – важен културен център, който съхранява, развива и обогатява културния живот, приобщава гражданите към ценностите на науката, изкуството и културата и съхранява духовния живот и местните тракции и културни обичаи.

Нематериалното културно наследство в общината е представено от народните традиции и културните обичаи. Културният календар на общината е представен от активен културен живот. Културните институции от своя страна са основните структури, които съхраняват фолклорното богатство.

Основни културни мероприятия на територията на община Сопот са свързани с отбелязването на националните и традиционни християнски празници. В териториалния обхват на общината се честват и празниците с местно значение, които изразяват идентичността на община Сопот, а именно отбелязване на деня на освобождението на Сопот от руската армия, празника на розата, традиционния събор на плодородието в село Анево, Празника на общината – 5 септември, и подобаващо отбелязване на патронните празници на училищата в общината и др.

Културните обекти от национално и местно значение са потенциал, които трябва да бъде използван за привличане на социално-икономическа активност в общината. Необходимо е да се изготвят проекти за консервация и адаптация на обектите и интегрирането им в обща мрежа обвързвана със селищната структура в общината. Така също е важно да бъдат изготвени познавателни туристически пътеки и маршрути и обособяването на културни зони.

Атрактивността на общината трябва да бъде представена като съвкупност от нематериално и материално недвижимо и движимо културно наследство. Народните

традиции и културните обичаи са нематериалния ресурс, които може да задържи посетителите в общината и да повиши нейната атрактивност и качеството на културния туристически продукт. Основата на съвременния динамичен и разрастващ се град са културните ценности заложени в селищните характеристики на общината. С времето те биват възстановени, адаптирани и допълвани, което допринася за развитието на общината като културен център и формирането на културна туристическа индустрия.

Интерпретацията на културното наследство днес е основополагащ елемент в устойчивото и балансирано териториално и социално-икономическо развитие. Културното наследство е фактор изграждащ позитивни партньорства между местните общности и бизнеса. Процесите на урбанизация дават възможност за съчетаване на традиционните дейности носещи идентичността на региона /културното и природно наследство, историческата памет/ и социално-икономически дейности в новите урбанизираните територии. Водеща роля в съхраняването, опазването и адаптирането на културното наследство днес имат хората. Заедно с него те са носители на историческата памет и древни традиции. Представянето на културното наследство като дейност, интегрирана в селищната структура на общината придава ново значение и го представя като ресурс за социално-икономическо развитие. На културното наследство днес се гледа като на материален и духовен ресурс, който трябва да бъде съхранен, без изискване за рентабилност на вложените в него инвестиции. Необходимо е създаването на маркетингова стратегия, която да представя културното наследство на националния и международния пазар, също така създаване на информационна система на културно-историческите ресурси и иновативни форми за популяризирането му. Дейностите свързани с експлоатацията на културното наследство в туризма трябва да бъдат обвързани с опазването и съхранението на културните ценности и полагане на необходимите грижи. Днес можем да разглеждаме развитата културна индустрия като двигател на икономиката на дадена община и възможност за балансирано и устойчиво развитие.

Представеният анализ на културното наследство се основава на Закона за културното наследство, който се явява основополагащия документ за опазване на културното наследство в Република България. Необходимо е да бъде актуализиран списък с недвижими културни ценности и включването на нови обекти притежаващи

научна и културна стойност. При актуализацията е необходимо да се вземе предвид степента на съхраненост на материалната, образната и функционална автентичност. Трябва да бъде изготвена оценка на научната и художествената стойност на обектите и да се проследи мястото и значението им в съвременната среда. Важно е да се прецени и до колко обектите са част от съвременната обществена и културна област /среда/, която обогатява средата и обществото. Оценката на познавателната стойност показва научния и образователен потенциал на обектите като свидетелство за развитие на материалната и духовната култура на обществото. Необходимо е да се оцени утилитарната стойност на обектите, както и до каква степен те позволяват възстановяване на оригиналните или организиране на нови функции. Така също трябва да се направи анализ на икономическата целесъобразност с цел включване в културно историческата индустрия или друга инвестиционна система.

Като цяло е необходимо да се създадат и прилагат специфични правила и нормативи към ОУПО Сопот за опазване и съхранение на недвижимите културни ценности, характерния облик на селищната структура и идентичността на общината и региона.

Освен ЗКН на Република България анализът се базира и на Националната стратегия за регионално развитие, Национална концепция за пространствено развитие, Концепцията за културните коридори на Югоизточна Европа, Организацията на обединените нации за образование, наука и култура /ЮНЕСКО/, Международния комитет за паметници на културата и забележителни места /ИКОМОС/ и Венецианската харта за консервация и реставрация на паметници и забележителни места. Всички те имат за цел да задават общи принципи и методи за опазване на културното наследство на света, да обособят културни маршрути в Европа и България, които следват традиционните пътища свързващи отделните исторически места и зачитане на културното наследство на всеки един народ и държава осигуряващи движение и обмен между тях.

Реализацията на стратегическите цели и приоритети, заложили в сферата на културното наследство се подпомагат от Оперативната програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. с приоритетна ос заложила в документа – Регионален туризъм:

Тя включва „Консервация, опазване, популяризиране и развитие на природно културното наследство със специфични цели“: 1/ „Насърчаване на регионалния туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство“ и 2/ „Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в регионите“.

Освен по ОП „Региони в растеж 2014-2020г.“, интегрирането на културното и природното наследство в социално-икономическия живот на общността в община Сопот се подпомага и от програмата на Европейската комисия „Creative Europe” /”Творческа Европа”/. Тя ще даде стимул на културните и творческите сектори на страните-членки на ЕС. Целта на програмата е, чрез финансиране на творческите прояви в периода 2014-2020 г., да превърне културните сектори на страните-членки на ЕС в основен източник на работни места и икономически растеж. Предвидените средства ще бъдат отпускани еднократно за подпомагане на образованието, аудио-визуалната и културна агенция и свързаните с тях подпрограми.

Програмата *„Creative Europe” /„Творческа Европа”/* подкрепя работата на културните и творческите организации на международно равнище и насърчава трансграничната мобилност на творби и кадри в областта на културата. Програмата подпомага стартирането на европейски проекти и обмяна на културно съдържание, както на национално, така и на европейско ниво, като дава възможност на участниците да работят и обменят опит в международен план – не само в рамките на ЕС, но и извън него. Програмата е насочена към финансиране на проекти за сътрудничество, литературни преводи, създаване на културни мрежи и платформи.

Друг финансов инструмент са подпрограмите *„Подкрепа на европейските проекти за сътрудничество”*, *„Подкрепа на европейските платформи”*, *„Подкрепа на европейските мрежи”*.

Основните цели и приоритети на подпрограмата *„Подкрепа на европейските проекти за сътрудничество”* са:

- Подкрепа на културните и творческите сектори в работата им на международно равнище, насърчаване мобилността на творби и кадри в областта на културата;
- Подпомагане на творците в привличането на по-широка публика към техните произведения, чрез улесняване на достъпа до тях в рамките на ЕС;

- Фокусиране върху децата, младите хора, хората с увреждания и по-слабо представените социални групи и популяризиране на техните творчески умения;
- Подпомагане въвеждането на съвременни практики в областта на културата и изкуството чрез нови бизнес и управленски модели, дигитални технологии и иновативни подходи за привличане на обществен интерес;
- Подкрепа на участниците в международното сътрудничество в рамките на ЕС и извън него въз основа на дългосрочни стратегии;
- Подкрепа на мобилността на всички културни и творчески дейности, чрез организиране на изложби, фестивали, културни събития и др.;
- Привличане на публиката чрез подобряване достъпа до материалното и нематериалното европейско културно наследство.

Основните цели и приоритети на подпрограмата **„Подкрепа на европейските платформи“** са:

- Насърчаване мобилността на участниците и произведенията на изкуството, най-вече в по-слабо развитите в културно отношение страни;
- Подпомагане изявите на творците в ЕС и тяхното признаване, чрез комуникация и стратегия за потвърждаване на техните качества и професионализъм;
- Стимулиране на общоевропейската културна програма и дейност и улесняване достъпа до ненационални европейски културни творби чрез организиране на международни културни събития, турнета, изложби, фестивали и др.;
- Прилагане на „брандинг стратегия“ и разработването на европейска „марка“ за качество, която да идентифицира авторите като професионалисти, а техните произведения – като висококачествени продукти;
- Привличането на по-голяма аудитория чрез по-широко използване на информационните и комуникационните технологии и иновативните подходи.

Целите на тази програма са насочени най-вече към популяризирането на творци и артисти и по-специално на младите таланти и новосъздадените артистични и културни организации.

Основните цели и приоритети на подпрограмата **„Подкрепа на европейските мрежи“** са:

- Предлагање на съфинансиране на дейности, насочени към укрепване на капацитета на културните и творческите сектори и работата им в национален и международен мащаб;
- Предлагање на съфинансиране за стимулиране и популяризиране на езиковото многообразие и засилване на конкурентоспособността на културните и творческите сектори и насърчаване на иновациите;
- Осигуряване на по-добро взаимодействие между съществуващите мрежи и да укрепи тяхната организационна и финансова структура;
- Подкрепа за участниците в работата им по въвеждането и адаптирането на нови технологии, иновативни подходи и тестване на нови бизнес и управленски модели;
- Осигуряване подкрепа за укрепване на европейските културни организации и творчески мрежи и улесняване достъпа до професионални възможности;
- Насърчаване на участниците към сътрудничество на международно ниво и интернационализиране на тяхната дейност в рамките на ЕС и извън него въз основа на дългосрочни стратегии.

Програмата е ориентирана към подкрепата на културни дейности, в които специалисти ще помагат на участниците да придобият по-високо професионално ниво чрез работа, обучение и обмен на опит и идеи в една общеевропейска културна мрежа.

III. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

1. Обща характеристика на икономиката на община

Община Сопот е един от районите за целенасочено въздействие в Област Пловдив. Съгласно критериите определени от Закона за регионалното развитие, където са регламентирани видовете райони за целенасочено въздействие Община Сопот, заедно с Община Карлово са определени за Район в индустриален упадък¹. Включването на повече от една община в териториалния обхват на даден район е обусловен от наличието на обща граница между тези общини.

Макар да не може да се разчита изцяло на достоверността на данните за частния сектор поради влиянието на сивата икономика и разликата в заплащането „на хартия” и „на практика”, данните показват, че покупателната способност и жизнения стандарт на населението в общината са по-ниски от средните за страната. В Община Сопот самостоятелната икономическа активност не е основен източник на доходи. Тя се нарежда едва на трето място по значимост сред източниците на парични доходи на лице – след доходите от работна заплата и пенсии. Високият дял на пенсиите сред източниците на доходи пък се дължи на възрастовата структура на населението в общината.

Официалната статистическа информация за последните години очертава следните характеристики:

- Рязко е спаднал обемът на производството на машини и оборудване. Процесът е съпроводен с увеличение на продукцията на отраслите от леката промишленост, ръстът на което обаче е все още недостатъчен;
- По-голямата част от частните предприятия са микро и малки фирми, поради което не притежават потенциал да компенсират безработицата, генерирана от

¹ Районите в индустриален упадък обхващат територии, където е извършено или се извършва реструктуриране на индустриални структуроопределящи предприятия, довело или водещо до спад на производството, увеличаване на безработицата, ниско ниво на доходите и обезлюдяване вследствие на изселвания. За развитието на този вид райони трябва да се преследват следните цели: ефективно използване на съществуващия потенциал за икономическо развитие, въвеждане на нови технологии и подпомагане развитието на малки и средни предприятия (МСП).

структурните промени в общественния сектор;

- Слаба инвестиционна активност, което не позволява технологично обновление на производствата, както и планиране на нова продуктова стратегия, съобразена с външните пазари;
- Предлагаането на туристически услуги е слабо и неубедително, в сравнение с потенциала на общината, определен от природните и културно-исторически дадености. Туристическата инфраструктура е все още недостатъчно развита. Липсват навици и умения за предлагане на завършен туристически продукт.

2. Анализ на икономическото развитие по сектори

2.1. Селско стопанство

Аграрният сектор е свързан с развитието на интензивни производства: зеленчукопроизводство (включително и на ранни зеленчуци); овощарство; лозарство; зърнени и технически култури. По отношение на основните икономически показатели аграрния сектор в Община Сопот в момента отстъпва от средните показатели за Област Пловдив, но е с добри възможности за развитие. Поземленият фонд на общината включва 28077 дка селскостопански и други имоти. Обработваемата земя е 9827 дка (ок. 16,5% от общия поземлен фонд), но едва 6% от нея са поливни площи. Категорията на земеделските земи в общината е от 7 до 9.

Отглеждат се зърнени култури: ечемик, пшеница, царевица. Добивите от тях обаче са много по-ниски от средните за страната. Добри възможности има за интензивни производства и по-специално за зеленчукопроизводство (включително оранжерийното – на ранни зеленчуци). За да бъде стимулирано развитието на зеленчукопроизводството обаче е необходимо да се развие пазара на селскостопанска продукция. Трябва да се предприемат мерки и за привличането на повече инвестиции, което ще повиши конкурентоспособността на селското стопанство и ще увеличи усвояването на пустеещата обработваема земя.

Трайните насаждения заемат 3,5% от територията на общината. Те са представени от лозя и овощни (вишни, череши, сливи, орехи). Малка част от земите са заети с ливади и с етерично-маслени култури (лавандула, мента и рози).

Малкият дял на земеделските земи в Община Сопот прави особено важна задачата за тяхното рационално използване и отглеждането на рентабилни култури съответстващи на региона. Макар че селскостопанската земя е ограничена по площ, поради специфичните климатични условия в региона е благоприятствано отглеждането на етерично-маслени култури (розови насаждения, лавандула и др.) Тенденцията в последните години е за разширяване на площите с лавандула и маслодайна роза в цялата Розова долина. Поради своята специфика и ограничения капацитет на вътрешния пазар да оползотвори продуктите на тези производства, за развитието на този дял от селското стопанство е изключително важно осигуряването на добри външни пазари.

Собствеността върху земеделските земи е възстановена почти изцяло. Възстановените земеделски земи на частни стопани са с малки площи. Част от земите са обединени в селскостопански кооперации: Земеделска кооперация „Добрила” – гр. Сопот и Земеделска кооперация „Зорница” – с. Анево. Предстои определянето на регулационните граници на държавния горски фонд и възстановяване на собствеността върху горите.

Селскостопанската техника е физически остаряла. Механизацията не се използва рационално в селското стопанство, причина за което е и разпокъсаността на земеделските имоти.

Животновъдството е с второстепенно значение в аграрния сектор – отглеждат се говеда, овце, кози, свине. Отглежданите животни са в частния сектор и, с малки изключения, са предназначени основно за задоволяване на личните нужди. Промислено животновъдство развиват една свинеферма и една кравеферма.

Горския фонд в Община Сопот заема 15480 дка или 27,5% от територията ѝ. Горските насаждения обаче нямат голямо стопанско значение за общината. Залесяването се е утвърдило като едно от основните горскостопански мероприятия за подобряване продуктивността и устойчивостта на горите, ограничаване на ерозионните процеси и за съхраняване на най-ценните горски генетични ресурси. Горския фонд на Община Сопот се стопанисва от подразделение на Държавно лесничество „Карлово”.

Докато в Пловдивска област като цяло поливните площи обхващат над 40% от обработваемата земя, едва 6% от обработваемата земя в Община Сопот е поливна. Макар да има достатъчен воден ресурс за водообезпечаване, хидромелиоративния фонд е силно амортизиран (по-голямата част от съоръженията са строени през 60 - 70 години

на XX в.) изисква инвестиции за ремонт и поддръжка. Поради ниските си доходи и ниската си покупателна способност и при нарастващата цена на водата, собствениците на имоти не могат да осигурят достатъчно средства за частни инвестиции в ремонтно - възстановителни работи на каналната мрежа и съоръженията. Неблагоприятни фактори в това отношение са и застаряването на населението, както и раздробеността на земеделските имоти (средната големина на обработваемите парцели е около 3-5 дка).

2.2. Промисленост

Промислеността на Община Сопот е с моноотраслов характер: водещо е производството на машини и оборудване. Сопот е сред традиционно оформилите се промишлени центрове в Пловдивска област. Действащите индустриални фирми работят в момента с намален капацитет.

Общия брой на регистрираните фирми в Община Сопот е 1740, от които действащи са едва 509. По-голямата част от тях са микро и малки фирми, които не притежават потенциал да компенсират безработицата, генерирана от структурните промени в общественния сектор. Едва 35,9% от заетите лица в Община Сопот работят в частния сектор.

Най-голямото и структуроопределящо предприятие е “ВМЗ” ЕАД, специализирано в производството на военна и гражданска продукция (сред които: машини за хранително-вкусовата промишленост, авиационна и селскостопанска техника, нестандартни машини и съоръжения, големи номенклатури газови уреди и съдове за втечен газ, инструментална екипировка, абразивни и диамантени инструменти и др.). То е 100% държавна собственост и е сред стоте най-големи компании в България, въпреки че понастоящем работи със значително намален капацитет. Производственият капацитет на “ВМЗ” ЕАД е изключително голям. Фирмата има две действащи производствени звена – в Сопот и в с. Иганово (Община Карлово) и други 2 производствени площадки, извън експлоатация (в с. Церетелево, и с. Медово); Има пет площадки за складови бази (в с. Иганово, с. Кърнаре, с. Христо Даново, с. Горни Домлян, гр. Клисурса) и площадка на изпитателен полигон в с. Анево. Общата площ на терените с производствени площадки е 5 608 дка. Освен тях “ВМЗ” ЕАД притежава и терени, върху които са изградени обекти със социално предназначение, от които тези в град Сопот са с обща площ 115 495 кв.м.

В сферата на машиностроенето в Община Сопот е дейността и на фирмите „Боннер” ООД (производство на машини за хранително-вкусовата промишленост), „СМАРТ-ВМЗ” и „SKF Берингс– България”, собственост на най-големият производител в света на лагери, машинни части и автоматични технологии – шведската фирма SKF.

Анализът на данните показва, че сред останалите подотрасли най-голям е дялът на фирмите от сферата на леката и хранително-вкусовата промишленост, търговията и услугите. В общината работят 5 шивашки, 3 обувни, 2 месодобивни и месопрееработващи предприятия, 2 предприятия за производство на хляб и на хляб и сладкарски изделия. Шивашките и обувните фирми разширяват своето производство. Преобладаващо място в шивашката промишленост, заема производството на горно облекло.

2.3. Туризъм

Развитие бележат хотелиерството и ресторантьорството, макар че са необходими качествени промени в нивото на обслужването. В общината функционират 30 фирми в този сектор, 29 от тях са микто-предприятия (до 10 заети). Сред тях: 7 ресторанта, 10 кафенета и кафе-аперитиви, пицария, заведение за бързо хранене в комплекса „Лукойл”. Функционират също 1 хотел, 2 мотела, 2 хижи (с обща леглова база около 180 места), общежитие с хотелска част, както и с ограничен брой частни квартири. Голяма част от леглова база е частна собственост, но частната предприемаческа активност на гражданите не е достатъчно развита. Все още не е оползотворен потенциала за създаване на малки семейни хотели и пансиони.

На територията на община Сопот съществуват 4 средства за подслон и места за настаняване, от които 1 хотел, като легловата база се равнява за 2012 г. на 123 легла, обособени в 38 стаи.

Таблица 1. Средства за подслон и места за настаняване.

Показатели	Мерна единица	2010	2011	2012 ²
Средства за подслон и места за настаняване ¹	Брой	4	3	4
Легла	Брой	133	113	123
Легладенонощия	Брой	48545	41245	42798
Брой стаи	Брой	45	35	38
Реализирани нощувки	Брой	822	..	..
Пренощували лица	Брой	588	..	..
Приходи от нощувки	Левове	20013	..	..
<i>Хотели</i>	<i>Брой</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Легла	Брой	57	37	37
Легладенонощия	Брой	20805	13505	11322
Стаи	Брой	25	15	15
Реализирани нощувки	Брой	697	..	-
Пренощували лица	Брой	469	..	-
Приходи от нощувки	Левове	..	..	-

¹ Включват се категоризирани средства за подслон и места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответната година.

² От 2012 г. изследването се провежда в съответствие с Регламент 692/2011 на Европейския парламент и Съвета относно европейска статистика на туризма.

Допълнително предизвикателство за сектора е необходимостта от въвеждане на стандарта HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points system - Система за анализ на риска и контрол на ключови показатели), както и серия други ангажименти, свързани с покриване на стандартите за повишаване безопасността на храните.

Сред стопанските отрасли туризмът има най-добри перспективи за развитие и ще придобива все по-голямо значение за икономиката на общината като източник на приходи и генератор на алтернативна трудова заетост.

Една от основните туристически атракции в общината е къщата-музей „Иван Вазов“. Родната къща на писателя се намира в централната част на града, на площад “Иван Вазов“. Действителната къща е разрушена в годините преди Освобождението на България от турско робство и реконструирана през 1932 година. Музеят е открит през 1935 г.

Годишно гр. Сопот се посещава от около 25000 организирани туристи, на които в момента се предлагат изключително ограничен брой туристически продукти – посещение на къщата-музей на Иван Вазов и свързани с неговия живот и творчество

Този документ е създаден в рамките на проект „Подобряване на процесите на създаване и провеждане на политики в община Сопот“, в изпълнение на Договор № 13-13-146/31.10.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

места в града и околностите, посещение на някои от културно-историческите обекти, свързани с периода на Възраждането – изчерпват в общи линии възможностите за културен и познавателен туризъм в момента. В това отношение може да се направи много като се разнообрази спектъра на предлаганите туристически услуги, включително в посока на предлагане на поклоннически туризъм и пакетни оферти.

Недостатъчно са оползотворени възможностите, които близостта на Националния парк „Централен Балкан” предлага за седмичен отдих и туризъм, както и за развиване на различни видове специализиран туризъм в Община Сопот като например: наблюдение на птици и растения, познавателен и природонаучен туризъм, фотосафари, скално катерене, летен планински туризъм, природолечебен и рекреационен туризъм, и пр. Сред проблемите за развитие на туризма в района са зле поддържаната третокласна и общинска пътна мрежа, която затруднява достъпа до туристическите обекти, както и до някои от базите за настаняване на туристите. Много от потенциалните туристически атракции не са разработени по начин, който да оползотворява техния потенциал (да могат да привлекат достатъчно посетители за по-дълъг престой), а свързаната с тях прилежаща туристическа инфраструктура е незавършена, остаряла, износена или липсваща.

Необезопасеният достъп до важни туристически обекти, наличието на нерегламентирани сметища и липса на изградени канализационни мрежи в малките населени места, недостатъчното осветление и благоустрояване са важни фактори, които могат да възпрепятстват развитието на качествен регионален туристически продукт.

Разположеният на територията на общината лифт (приватизиран вече) е една от входните точки към територията на Националния парк „Централен Балкан”. Трябва да се има предвид, че типично за туристите, които посещават планината е, че те планират маршрута си така, че да прекарат първата си нощувка в някоя от хижите, а не в селищата около защитената територия. Община Сопот не прави изключение от тази практика, промяната в която крие добър потенциал за привличане на туристи.

Специфичните климатични дадености на региона дават благоприятни възможности за развиване на екстремни въздушни спортове (делта- и парапланеризъм) от склоновете на Стара планина и свързания с тях туризъм. В този туристически сегмент развива дейността си фирмата ”Център Регион Груп” (хотелиерство, високопланински туризъм, екстремни спортове).

Все още е доминираща тенденцията на сезонност на зимния и рекреативен туризъм и реализацията на туристически продукти за вътрешен туризъм при постепенно, но недостатъчно подобряване на качеството на предоставяните услуги. Необходимо е да се търсят нови форми и продукти в туризма, които по-пълноценно използват природния, културния, аграрния и бизнес потенциал на общината. Общината има потенциал за разширяване на палитрата от туристически продукти с предлагането на посещения до археологическите обекти в района, разработването на нови и нетрадиционни видове туризъм, свързани с местните занаяти, културни традиции и обичаи, и т.н.

Наличието на много природни забележителности и културно- историческо наследство, както и удобното местоположение в центъра на страната са предпоставка за развитие на туризма, чийто потенциал все още не е напълно оползотворен поради липса на добра туристическа инфраструктура, както и на умения за предлагане на завършен и комплексен туристически продукт.

Пред общинското ръководство стои предизвикателство за намиране на оптимални пътища за стимулиране развитието на туризма и свързаните с него отрасли и за постигане на нормално за добрата практика и европейските стандарти равнище на качество на услугите, предоставяни от тях.

2.4. Услуги

Секторът на услугите повтаря тенденциите, валидни като цяло за страната, а именно – към нарастване на неговия принос в БДС, за сметка на останалите сектори. Най-голям дял от общия брой фирми са тези, които осъществяват дейност в сферата на търговията и услугите. Те съставляват около 50% от работещите стопански единици в Община Сопот (данните за общината са близки до дела, който този сектор има в областната икономика). Като правило те са представители на дребния частен бизнес: повечето са микрофирми, а едва 4 влизат в групата на малките предприятия (с 11 до 50 работни места). Най-добре представена е търговията с хранителни стоки, облекла и стоки за битови нужди. В Общината функционират и 2 склада за търговия на едро: за алкохол и безалкохолни напитки и за строителни материали.

Десетки фирми предлагат услуги: ремонт на автомобили и битова техника, фотослужби, фризьорство, козметика, транспортни услуги и др. Освен от фирми, услуги

се извършват и от физически лица, обединени в потребителска кооперации.

В общината излъчва 1 частна кабелна телевизия.

Секторът на дребните търговци, занаятчии и свободни професии в Община Сопот в последните години отчита растеж по всички показатели. Налице е трайна тенденция към увеличаване дела на заетите в малки предприятия и фирми.

За съжаление инвестиционния потенциал на тези фирми не е голям, което е една от главните причини за ниската инвестиционна активност в Общината, а от там и за недостатъчно бързия темп на технологично обновление на икономиката и на повишаването на нейната конкурентоспособност. Разходите за дейността също са изключително високи, което говори за ниска рентабилност. Анализът на статистическите данни сочи, че разходите за дейност на 100 лв. приходи са над 95%, макар в последните години да започват да бележат бавна тенденция към понижаване. На фона на това, разходите за труд на 100 лв. приходи са едва около 6%.

2.5. Иновации и технологично развитие, изследвания и развойна дейност

Засилването на стратегическата ориентация на развитието на ЕС към повишаването на конкурентоспособността на районите, посредством развитие на икономика основана на иновации, прилагане на модерни технологии, разкриването на нови работни места е сред главните общоевропейски цели, съгласно Стратегия „Европа 2020”. Тази цел е ключова и за община Сопот, тъй като прилагайки традиционните методи на производство, общинските предприятия не само няма да наваксат изоставането в развитието си, но и ще бъдат изтласкани от европейския пазар, поради ниската конкурентоспособност на произвежданите стоки. Показатели, които да послужат за оценка на количествените и качествените характеристики на различията по отношение на развитието на изследванията и технологиите и иновационния капацитет в общината почти липсват.

Относителният дял на извършените разходи за НИРД в община Сопот, спрямо общото за страната за анализирания период намалява. По институционални

² сектори през 2010 г. в общината най-много са вложените средства за научноизследователска и развойна дейност в сектор „Предприятия”, следван от сектор „Държавно управление”. За сектор „Нетърговски организации” данните са конфиденциални. Може да се направи извода, че за 2011 г. в общината водещо място заема сектор „Предприятия”.

Интензивността на НИРД (измерена като процент на разходите за НИРД от БВП) е един от ключовите показатели за измерване на напредъка на Европейския съюз (ЕС) в достигане на целите на стратегия „Европа 2020” - стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. През 2011 г. интензивността на НИРД в общината продължава да изостава съществено от средната стойност на този показател за ЕС-27 (2 % през 2011 г.). Анализа на европейските и национални стратегически документи в областта на иновациите налага извода, че загубата на конкурентоспособност в секторите с ниска добавена стойност, както и очакванията за преориентиране и реструктуриране на икономиката към сектори с висока интензивност на иновации, ще наложи на частния сектор сравнително бързо да увеличи инвестираните в НИРД и иновации средства.

2.6. Развитие на бизнес услугите

Достъпът на бизнеса до качествени информационни и консултантски услуги е от решаващо значение за развитието на бизнес средата. Община Сопот значително изостава по отношение на развитието на услуги за бизнеса, в сравнение с другите общини в областта, главно поради ограничения достъп, лошото разпространение и

² Съгласно методическото ръководство „Фраскати” (Proposed standard practice for surveys on research and experimental development - Frascati Manual, OECD, 2002), възприето от Евростат, разходите и кадровият потенциал на НИРД се разпределят в четири институционални сектора:

- сектор „Предприятия” - обхваща всички фирми, организации или институции, чиято основна дейност е производство на пазарни стоки и услуги (без попадащите в сектор „Висше образование”);
- сектор „Държавно управление” - обхваща държавните организации и институции, които не продават, а предоставят услуги за задоволяване на индивидуалните и колективните потребности на обществото и са финансирани предимно с бюджетни средства (без попадащите в сектор „Висше образование”);
- сектор „Висше образование” включва университетите, коледжите, висшите училища, научноизследователските сектори към висшите училища и университетските болници;
- сектор „Нетърговски организации” - обхваща фондациите, асоциациите, сдруженията и други, предоставящи непазарни услуги.

ниското качество на предлаганите услуги. Мрежата от организации, подкрепящи бизнеса, включва агенции за регионално развитие, бизнес-центрове, бизнес-инкубатори, сдружения на предприемачи и др. В огромната си част тези организации са създадени по различни програми и техният брой в една област или район не е резултат от обективни икономически процеси, а по-скоро от субективната преценка на различни донори. Ето защо не могат да се правят категорични изводи от броя на организациите в общината и областта. Още повече, че тези организации са изключително разнородни и предлагат твърде различен набор и обем от услуги. Също така липсват данни доколко бизнесът ги припознава като свои партньори и доколко ползва техните услуги.

2.7. Инвестиции и ДМА

Анализът на данните насочва към необходимостта от привличане на повече инвестиции в сектора на МСП в района, включително за модернизация на предприятията и въвеждане на ИКТ, въвеждане на енергоспестяващи технологии и екологични производства с цел повишаване на тяхната конкурентоспособност, както и за създаване на клъстери в отрасли с висока добавена стойност.

Изводи

Според основните икономически показатели от второто полугодие на 2011 г. до настоящия момент общината е засегната от световната криза, като това обхваща всички сфери на икономиката, сериозни проблеми възникват в реалния сектор, финансовия сектор и социалната сфера, като регионалната икономика е на практика в рецесия, съпроводена със замразяване на инвестиционните програми. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) на общинско ниво за 2011 г. спрямо 2008 г. са намалели с 43,2 %. В резултат на икономическата криза броя на работещите стопански единици в нефинансовия сектор през 2011 г. намалява.

Структурата на общинската икономика създава необходимост от поддържане на устойчив и висок темп на нарастване на сектора на услугите, реструктуриране и нарастване на инвестициите, разширение в индустриалния сектор и по-специално на промишленото производство, диверсификация и екологизация, ефективност и ефикасност на аграрните дейности и горското стопанство. Стимулирането на всички

размерни категории предприятия в търсенето на нови механизми за отстояване на конкурентоспособността им, трябва да е основен приоритет в настоящата динамично променяща се бизнес среда.

Развитието на туризма в общината придобива все по-голямо значение за икономиката и заетостта. Община Сопот притежава значителен потенциал за разширяване и разнообразяване на регионалния туристически продукт и предлаганите услуги. Благоприятните природни фактори, както и културно-историческото наследство, натрупаният опит в предлаганите туристически услуги и изградената в значителна степен туристическа база спомагат за разширяването на туристическата индустрия и увеличаване на приходите от туризма.

IV. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИ РЕСУРС

1. Демографска характеристика на населението

1.1. Брой и гъстота на населението

Община Сопот е една от малките по територия и население общини в България. Тя е създадена на 05.09.2003г. чрез отделянето на гр. Сопот и с. Анево от община Карлово. Тенденциите в демографското ѝ развитие могат да бъдат илюстрирани с промените в броя на населението на нейния център – гр. Сопот. Данните от преброяванията показват ясно очертана тенденция на намаление след преброяването през 1985г, когато е достигнат максималния брой население от 12152 д. Отражение върху броя на населението на гр. Сопот има присъединяването към града на с. Анево през 1974г. и последвалото го отделяне през 1996г. На преброяването през 2011г. населението на община Сопот наброява 9827 жители /НСИ/. От тях 8754 живеят в общинския център и само 1073 в с. Анево. Двете селища в общината имат различия в динамиката на населението. За разлика от гр. Сопот, където населението намалява след 1985г., при с. Анево има минимални промени в броя на населението на преброяванията през 2001 и 2011г. в сравнение с преброяването през 1965г.

Населението според постоянния и настоящия адрес на община Сопот е 11143 души /постоянен адрес/ и 10240 души /настоящ адрес/.

Таблица на населението по постоянен и настоящ адрес на община Сопот към 15.03.2014 г.

община	Брой Населени места	Постоянен адрес				Настоящ адрес			
		общо	наст. адрес в нас. място	наст. адрес в нас. място от общината	наст. адрес извън общината	общо	пост. адрес в нас. място	пост. адрес в нас. място от общината	пост. адрес извън общината
Сопот	2	11143	9207	28	1908	10240	9207	28	1005

Сумарно през периода 2004-2012г. населението на общината е намаляло с 973 души. Темпът на намаление за периода е 9,1%, а средногодишният темп е 1,0%.

година	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
брой	10668	10623	10547	10492	10398	10354	10127	9768	9695

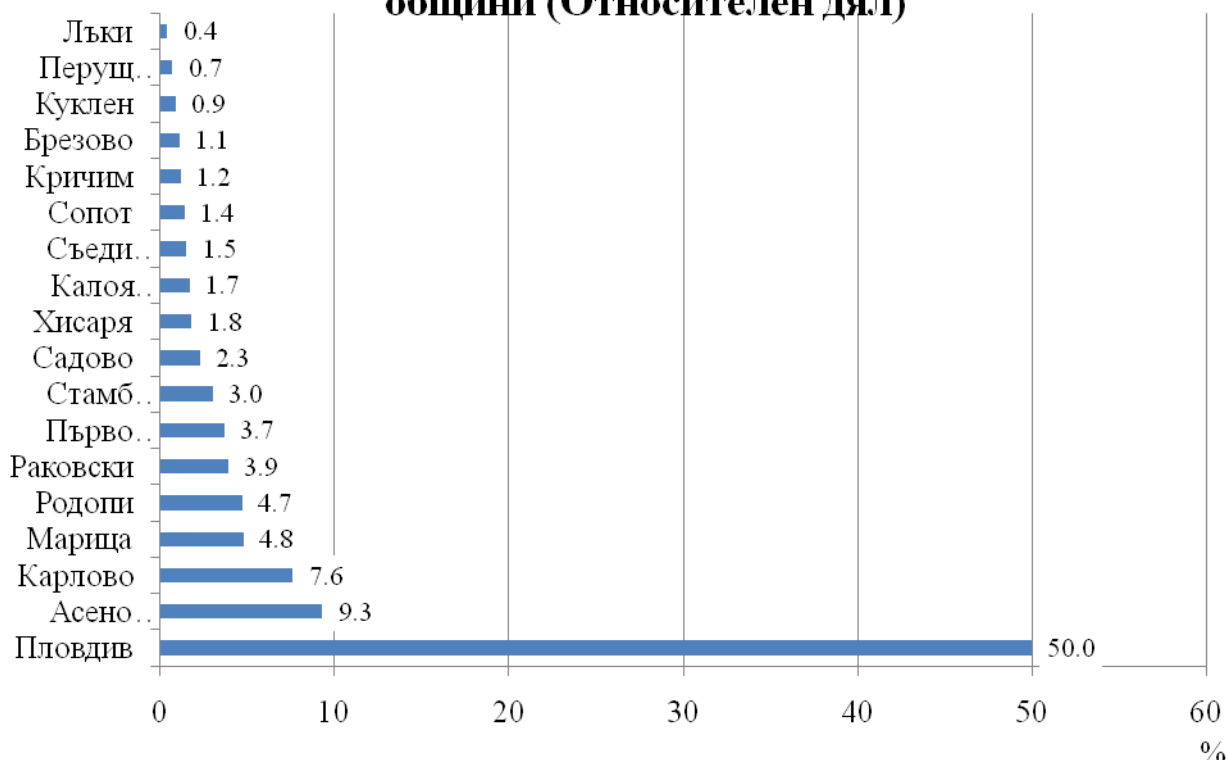
Фигура 4. Брой на населението на община Сопот по данни от текущата статистика

Фигура 5. Промени в броя на населението на община Сопот през периода 2004-2012г

Малката площ на територията на община Сопот определя по-голямата ѝ гъстота на населението. Към 2011г тя е 175,5 д./кв.км. или 2,6 пъти по-голяма от средната за страната. От общия брой жители в общината 89,1% живеят в общинския център – гр.Сопот. По брой на населението община Сопот се нарежда на 13 място от общо 18 общини в Пловдивска област.

Население в област Пловдив към 31.12.2012 г. по общини (Относителен дял)

Фигура 6. Население в област Пловдив по общини 2012г. (%)

1.2. Полова структура

Значението на половата структура на населението се определя от различията и особеностите на мъжете и жените като страни в естественото възпроизводство, тяхното място и роля в семейството, участието им в трудовия процес, техният социален статус и др. Половата структура се определя главно от особеностите в динамиката на раждаемостта и смъртността на населението. Данните за 2012 г. показват, че съотношението между мъжете и жените в община Сопот (48,6:51,4) се доближава до средното за страната. В сравнение с Пловдивска област община Сопот има по-слабо изразен дисбаланс между половете. Същото може да се каже и за градското население в общината, докато при селското население дисбалансът е по-ясно изразен (48,3:51,7). По-слабото представяне на мъжкото население е характерно за страната като цяло. То е резултат е по-голямата смъртност при мъжете и по-малката им средна продължителност на живот. Влияние оказва и по-високата степен на остаряване при жените, което е най-силно изразено в селата.

	ОБЩО		
	ВСИЧКО	МЪЖЕ	ЖЕНИ
Р България	100.0	48,7	51,3
област Пловдив	100.0	48,2	51,8
община Сопот	100.0	48,6	51,4

Фигура 7. Полова структура на населението 2012г. (%)

1.3. Възрастова структура

Възрастовата структура на населението показва неговото разпределение на различни по обхват възрастови групи. В зависимост от целите на демографските проучвания те могат да бъдат по 1 годишни, 5 годишни и 10 годишни възрастови интервали. Възрастовите особености на населението в определена административно-териториална единица имат важно значение, поради различните възможности и участие на хората от различните възрастови групи в трудовия процес. От друга страна, поделянето на населението на възрастови групи отразява различията в техните репродуктивни възможности и участието им в процеса на естествено възпроизводство. Един от най-разпространените способи за оценка на тези възможности е типологията на шведския демограф и статистик Зундберг. Той определя 3 типа възрастова структура на населението в зависимост от отношенията между поколенията на децата, родителите и прародителите. Прилагането на тази типология показва, че населението на община Сопот сега има регресивен тип възрастова структура. Това означава, че поколението на прародителите (населението на 50 и повече навършени години) превишава значително като брой и относителен дял поколението на децата (население от 0-14 навършени години).

	0-14г.	15-49г.	50+г.
Р България	13,2	46,8	40,0
област Пловдив	13,3	47,1	39,6
община Сопот	12,8	47,2	40,0

Фигура 8. Възрастова структура на населението по Зундберг 2011г.(%).

Съпоставянето на данните от предходни години показва, че населението на община Сопот застарява. На настоящия етап нейното население от под трудоспособна възраст има по-малък относителен дял от този в страната и област Пловдив. Процесът на застаряване ще продължава да има негативно отражение върху сегашното и бъдещото състояние на естественото възпроизводство. В тази насока община Сопот не се различава от общите тенденции в демографското развитие на България. Известно изключение прави населението на с. Анево. При него делът на подтрудоспособното население е по-висок, а на надтрудоспособното население – по-нисък. Основен фактор за това са по-големите дялове население от турската и ромската етнически групи и техните репродуктивни особености.

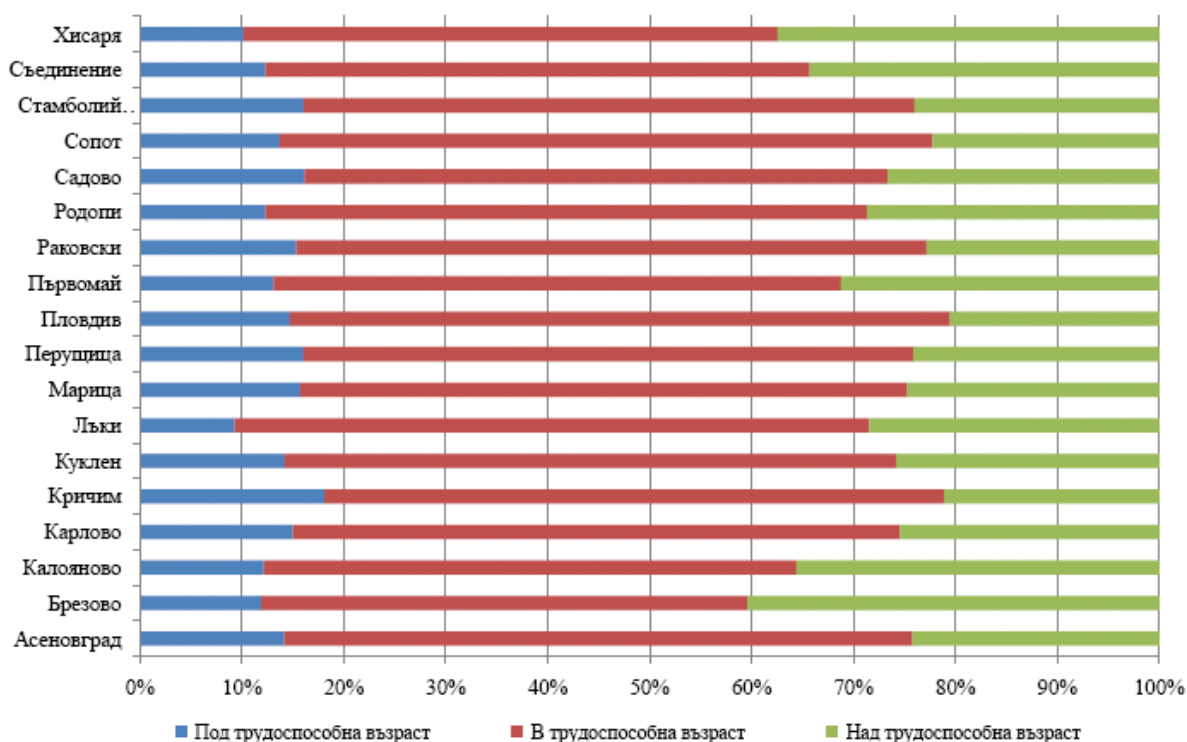
1.4. Трудоспособен контингент

Промените във възрастовата структура имат определящо значение за формирането на трудоспособния контингент от населението. Той включва лицата от началната до пределната трудова възраст според нашето трудово законодателство.

	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
Р България	14,1	62,2	23,7
област Пловдив	14,2	62,1	23,7
община Сопот	13,9	63,9	22,2

Фигура 9. Население под, в и над трудоспособна възраст 2011г. (%)

**Население под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.2012 г.
в област Пловдив по общини**

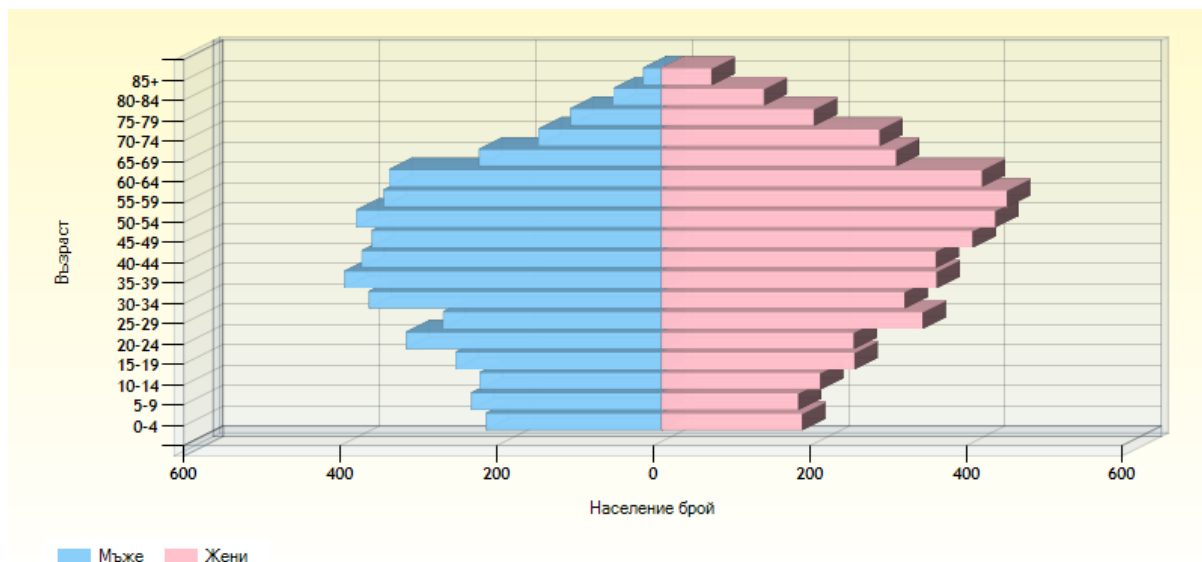

Фигура 10. Население под, в и над трудоспособна възраст в общините на Пловдивска област 2012г. (%)

На настоящия етап община Сопот притежава по-голям дял население в трудоспособна възраст в сравнение със средните стойности за страната и Пловдивска област. Това заедно с доброто образователно равнище на трудоспособното население, създава известно предимство на общината по отношение на наличните човешки ресурси. В границите на Пловдивска област Сопот е сред общините със сравнително по-благоприятно отношение между населението под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна възраст.

Полово-възрастовата пирамида на населението на община Сопот е с неправилна форма. Тя има силно стеснена основа и разширена средна част. Деформациите в нейната форма показват наличие на застаряване както при мъжете, така и при жените. Чрез пирамидата се илюстрира и съотношението между представителите на двата пола при различните възрастови групи. Мъжете преобладават при ниските възрастови групи, след които започва постепенно изравняване в числеността на половете. След 55-59 г. възрастова група започва преобладаване на женското население, което е най-силно

изразено при високите възрастови групи. Добре изразеният дисбаланс между мъжете и жените във високите възрастови групи е резултат от съществуващата разлика в средната продължителност на живота в полза на жените.

Фигура 11. Полово-възрастова пирамида на населението на община Сопот 2011г.

1.5. Етническа структура

Етническата структура на населението има важно значение за начина на живот и поведение на населението. Добре изразена е връзката между етническата принадлежност и репродуктивната нагласа и поведение на населението.

Община Сопот има някои характерни особености по отношение на етническата структура на населението. Данните от преброяването през 2011г. показват по-висок относителен дял на българската етническа група в сравнение със средните стойности за страната и област Пловдив. Най-висок е дялът на българския етнос в гр. Сопот (96,2 %). В същото време турската и ромската етнически групи са значително по-слабо представени в община Сопот. Изключение прави с. Анево, където относителният дял на турската етническа група е 18,4%. В селото живеят 89% от представителите на турския и 53% от ромския етнос в общината. Тези особености в етническата структура на селищата в общината определят съществуващите вътрешнообщински различия в равнището на раждаемост и образованост на населението, неговата трудова заетост, миграционна подвижност и др.

	Лица, отговор. на в-са за етнич. принадлежност	Етническа група				Не се самоопреде ля
		българск а	турска	ромска	друга	
Р България	100,0	84,8	8,8	4,9	0,7	0,8
област Пловдив	100,0	87,1	6,5	4,9	0,6	0,9
община Сопот	100,0	94,1	2,2	2,1	1,2	0,4

Фигура 12. Етническа структура на населението 2011г (%)

1.6. Образователна структура

Образователната структура на населението има определящо значение за качествената характеристика на човешките ресурси и формирането на техните професионални умения за участие в трудовия процес. Образователното равнище на населението оказва влияние и върху неговите репродуктивни нагласи и поведение. В същото време образователната структура е в зависимост от други структурни характеристики на населението като пол, възраст, етническа принадлежност и др.

Данните от преброяването през 2011г. показват едно добро образователно равнище на населението в община Сопот. По относителен дял на завършилите средно образование стойностите за общината са по-високи от средните за страната и област Пловдив. В същото време в община Сопот са по-ниски дяловете на лицата със завършено основно и начално образование. В полза на общината е и сравнението по отношение на категорията „никога не посещавали училище”. Техният дял в общината е 3-3,5 пъти по-нисък в сравнение със средните дялове за страната и Пловдивска област. В сравнение с тях тя отстъпва само по отношение на завършилите висше образование. Един от факторите за добрата образователна структура на населението в общината е добрата осигуреност с педагогически кадри в съществуващите 2 общообразователни училища и 1 професионална гимназия. Съществено влияние оказва и по-слабото представяне на турската и ромската етнически групи, които традиционно са с по-ниско образователно равнище. По-голямото съсредоточаване на население от тези два етноса

в с. Анево определя и наличието на по-голям дял лица с основно, начално и незавършено начално образование, както и тези, които никога не са посещавали училище. Вътрешнообщинските различия налагат в перспектива усилията да бъдат насочени основно към повишаване на образоваността на селското население и населението от споменатите етнически групи.

	общ о	висше	средно	основно	начално	незавър- шено начално	никога не посещава ли училище	де те
Р България	100	19,6	43,4	23,1	7,8	4,8	1,2	0,2
област Пловдив	100	19,4	43,5	22,7	7,9	4,9	1,4	0,2
община Сопот	100	14,8	55,4	19,8	5,6	3,8	0,4	0,2

Фигура 13. Население по степен на завършено образование 2011г.(%)

1.7. Възпроизводствен процес

По своята същност естественото възпроизводство на населението представлява смяна на поколенията на родителите с поколенията на децата. Количествените измерения на този процес се изразяват с помощта на показателите и коефициентите за раждаемост, смъртност, брачност, бракоразводимост и естествен прираст. Промените в стойностите на тези показатели са във взаимна зависимост. Така например, върху раждаемостта влияние оказва броят на браковете и разводите. В същото време върху броя на сключените бракове влияе раждаемостта през минали периоди, когато се формират контингентите, които в последствие сключват брак. Връзка съществува и между естественото възпроизводство и демографските структури на населението (полова, възрастова и семейно-брачна). Влияние върху раждаемостта и естествения прираст оказват също традициите, свързани с етническа и религиозна принадлежност на населението.

През периода 2005-2012г. не се наблюдава ясно изразена тенденция в динамиката на раждаемостта на населението от община Сопот. Като цяло през целия

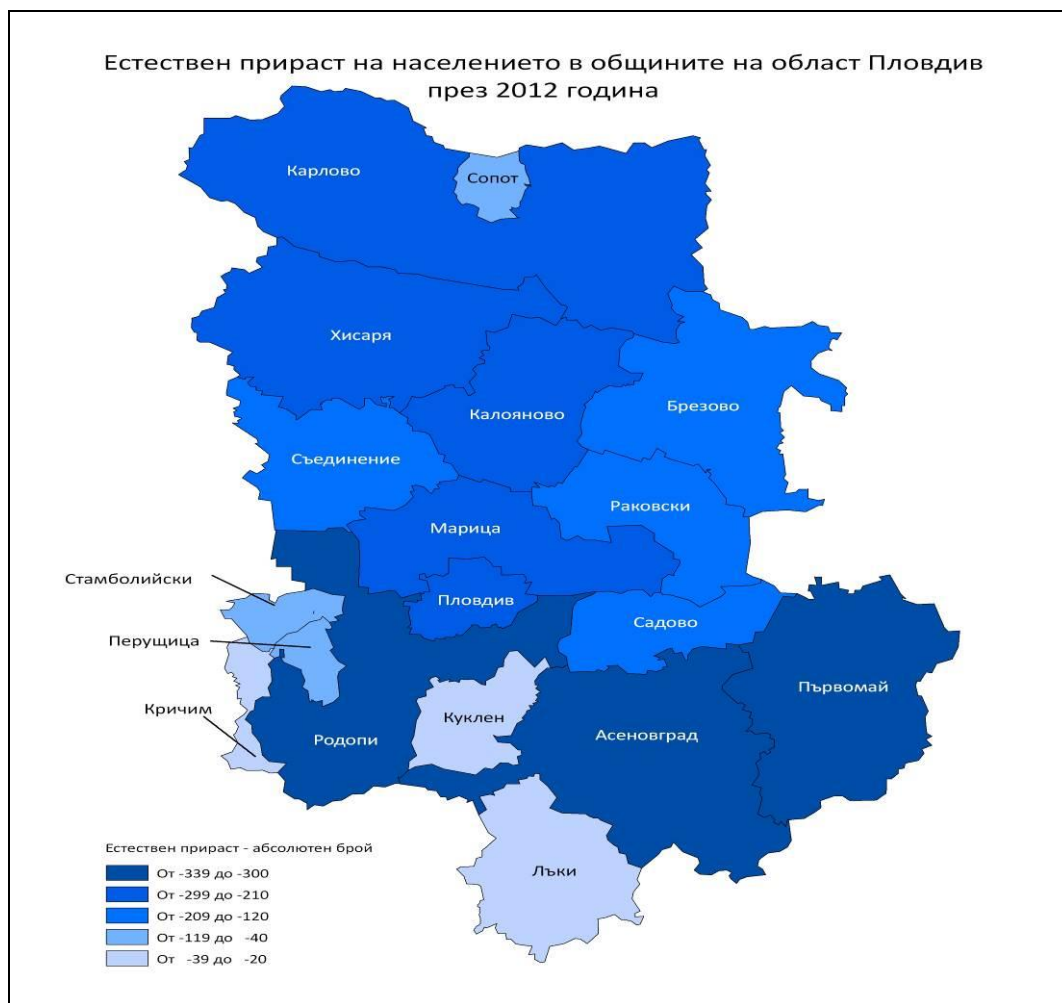
период стойностите на раждаемостта се запазват по-ниски от средните за страната, Южния централен район и област Пловдив, като разликите са по-силно изразени в началото и края на периода. Основна причина за поддържаната ниска раждаемост в община Сопот е процесът на демографско остаряване и неговото отражение върху демографските структури на населението. Заедно с намалението на контингентите население в репродуктивна възраст като цяло, намаляват и жените във фертилна възраст. Влияние в тази насока оказва и повишената емиграционна нагласа при младите жени, които преобладават сред изселващите се от общината към други селища на страната и зад граница. В перспектива това ще продължава да има своето неблагоприятно отражение върху тоталния коефициент за плодовитост и цялостното развитие на естественото възпроизводство на населението в община Сопот.

Неблагоприятни от гледна точка на възпроизводството са и промените в общата смъртност на населението в община Сопот. През изследвания период 2005-2012г. тя нараства значително, като в неговия край нейната стойност е над средните за Южния централен район и област Пловдив и се доближава да тази за страната. Основен фактор, обуславящ нарастването на смъртността, е застаряването на населението. Допълнително негативно влияние оказват ниският жизнен стандарт, проблемите със здравното обслужване и осигуряването на специализирани социални дейности за възрастните хора. В тази насока е необходимо да се поддържа и разширява дейността на съществуващия в община Сопот Дневен център за възрастни хора с увреждания. Понастоящем неговите услуги ползват 22 потребители, от които 5 са местни жители. В същата насока трябва да се развива и Домашният патронаж, който обслужва 50 души от община Сопот.

Влияние върху общата и преждевременната смъртност оказва също нездравословният начин на живот, свързан с употреба на алкохол, тютюнопушене, стрес, нерационално хранене и др. Вредните навици и привички са една от причините за ранното проявление на някои социално значими заболявания, повишаващи смъртността при населението в активна трудоспособна възраст.

През целия период 2005-2012г. населението на община Сопот има отрицателен естествен прираст, като нарастването на неговите стойности е по-ясно изразено след 2009г. Сравнението показва, че през 2012г. коефициентът на отрицателния естествен прираст на общината има стойност над 2 пъти по-висока от тези за Южния централен

район и Пловдивска област и малко по-висока от средната за страната. Запазването на съществуващите нива на раждаемостта и смъртността в перспектива ще определя отрицателния естествен прираст като основен фактор за намаляването на населението на община Сопот.

Фигура 14. Естествен прираст на населението в общините на област Пловдив, 2012г.

Година	Раждаемост	Смъртност	Естествен прираст
2005	8,0	9,8	-1,8
2006	6,6	10,9	-4,3
2007	8,6	12,5	-3,9
2008	8,4	10,2	-1,8
2009	10,4	11,3	-0,9

2010	7,9	12,0	-4,1
2011	8,1	11,3	-3,2
2012	8,7	14,4	-5,7

Фигура 15. Естествено движение на населението на община Сопот (2005 – 2012г) в ‰.

1.8. Механично движение на населението

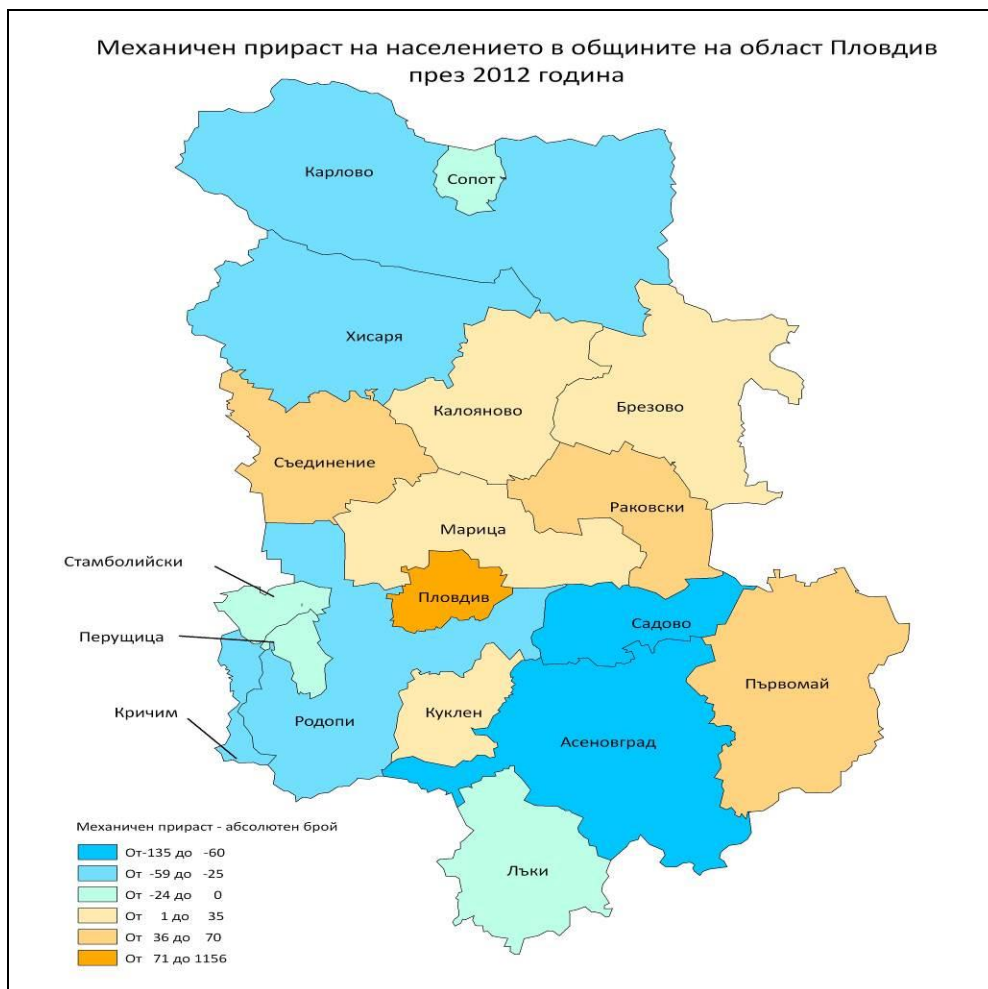
Миграциите или механичното движение на населението заедно с неговото естествено възпроизводство определят тенденциите в демографското развитие на определена територия. За тяхното изследване се използват редица показатели и коефициенти. Такива са коефициентите за миграционна подвижност, за интензивност на заселванията и изселванията, за миграционен или механичен прираст и др.

Данните за 2012г. показват отрицателен механичен прираст на населението на община Сопот в резултат на по-големия брой на изселените спрямо заселените. На фона на положителният механичен прираст на област Пловдив, община Сопот се нарежда сред общините с минимален отрицателен прираст. В тази група попадат още общините Лъки, Стамболийски и Перущица. Интерес представлява фактът, че сред изселващите се преобладават жените, а сред заселващите се – мъжете. Това е причината механичният прираст при жените да е отрицателен, а при мъжете той да има минимална положителна стойност.

	Заселени	Изселени	Механичен прираст
област Пловдив	88,05	7829	976
община Сопот	140,0	150	-17

Фигура 16. Механичен прираст на населението 2012г.

Данните при мъжете и жените показват по-голям общ брой мигранти (изселени и заселени) при мъжете, но по-голяма активност на женското население при изселванията. По-ясно изразената изселническа нагласа при жените в активна трудоспособна възраст е резултат от проблемите с намирането на подходяща работа в селищата на общината. Изселванията на част от по-младото женско население е неблагоприятен фактор за процеса на възпроизводство и бъдещото демографско развитие на общината.

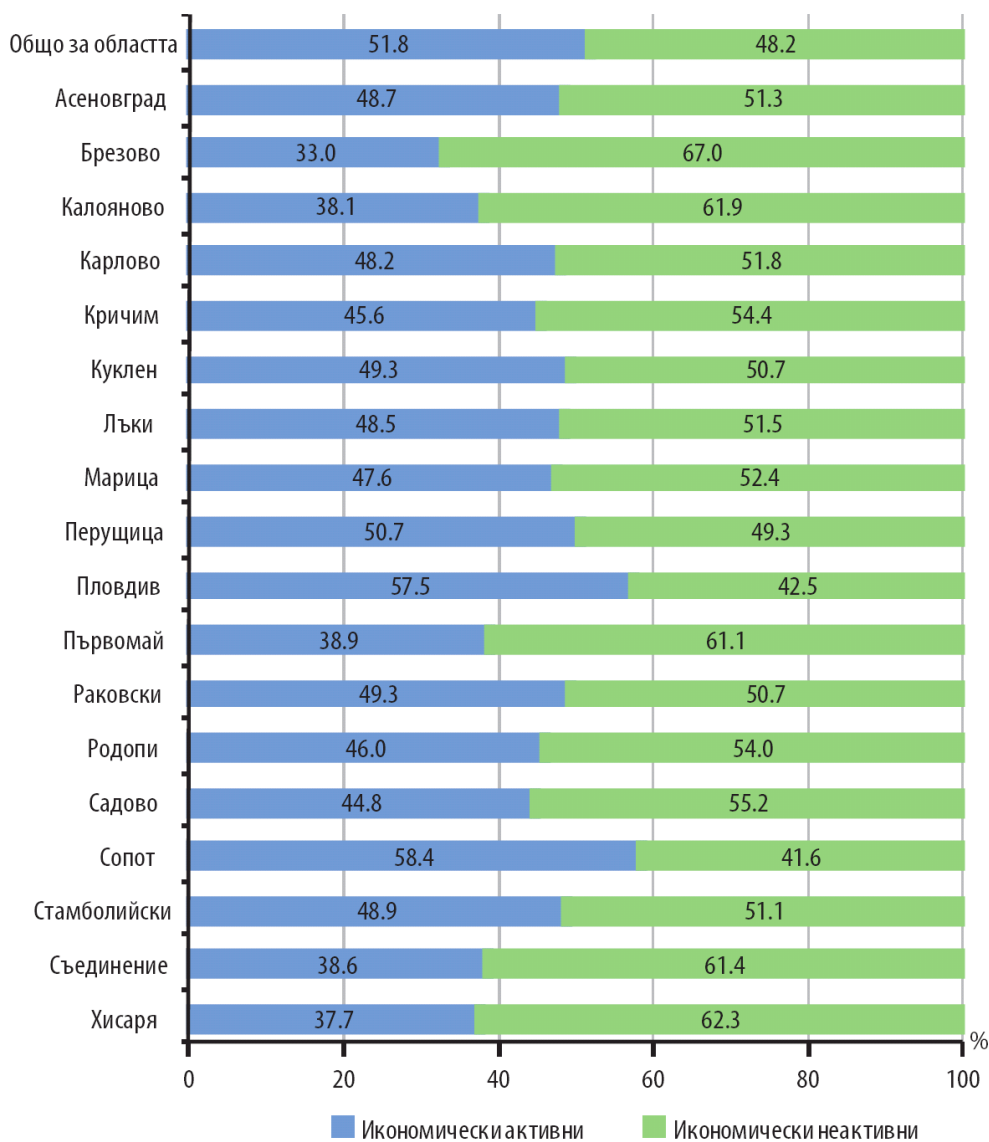
Фигура 17. Механичен прираст на населението в общините на област Пловдив, 2012г.

Съществуващата демографска ситуация в община Сопот може да бъде определена като неблагоприятна. В резултат на отрицателния естествен и механичен прираст нейното население ще продължава да намалява. При запазване на средния темп на намаление от периода 2004-2012г., може да се очаква, че през 2020г. населението на общината ще бъде около 8900 жители.

2. Заетост и безработица

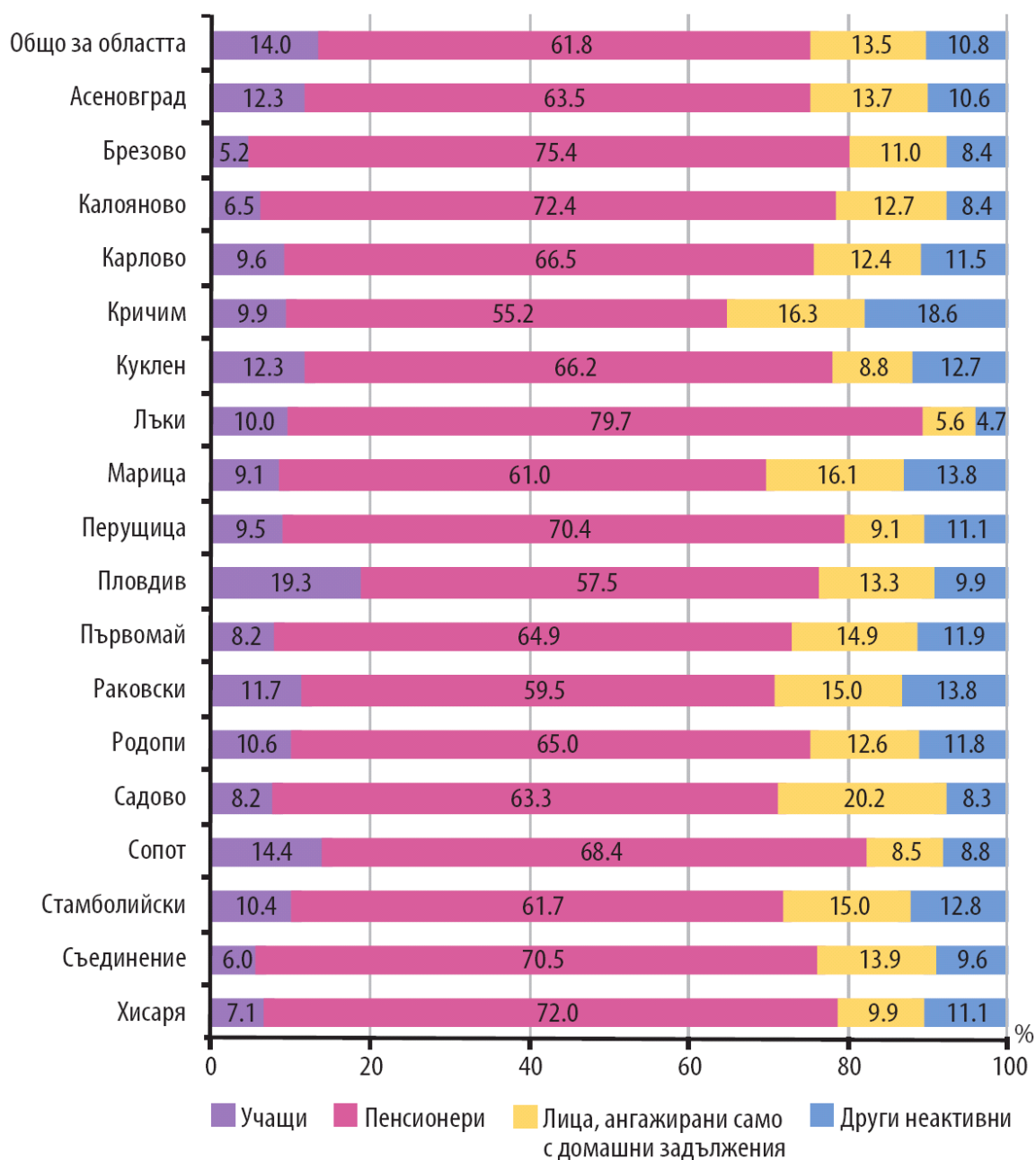
Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни. Към 01.02.2011г. населението на 15 и повече навършени години в община Сопот е 8570 души или само 1,4% от същото население в Пловдивска област. Броят на икономически активните лица е 5005 души, а на икономически неактивните лица - 3565 души. Съотношението между тях е 58,4:41,6. По този показател община Сопот заема по-добра позиция спрямо Пловдивска област (51,8:48,2).

Структура на населението на 15 и повече навършени години по икономическа активност и общини, 2011 г.

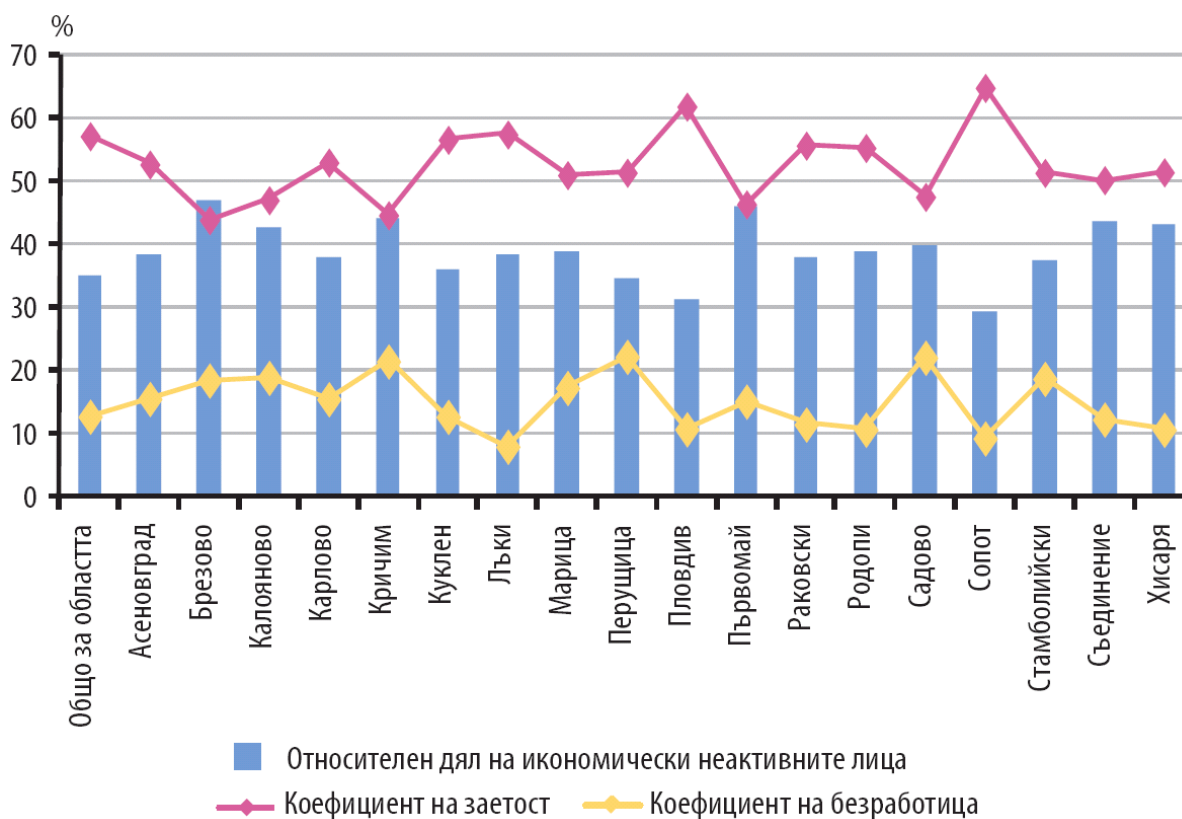
Съотношението между заетите и безработните в общината е 90,7:9,3. В сравнение със стойностите за област Пловдив (87,6:12,4) и страната (88,9:11,1) съотношението е по-благоприятно. В категорията на икономически неактивните лица най-голям дял заема пенсионерите. За община Сопот той е 68,4%, а в област Пловдив – 61,8%.

Структура на икономически неактивните лица на възраст 15 и повече навършени години по общини, 2011 г.

С най-висок коефициент на икономическа активност е община Сопот - 71.1% (с 6.0 процентни пункта по-висок от този за областта), следвана от общините Пловдив (68.9%) и Перушица (65.6%). Най-нисък е коефициентът на икономическа активност в община Брезово (53.4%), където е най-висок относителният дял на икономически неактивните лица - 46.6%. Най-висок е коефициентът на заетост в община Сопот - 64.6% (със 7.7 процентни пункта по-висок от този за областта), следвана от община Пловдив (61.7%) и община Лъки (57.2%). Най-нисък е коефициентът на заетост в общините Брезово (43.7%) и Кричим (44.4%). Най-ниска е безработицата сред лицата между 15 и 64 навършени години в община Лъки (7.7%) и община Сопот (9.1%), а най-висока безработица има в общините Перушица (22.0%), Садово (21.8%) и Кричим (21.2%).

Коефициент на заетост и безработица и относителен дял на икономически неактивните лица по общини, 2011 г.

С най-голям дял на заетите се отличава сектора на преработващата промишленост, търговията и ремонта автомобили и мотоциклети и държавно управление, а с най малък дял се отличават секторите: операции с недвижими имоти и добивна промишленост.

**Заети лица на 15 - 64 навършени години по класове икономически дейности
в община Сопот по местоживеење и пол, 2011 г.**

Общини Класове икономически дейности	Общо			В градовете			В селата		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Селско, горско и рибно стопанство	69	52	17	57	..	..	12	..	..
Добивна промишленост	3	..	..	3	..	..	-	-	-
Преработваща промишленост	2268	1069	1199	1991	955	1036	277	114	163
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	13	9	4	13	9	4	-	-	-
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	23	19	4	..	..	..	..	..	-
Строителство	101	93	8	90	..	..	11	..	..
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	628	305	323	589	281	308	39	24	15
Транспорт, складиране и пощи	133	102	31	123	96	27	10	6	4
Хотелиерство и ресторантьорство	166	73	93	154	66	88	12	7	5
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	39	24	15	..	..	..	..	..	..
Финансови и застрахователни дейности	37	10	27	..	..	..	..	-	..
Операции с недвижими имоти	4	..	..	..	..	..	-	-	-
Професионални дейности и научни изследвания	56	23	33	51	..	..	5	..	..
Административни и спомагателни дейности	130	110	20	121	..	..	9	..	..
Държавно управление	452	289	163	406	254	152	46	35	11
Образование	170	29	141	156	25	131	14	4	10
Хуманно здравеопазване и социална работа	102	21	81	93	..	..	9	..	..
Култура, спорт и развлечения	23	12	11	..	..	..	..	..	..
Други дейности	96	56	40	91	..	..	5	..	..
Дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление	..	-	..	..	-	..	-	-	-
Дейности на екстериториални организации и служби	5	..	..	5	..	..	-	-	-
Непосочена	11	7	4	..	..	..	..	-	..

Общината се отличава с голям дял на заетите с професии свързани с монтажи и машинни оператори, заети с услуги за населението, търговията и охраната и квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии, докато с относително най-малък дял са заетите с професии свързани с въоръжените сили и квалифицирани работници в селското, горското и рибното стопанство.

**Заети лица на 15 - 64 навършени години по класове професии в община
Сопот по местоживеење и пол, 2011 г.**

Общини Класове професии	Общо			В градовете			В селата		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Ръководители	345	224	121	325	208	117	20	16	4
Специалисти	455	116	339	434	110	324	21	6	15
Техници и приложни специалисти	297	134	163	283	130	153	14	4	10
Помощен административен персонал	229	59	170	206	56	150	23	3	20
Персонал, зает услуги за населението, търговия и охрана	707	314	393	661	284	377	46	30	16
Квалифицирани работници в селското, горското и рибното стопанство	47	36	11	39	28	11	8	8	-
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	817	500	317	709	439	270	108	61	47
Машинни оператори и монтажници	950	493	457	814	445	369	136	48	88
Професии, неизискващи специална квалификация	332	166	166	292	145	147	40	21	19
Професии във въоръжените сили	279	234	45	248	..	..	31	..	..
Непосочена	73	36	37	64	..	..	9	..	..

Равнището на безработица е много важен показател за цялостното развитие на всяка една административно-териториална единица. През 2011г. броят на регистрираните безработни в община Сопот е 452 души, от които 263 са мъже и 189 жени. Община Сопот не се отличава съществено от общите за страната проблеми, свързани с безработицата. Един от тях е младежката безработица. Данните показват, че с най-голям относителен дял сред безработните в общината са възрастовите групи 20-24г. и 25-29г. Общо на тях се падат 29,6% или почти една трета от броя на безработните. Сред безработните млади хора от посочените възрастови групи по-голям относителен дял имат мъжете (57,5%). В сравнение със средните стойности за страната в община Сопот е по-малък дялът на безработните при населението от предпензионна възраст. Безработните от възрастовите групи 50-54г. и 55-59г. формират 17,9% от общия брой на безработните. Съпоставянето на дяловете на безработните по възрастови групи показва като най-рисков контингент населението от 20 до 29г. възраст. Това определя мерките за намаляване на младежката безработица като едно от приоритетните направления в бъдещото развитие на община Сопот.

НАСЕЛЕНИЕ НА 15 И ПОВЕЧЕ НАВЪРШЕНИ ГОДИНИ ПО ОБЛАСТИ, ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ, ПОЛ И ВЪЗРАСТ КЪМ 01.02.2011 ГОДИНА

Област Община Пол Възраст	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни				
		общо	заети	безработни	общо	учащи	пенсионери	лица, заети само с домашни или семеенни задължения	други
област ПЛОВДИВ	592320	306775	268810	37965	285545	39861	176343	38505	30836
15 - 19	34191	3489	1528	1961	30702	25550	448	2164	2540
20 - 24	45089	24309	18657	5652	20780	11626	527	4454	4173
25 - 29	47336	35240	30018	5222	12096	1875	674	5608	3939
30 - 34	51161	40556	35908	4648	10605	433	885	5338	3949
35 - 39	50107	41116	36978	4138	8991	146	1060	4396	3389
40 - 44	47867	39438	35594	3844	8429	95	1486	3666	3182
45 - 49	46071	37125	33358	3767	8946	47	2391	3592	2916
50 - 54	48931	37420	33465	3955	11511	27	4851	3721	2912
55 - 59	46128	30536	27226	3310	15592	18	9689	3546	2339
60 - 64	48068	13452	12115	1337	34616	18	31589	1738	1271
65+	127371	4094	3963	131	123277	26	122743	282	226
Мъже	283061	160587	138686	21901	122474	19560	70983	10060	21871
15 - 19	17540	1987	813	1174	15553	13296	228	432	1597
20 - 24	22707	13737	10305	3432	8970	4923	279	888	2880
25 - 29	24497	19325	16300	3025	5172	939	372	1008	2853
30 - 34	26350	21778	19102	2676	4572	213	476	1032	2851
35 - 39	25633	21350	19014	2336	4283	65	604	1141	2473
40 - 44	24422	20002	17877	2125	4420	49	807	1192	2372
45 - 49	22878	18193	16173	2020	4685	25	1404	1143	2113
50 - 54	24042	18080	15906	2174	5962	16	2727	1218	2001
55 - 59	22105	14641	12773	1868	7464	11	4742	1115	1596
60 - 64	21861	8832	7843	989	13029	10	11214	801	1004
65+	51026	2662	2580	82	48364	13	48130	90	131
Жени	309259	146188	130124	16064	163071	20301	105360	28445	8965
15 - 19	16651	1502	715	787	15149	12254	220	1732	943
20 - 24	22382	10572	8352	2220	11810	6703	248	3566	1293

25 - 29	22839	15915	13718	2197	6924	936	302	4600	1086
30 - 34	24811	18778	16806	1972	6033	220	409	4306	1098
35 - 39	24474	19766	17964	1802	4708	81	456	3255	916
40 - 44	23445	19436	17717	1719	4009	46	679	2474	810
45 - 49	23193	18932	17185	1747	4261	22	987	2449	803
50 - 54	24889	19340	17559	1781	5549	11	2124	2503	911
55 - 59	24023	15895	14453	1442	8128	7	4947	2431	743
60 - 64	26207	4620	4272	348	21587	8	20375	937	267
65+	76345	1432	1383	49	74913	13	74613	192	95
община СОПОТ	8570	5005	4553	452	3565	513	2438	302	312
15 - 19	510	47	29	18	463	424	5	13	21
20 - 24	572	417	357	60	155	72	8	32	43
25 - 29	613	504	430	74	109	13	7	58	31
30 - 34	685	578	523	55	107	..	12	48	45
35 - 39	757	661	609	52	96	-	13	29	54
40 - 44	734	650	597	53	84	..	10	29	43
45 - 49	768	690	644	46	78	-	27	24	27
50 - 54	817	700	658	42	117	-	77	27	13
55 - 59	797	556	517	39	241	-	187	31	23
60 - 64	758	179	167	12	579	-	559	10	10
65+	1559	23	22	..	1536	-	1533	..	..
Мъже	4083	2586	2323	263	1497	250	921	105	221
15 - 19	263	25	16	9	238	216	4	4	14
20 - 24	326	246	211	35	80	29	5	12	34
25 - 29	279	242	200	42	37	4	5	10	18
30 - 34	374	311	276	35	63	..	9	18	35
35 - 39	405	347	316	31	58	-	8	9	41
40 - 44	383	330	293	37	53	-	8	14	31
45 - 49	370	316	295	21	54	-	21	14	19
50 - 54	390	339	317	22	51	-	33	11	7
55 - 59	355	269	249	20	86	-	68	6	12
60 - 64	348	150	139	11	198	-	184	6	8
65+	590	11	11	-	579	-	576	..	..
Жени	4487	2419	2230	189	2068	263	1517	197	91
15 - 19	247	22	13	9	225	208	..	9	7
20 - 24	246	171	146	25	75	43	3	20	9

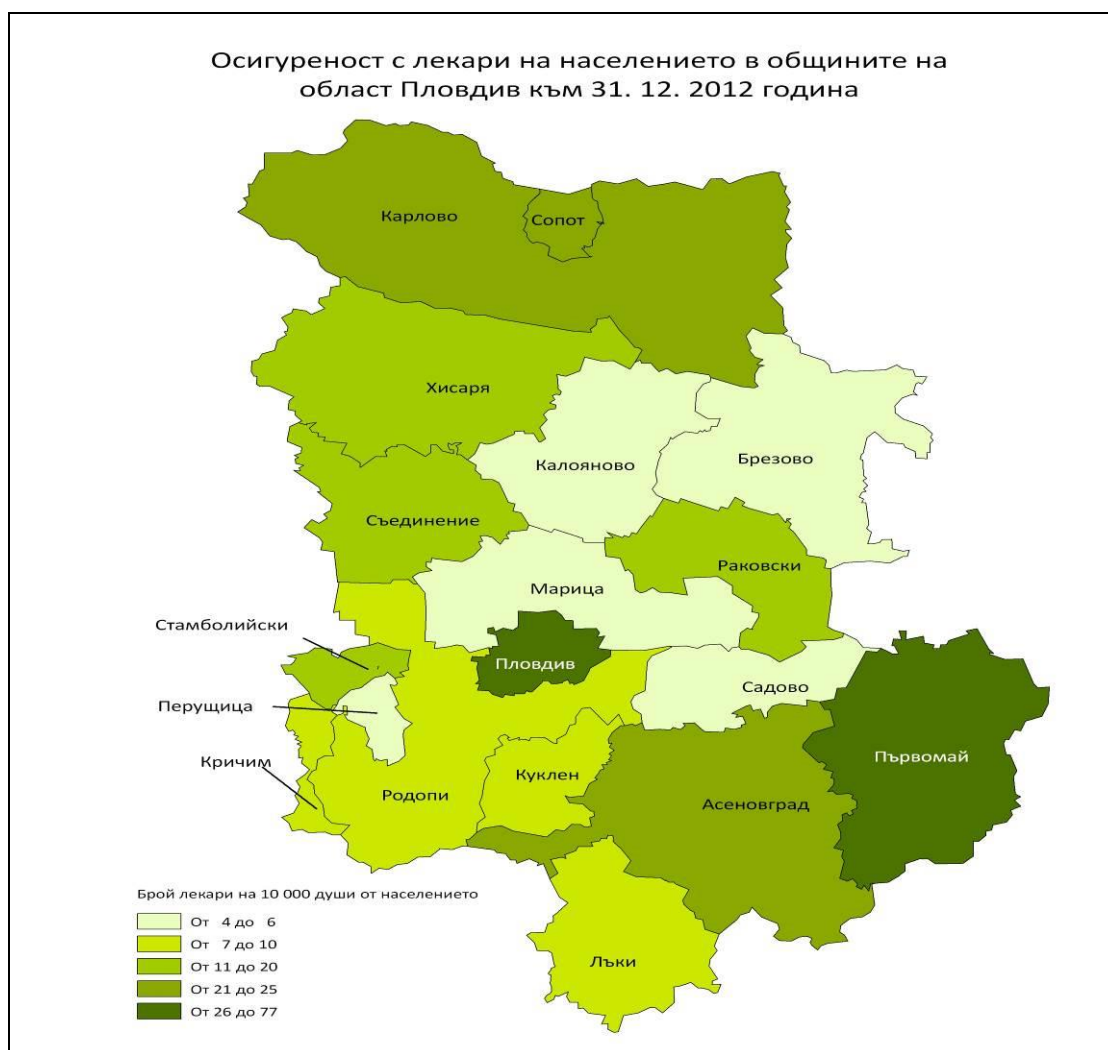
25 - 29	334	262	230	32	72	9	..	48	13
30 - 34	311	267	247	20	44	..	3	30	10
35 - 39	352	314	293	21	38	-	5	20	13
40 - 44	351	320	304	16	31	..	..	15	12
45 - 49	398	374	349	25	24	-	6	10	8
50 - 54	427	361	341	20	66	-	44	16	6
55 - 59	442	287	268	19	155	-	119	25	11
60 - 64	410	29	28	..	381	-	375	4	..
65+	969	12	11	..	957	-	957	-	-

4. Здравеопазване

През последните три години не се наблюдава промяна по отношение на броя на леглата в болничните заведения на територията на общината. Добро впечатление прави факта, че се забелязва увеличение на броя на лекарите в община Сопот. Няма промяна и в броя на детските ясли, като се наблюдава намаление на броя на децата в тях.

Показатели	2010	2011	2012
Лечебни и здравни заведения			
Болнични заведения - общо	1	1	1
легла	50	45	50
многопрофилни болници	-	-	-
легла	-	-	-
специализирани болници	1	1	1
легла	50	45	50
Медицински кадри към 31.12.			
Лекари - общо	21	23	24
в т.ч. Общопрактикуващи ¹	9	10	11
Лекари по дентална медицина	7	5	5
Медицински специалисти по здравни грижи	36	36	36
Детски ясли и деца в детските ясли			
Детски ясли - общо	2	2	2
места	54	55	49

Деца - общо	54	55	49
момчета	29	27	18
момичета	25	28	31

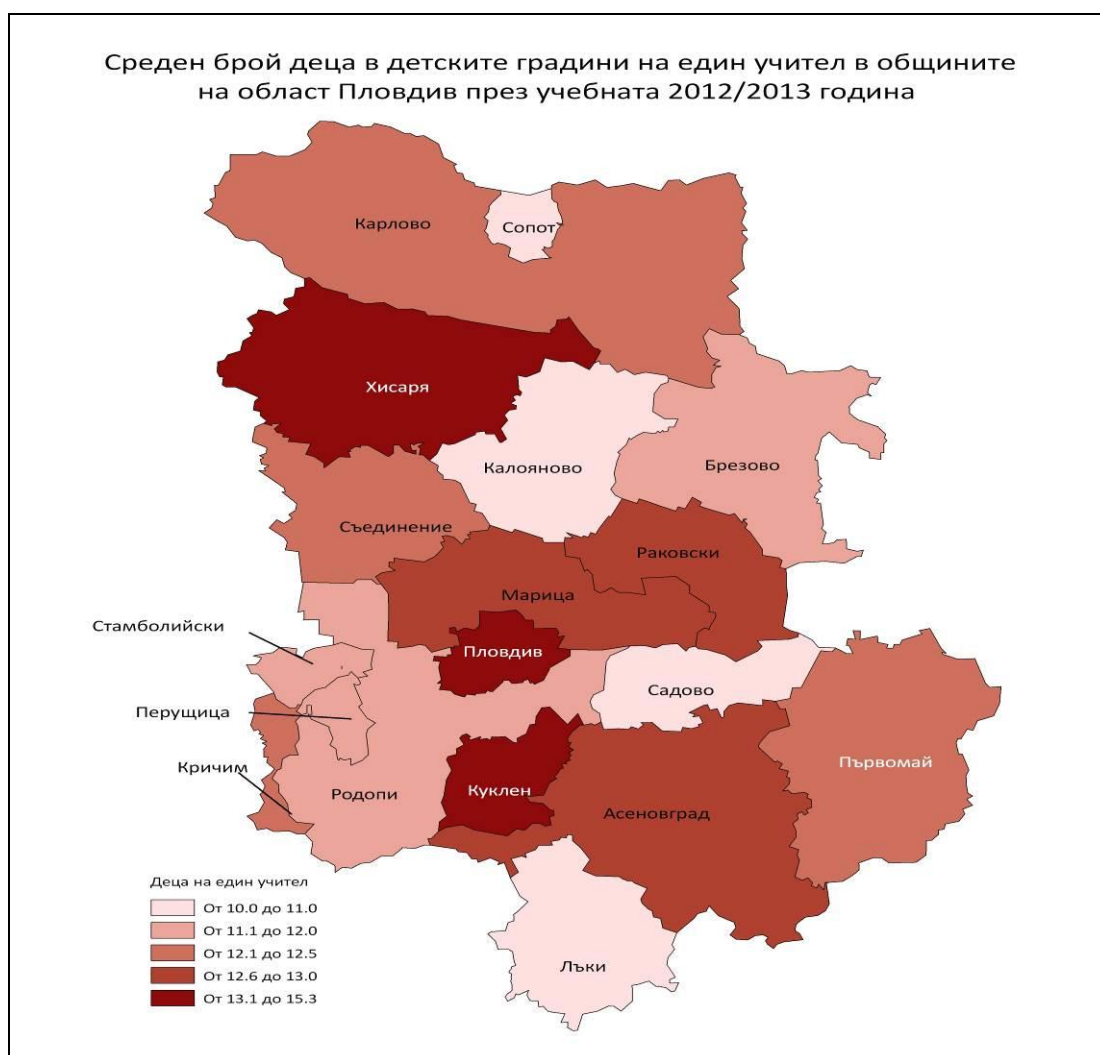

5. Образование

Община Сопот разполага с училищна мрежа от учебни и детски заведения и обслужващо звено, която е оптимална за потребностите на населението на общината. По отношение на детските градини, не се наблюдава промяна в техния брой, като същото важи и за броя на детските учители. Като положителна тенденция може да се отбележи нарастването на броя на децата през последния изследван период.

Община Сопот

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Детски градини			
Детски градини ¹ - общо	3	3	3
Детски учители	32	32	32
Децa	335	330	343
Целодневни детски градини	3	3	3
Детски учители	32	32	32
Децa	335	330	343
Полудневни детски градини	-	-	-
Детски учители	-	-	-
Децa	-	-	-

През последните пет години на територията на общината функционират 2 общообразователни училища и 1 професионална гимназия. Добро е състоянието на материално-техническата база на образователните заведения.

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Учебни институции			
Общо	3	3	3
Общообразователни училища	2	2	2
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални гимназии	1	1	1
Професионални колежи с прием след средно	-	-	-

Този документ е създаден в рамките на проект „Подобряване на процесите на създаване и провеждане на политики в община Сопот“, в изпълнение на Договор № 13-13-146/31.10.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

образование			
Професионални училища след VI и VII клас	-	-	-
Професионални училища след VIII клас	-	-	-
Самостоятелни колежи	-	-	-
Университети и специализирани висши училища	-	-	-

През последните години се появява негативна тенденция на намаляване на броя на преподавателите, както в общообразователните училища, така и в професионалната гимназия.

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Преподаватели по видове учебни институции			
Общо¹	131	124	122
Общообразователни училища	60	56	55
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални колежи с прием след средно образование	-	-	-
Професионални гимназии и училища след VI, VII и VIII клас ³	71	68	67
Колежи	-	-	-
Университети и специализирани висши училища	-	-	-

Също така се наблюдава негативната тенденция за намаляване на броя на учащите през последните години, което е продиктувано основно от негативните демографски процеси протичащи на територията на общината.

Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Учащи			
<i>По степени на Международната класификация на образованието (ISCED'97)</i>			
Общо	1850	1810	1641
Начално образование (I - IV клас, ISCED - 1) -	441	453	433

общо			
Общообразователни училища	441	453	433
Специални училища	-	-	-
Прогимназиално образование (V - VIII клас, ISCED - 2A) - общо	327	317	300
Общообразователни училища	327	317	300
Специални училища	-	-	-
Професионални училища с прием след VI и VII клас (I степен професионална квалификация)	-	-	-
Средно образование (IX-XIII клас, ISCED - 3A, 3C) - общо	1082	1040	908
Общообразователни училища	97	80	80
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	857	786	689
Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)	128	174	139
Професионални училища с прием след VIII клас (I степен професионална квалификация)	-	-	-
Професионално обучение след средно образование (ISCED - 4C) IV степен професионална квалификация)	-	-	-
Колежи (ISCED - 5B)	-	-	-
Университети и специализирани висши училища (ISCED - 5A) ²	-	-	-
<i>По видове учебни институции</i>			
Общо	1850	1810	1641
Общообразователни училища	865	850	813
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата (III степен професионална	-	-	-

квалификация)			
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	857	786	689
Професионални колежи с прием след средно образование	-	-	-
Професионални гимназии и професионални училища (II степен професионална квалификация)	128	174	139
Професионални училища след VI и VII клас (I степен професионална квалификация)	-	-	-
Професионални училища след VIII клас (I степен професионална квалификация)	-	-	-
Колежи	-	-	-
Университети и специализирани висши училища ²	-	-	-

6. Култура

Град Сопот играе важна роля в духовното развитие на България. В продължение на столетия сопотските манастири, църкви и училища разгръщат богат книжовен и просветителски живот. Един от основните стожери в тази високоотговорна дейност е Народно Читалище "Иван Вазов". Основано е през 1871 г. под името "Братство", една година след като Левски изгражда в Сопот таен революционен комитет. През юли 1877г. Сопот е опожарен и десетки жители са избити. През 1895г. в Сопот се провежда сбирка на учители за изграждане на Околийско учителско дружество, а на 9 ноември 1897г. се възстановява Читалището под името "Искра" с председател енергичният и високообразован учител Владимир Мигев. Иван Вазов, който по онова време е министър на Народното просвещение изпраща на читалището 250 лв. държавна помощ и 100 лв. от личните си средства., а през следващите години му подарява отпечатаните свои творби, много от които и до днес се пазят в читалищната библиотека. След смъртта на поета - 1921 г. читалището е преименувано и носи неговото име и до днес. Основна дейност на читалището е библиотеката. Във връзка с откриването на Вазовските машиностроителни заводи е проведена среща, посветена на Вазов с народния артист Матей Икономов, чието име днес носи самодейният театрален състав

при читалището. Днес книжният фонд на библиотеката при НЧ "Иван Вазов"-Сопот наброява 27000 тома художествена, научно-популярна литература, справочници, речници и енциклопедии. Библиотеката е разположена на площ от 400 кв.м. и има обособени читалня, детски отдел и отдел за възрастни. В нея се провеждат детски утра, срещи-разговори с известни дейци на културата, и библиотеката активно подпомага културния и образователен живот в града. Днес читалище разполага със зрителна зала с 500 места, библиотека, гримьорни и репетиционни зали, изложбена зала. В читалището работят самодейните колективи: Мъжка вокална група "Сопот", женска фолклорна група "Незабравка", Младежки драматичен театър "Матей Икономов", детска вокална група "Приятел" и новосформираният средношколски танцов състав. Най-голямо място в културния календар на Читалището отделяме на "Базовите празници", които се честват ежегодно в рамките на седмицата, предхождаща рождената дата на нашия съгражданин и патрон на нашето читалище - Иван Вазов- 9 юли.

7. Социални дейности

На територията на община Сопот, съществува, Център за обществена подкрепа, който работи с месечен капацитет 30 потребители и предоставя социални услуги по следните програми:

ПРОГРАМА	ОБЩ БРОЙ ПОТРЕБИТЕЛИ	ОТ ОБЩИНА СОПОТ	ОТ ОБЩИНА КАРЛОВО
СЕМЕЙНА ПОДКРЕПА	5	4	1
РОДИТЕЛИ	18	4	16
ДИРЕКТНА РАБОТА С ДЕЦА	14	7	7
ДА СЕ ВЪРНЕМ В КЛАС	2	2	
СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ	2		2
ЛОГОПЕД	10	9	1
ПЪРВИЧНА ПРЕВЕНЦИЯ	Групова работа в училище		

Забележка:

- Таблицата е с данни към 31.01.2014 год.
- някои от потребителите са включени в повече от една програма, в зависимост от потребностите и Направленията на ДСП Карлово.

- Социалните услуги се предоставят както в ЦОП Сопот, така и по местоживеене, на териториите на общините Сопот и Карлово (от Баня до Калофер).
- За изминалата 2013 година, 112 потребители са ползвали социални услуги в дългосрочен и краткосрочен план в индивидуални и семейни консултации.

КОМПЛЕКС ЗА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ОБЩИНА СОПОТ

Социална услуга ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ – 31 потребителя, от които 19 деца са жители на община Сопот.

Социална услуга ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА ВЪЗРАСТНИ ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ – 22 потребителя, от които 5 са жители на община Сопот.

Предлаганите услуги в Дневния център за деца с увреждания и Дневен център за възрастни хора с увреждания са :

- говорна и зрителна терапия;
- социална рехабилитация;
- психотерапия;
- специализирана образователна подкрепа;
- спортни дейности и организация на свободното време;
- функционална и занимателна трудотерапия;
- обучителни и възпитателни дейности;
- кинезитерапия;
- подкрепа на семействата.

ДОМАШЕН СОЦИАЛЕН ПАТРОНАЖ

Капацитет – 70; Към 31.01.2014г. се обслужват 50 жители на общината.

V. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

1. Транспортна инфраструктура

Транспортната инфраструктура в община Сопот е добре развита като е голям относителният дял на пътищата от висок клас. В териториалния обхват на община Сопот преминава участък от първокласен шосеен път **I-6 София–Карлово–Бургас**, който е част от **международния път E871** /и част от трансевропейски транспортен коридор №8 Дурас–Скопие–София–Бургас/Варна/.

В пространствената структура на общината преминава подбалканската **железопътна линия София–Карлово–Варна/Бургас**, която е част от 3-та Главна национална ж.п. линия, която осъществява връзка между Западна и Южна със Източна и Североизточна България. По своята същност тя се явява част от трансевропейския транспортен коридор VIII /железопътна инфраструктура/. Железопътната линия е електрифицирана и това осигурява добра достъпност до общинския център и населените места в общината, както и бърз и лесен достъп до съседните общини в областта и до столичния агломерационен ареал. В общината има необходимост от извършване на поетапна рехабилитация и реконструкция на транспортната инфраструктура.

Транспортните услуги са добре развити като Общината има редовни автобусни линии до град Карлово и останалите селища от Стремската долина, както и с Пловдив и София. През летните месеци се осигуряват и връзки с общините Троян и Плевен.

Пътническият транспорт се осигурява от частни фирми, които имат добре развит и поддържан автопарк.

Железопътната гара е разположена в южната част на града. Поради ограниченията, наложени от БДЖ повечето влакове, които се движат по направлението София–Бургас и Бургас–София не спират на жп гара Сопот. Най-близката жп гара е тази в град Карлово, от където до Сопот и с. Анево има осигурен редовен автобусен транспорт.

2. Водоснабдителна мрежа за питейно-битово водоснабдяване и мрежи за отпадни води.

Задоволеността на населението с вода е важен фактор за благосъстоянието на населението. Поради силно изразената сезонна неравномерност на водния отток язовирите имат важно значение за водното обезпечение на общината.

На територията на Община Сопот има 4 язовира:

- Язовир „Сопот – 1” с общ завирен обем – 50 000 м³, водоизточник – р. Манастирска, залята площ 12 дка;
- Язовир „Сопот – 2 – Мурла” с общ завирен обем – 350 000 м³, водоизточник – р. Мурла, залята площ – 49 дка;
- Язовир „Анево – 1” с общ завирен обем – 30 000 м³, залята площ – 9 дка;
- Язовир „Анево – 2” с общ завирен обем – 400 000 м³, водоизточник – Аневско дере и канал, залята площ – 60 дка.

Язовирите са добър потенциал за развиване на успешна стопанска дейност, свързана с поливно земеделие, рибовъдство и развитие на зони за спорт и отдих.

Водопреносната мрежа на гр. Сопот обхваща цялата територия на града. Изградена е в периода 1944–1970 г. и е изпълнена от стоманени тръби (25%) и азбестоциментови тръби (75%). В града предстои изграждане на нова водоснабдителна и канализационна система. Водопреносната мрежа на село Анево е подменена изцяло с ПВЦ тръби през 2012г.

Индустриалните зони в общината към сегашния момент се водоснабдяват от селищната водопреносна система.

Водоснабдителните системи се управляват и стопанисват от "ВиК" ЕООД - Пловдив.

Град Сопот има добре развита канализационна мрежа, но и тя, както водопроводната система се нуждае от реконструкция с цел подобряване на качеството и повишаване на отточния коефициент.

Общата дължина на канализационната мрежа на гр. Сопот е около 18 км. От тях 12 км е изградена през 60-те години с бетонови тръби, а около 6 км (в кв. "Сарая") са изградени през 80-те години също с бетонови тръби. Канализационната мрежа на гр.

Сопот стопанисва от "ВиК" ЕООД–Пловдив с договор за срочно ползване, с изключение на последните 6 км (в кв. "Сарая"), които се използват без да са предадени за експлоатация на търговското дружество.

След изграждането на новата пречиствателна станция, приемник на отпадъчните води на община Сопот е р. Манастирска. Новата пречиствателна станция е предпоставка за по-високата степен на опазване и съхранение на околната среда. „ВМЗ” Сопот разполага със собствена пречиствателна станция за отпадъчни води.

Таблица 2. Обитавани жилища по наличие на канализация и местонамиране

Общини	(Брой)		
	Общо	В градовете	В селата
Общо за страната	2666733	1913495	753238
Свързана с обществена канализация	1933372	1761823	171549
Свързана с изгребна яма	71192	21675	49517
Свързана със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	153375	42816	110559
Свързана с попивна яма	432546	68096	364450
Няма канализация	76248	19085	57163
Област Пловдив	236843	176171	60672
Свързана с обществена канализация	178135	163840	14295
Свързана с изгребна яма	3866	1076	2790
Свързана със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	10434	2651	7783
Свързана с попивна яма	38960	7213	31747
Няма канализация	5448	1391	4057
Сопот	3693	3327	366
Свързана с обществена канализация	3572	3251	321
Свързана с изгребна яма	6	5	1
Свързана със септична яма или друго пречиствателно съоръжение	21	14	7
Свързана с попивна яма	55	26	29
Няма канализация	39	31	8

източник: НСИ

Таблица 3. Обитавани жилища по източник на водоснабдяване и местонамиране

(брои)

Общини	Общо	В градовете	В селата
Общо за страната	2666733	1913495	753238
Обществено водоснабдяване	2564169	1886116	678053
Собствен водоизточник	34394	7103	27291
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	50054	12862	37192
Няма източник на вода	18116	7414	10702
Област Пловдив	236843	176171	60672
Обществено водоснабдяване	230423	174591	55832
Собствен водоизточник	1189	321	868
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	4194	913	3281
Няма източник на вода	1037	346	691
Сопот	3693	3327	366
Обществено водоснабдяване	3658	3294	364
Собствен водоизточник	8	6	2
Обществено водоснабдяване и собствен водоизточник	5	5	-
Няма източник на вода	22	22	-

източник: НСИ

3. Електроснабдяване

Електроенергийната система на общината е част от националната и се развивала изцяло по програмите на националната електро-енергетика. Енергоснабдяването на потребителите на Община Сопот се осъществява от “Енергоснабдяване” – подразделение Карлово. В съгласие с тенденциите на националната енергийна политика предстои планирането и предприемането на действия за повишаване на енергийната ефективност на уличното осветление и на обществените сгради.

С цел постигането на устойчиво развитие на Общината, в бъдеще биха могли да се проучат възможностите за развитие на съвременно енергопроизводство от алтернативни възобновяеми енергийни източници, каквато е вятърната енергия.

Извън безспорното си значение за икономиката и екологията в Общината, тези две направления в развитието на енергийната й инфраструктура (енергопроизводство от възобновяеми източници и газифициране) съдържат потенциал за разкриване на

временни нови работни места, немалка част от които на по-късен етап биха могли да се превърнат в постоянни.

4. Газопроводи

Община Сопот не е газифицирана. За територията на Пловдивска област са лицензирани две дружества за изграждане на газоразпределителни мрежи – “Сити газ” АД и “Овъргаз” АД – позволява конкурентно развитие на газоснабдителните мрежи за промишлено и битово газоснабдяване. Очаква се Държавната комисия за енергийно и водно регулиране да проведе търг, за да бъде определена компания-доставчик на газоразпределителна услуга за община Сопот. Най-близката точка от газопреносната система се намира на около 50 км от населените места на общината, което налага сериозни инвестиции за изграждане на местна инфраструктура. Като най-подходящо решение за газифицирането на общината се очертава дистрибутирането на компресиран природен газ по „виртуална тръба”, т.е. чрез превоз в пригодени за целта бутилки и батерии от бутилки, монтирани на специализирани платформи. Освен положителния икономически ефект, газифицирането на бита и промишлеността ще има благоприятно въздействие върху екологичната обстановка в региона.

5. Комуникационни мрежи, далекосъобщения и пощи.

Телефонната подсистема на територията на община Сопот е със сравнително добри връзки. Микровъзел Далекосъобщения–Сопот е клон на РВД–Карлово и разполага с аналогова централа тип А29 с капацитет от 4200 поста (от тях са усвоени 3800). Телефонната централа е разположена в модерна триетажна сграда, в която се намира и Районната пощенска станция (РПС).

Телекомуникационната мрежа се модернизирa и цифровизирa. В град Сопот функционира БТК Център. Жителите на общината вече имат достъп до високоскоростен интернет през ADSL, а в скоро време с ADSL пакетите ще могат да използват вече и безжична Wi-Fi мрежа, която предлага възможност за безжичен достъп до стабилния високоскоростен БТК ADSL интернет чрез Wi-Fi модем. Сопот и Анево са включени в националната система за автоматично избиране.

Таблица 4. Осигуреност на обитаваните жилища с кабелна телевизия, сателитна антена, компютър и достъп до интернет.

Общини	Общо		В градовете		В селата	
	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица
Общо за страната						
Кабелна телевизия	1440516	3984372	1186431	3257770	254085	726602
Сателитна антена	636899	1879707	352168	1043744	284731	835963
Компютър	1243006	3870800	1077969	3263730	165037	607070
Достъп до интернет	1171849	3650343	1022887	3108812	148962	541531
Област Пловдив						
Кабелна телевизия	142255	410518	116772	331669	25483	78849
Сателитна антена	43827	141454	28228	92027	15599	49427
Компютър	117975	379406	100099	311607	17876	67799
Достъп до интернет	112269	361629	95298	297808	16971	63821
Сопот						
Кабелна телевизия	2748	7361	2488	6579	260	782
Сателитна антена	325	919	274	755	51	164
Компютър	1906	5884	1762	5366	144	518
Достъп до интернет	1821	5647	1686	5159	135	488

източник: НСИ

РПС Сопот извършва традиционните пощенски услуги: входяща и изходяща кореспонденция, колетни и бандеролни пратки, парични преводи, телефонни и факс услуги, вътрешна и международна ускорена поща, куриерски услуги и др.

Трите национални мобилни оператора МТел, Глобул и Вивател осигуряват 100% покритие със сигнал на територията на общината. Това осигурява пълен спектър на техните услуги.

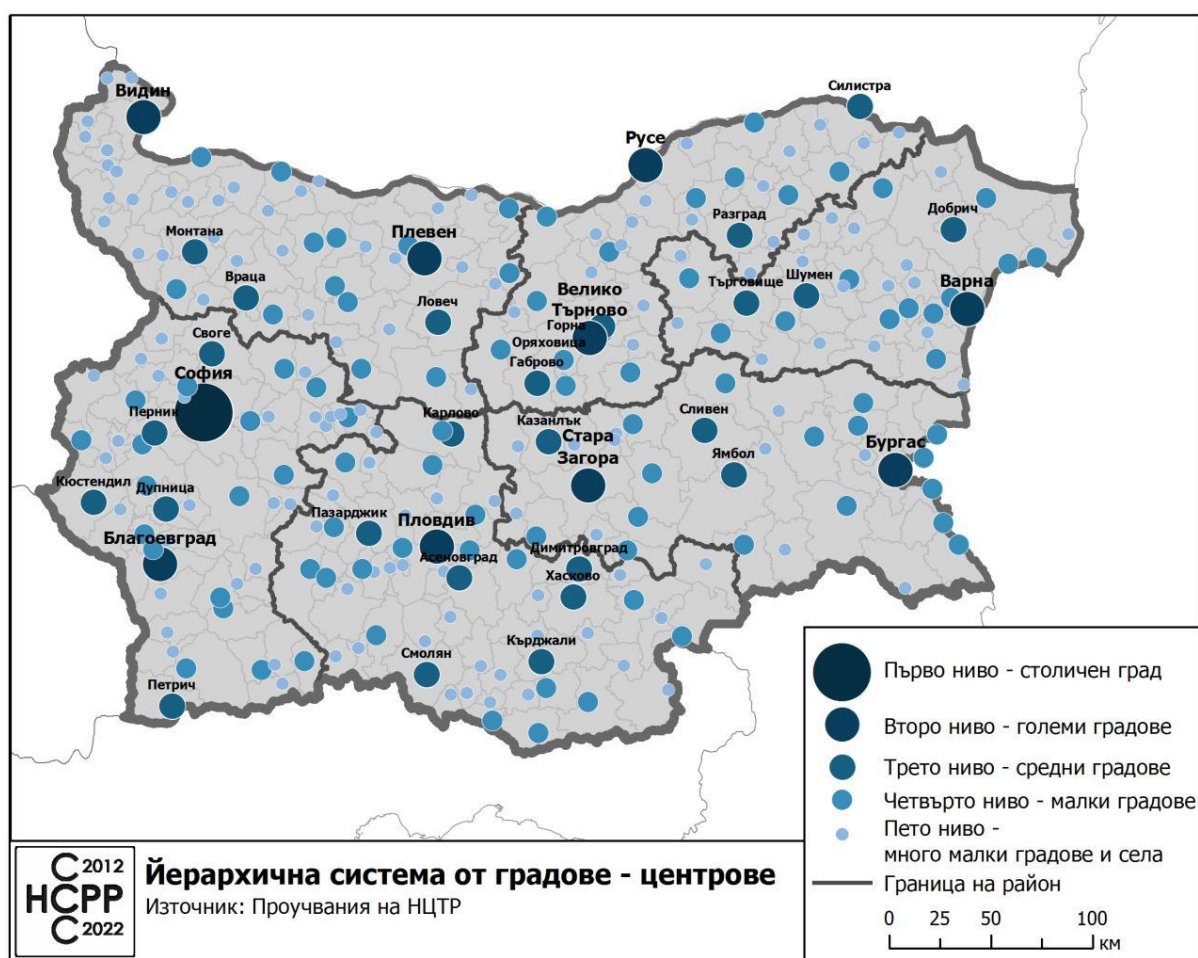
VI. СЕЛИЩНАТА МРЕЖА И МОДЕЛИ НА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

1. Териториално-урбанистична структура

■ Йерархична система от населени места

В НКПР /фиг.18/ са определени 4 типа агломерационни ареали и е прецизиран техният обхват. Община попада в типа агломерационни ареали на малки градове с микрорегионално значение в територията на групи общини.

Агломерационните връзки са слабо изразени, но имат потенциал за евентуална бъдеща проява по отношение на най-близките малки населени места. Общината е представена от град, който е общински център попадащ в 4-то ниво на йерархичната система от градове-центрове /малки градове с микрорегионално значение за територията на група общини/.

Фигура 18. Йерархична система от градове-центрове, Национална стратегия за регионално развитие на Република България.

Като част от системата от полюси на растеж той е градивен елемент от макро-пространствената структура в полицентричната урбанистична мрежа на областта.

Територията на община се намира в Южен централен район на планиране NUTS 2, част от административните граници на област Пловдив NUTS 3.

Според закона за административно-териториално устройство на Република България Община /площ - 56.37 km²/ е „трета“ категория общината и в териториалната ѝ структура влизат 2 урбанизирани селищни структури /фиг.19/ – град и село Анево, които заемат 5.5% от територията на общината. Те са част от териториалния обхват на влияние на агломерационния ареал на град Карлово представен като средно голям град и основен център на агломерационен ареал. Град е административен, социално-икономически и културен център в общината и с концентрация на население над 90%.

Гъстотата на населението в тези населени места е изключително висока – 192,4 д./км². За сравнение – средният показател за страната е 74,6 д./км², а за Пловдивска област – 119,7 д./ км². 90,3 % от населението на общината е концентрирано в град Сопот.

В националната категоризация на населените места град попада в „трета“ категория град, докато село Анево в „пета“ категория.

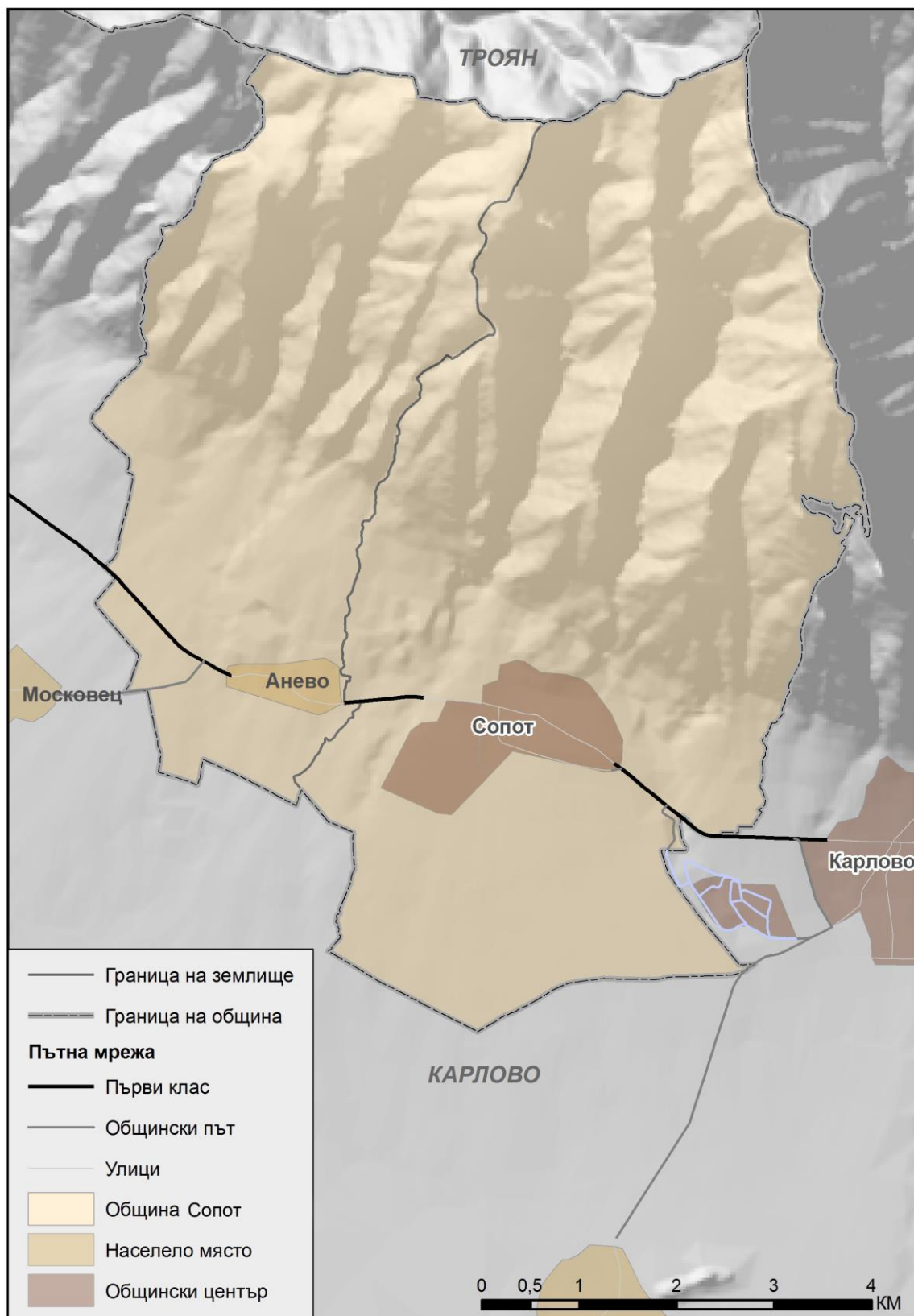
Категоризация на общините

ЕКАТТЕ	Община	Категория
PDV43	Сопот	3

Категоризация на населените места

ЕКАТТЕ	Населено място	Код на община	Категория
68080	гр. Сопот	PDV43	3
00480	с. Анево	PDV43	5

В градоустройствената класификация на населените места по брой жители град попада в категорията „много малки градове“, докато Село Анево от категория „малки села“.

Фигура 19. Селищна мрежа

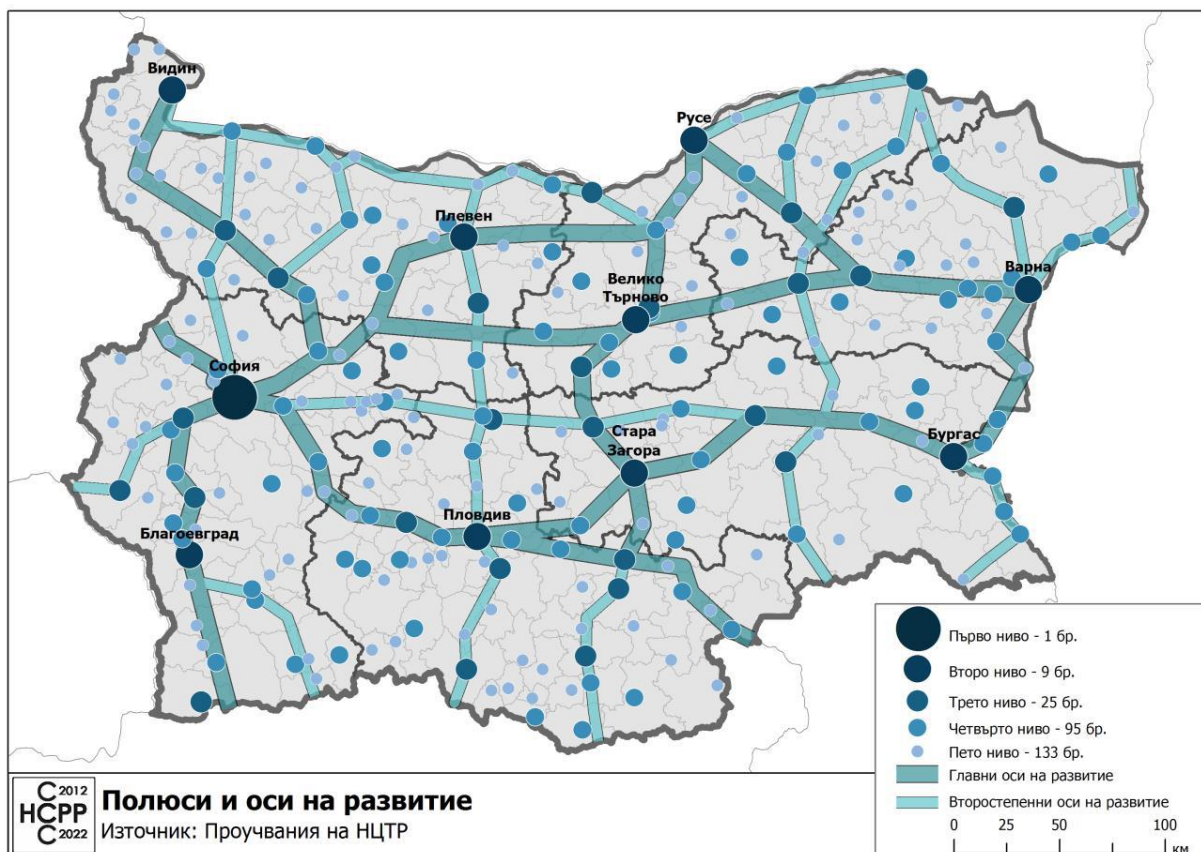
В разпределението на територията в общината най-голям дял имат горските територии разположени в северната част на общината в планинската и предпланинска част и заемат 27,5 от общата територия. Териториите за земеделско ползване са разположени в плодородните почви на Карловската котловина и заемат 20%. Урбанизираната територия заема 5,5% докато териториите с друго предназначение 4%.

▪ **Урбанизация и модели на устройство на територията.**

Урбанизацията е дългосрочен процес, който се характеризира както с увеличаване на населението, което живее в градовете, така и с разширяване на градските зони. Той включва различни етапи /урбанизация, деурбанизация или контраурбанизация и реурбанизация/, които засягат страните в различни епохи – според географската и историческата ситуация. Степента на урбанизация е процентът от общото население на страната /или даден регион, община/, което живее в градовете. Темпът на урбанизация представлява увеличаването на пропорцията на гражданите за определен период. Процесът на урбанизация на даден регион има отчетливи ефекти върху икономиката и екологията му. Има различни форми /или модели/ на урбанизация или на концентрация на човешки дейности, на населени места и социална инфраструктура /моноцентрични и полицентрични населени места, компактни градове, предградия и др./.

Урбанистични оси на развитие /фиг.20/ – отчитащи транспортните направления на коридори от трансевропейската транспортна мрежа и други транспортни мрежи с национално значение.

При формирането на пространствена структура на общината водеща роля имат географската характеристика и основните урбанистични оси. В пространственото развитие на селищната структура Карловската котловина и речните долини са един от основните фактори за развитие на селищната структура. От друга страна планинските масиви са географският ограничител за развитие на селищната структура, но благоприятни за развитие на туризма в общината.

Фигура 20. Полюси и оси на развитие, Национална Стратегия за регионално развитие.

Основните урбанистични оси/коридори в общината са:

- Основните урбанистичните оси на развитие с регионален характер са представени от функционални връзки между Югозападен, Южен централен регион и Югоизточен по направления изток – запад /София – – Карлово – Казанлък – Стара Загора/Сливен – Бургас/ и север – юг /Пловдив – Карлово – – Троян – Ловеч – Плевен/. Град е опорно звено в урбанистичния коридор и фактор за развитие на региона.
- Урбанистичните оси с локален/местен характер са свързани с административния и пространствен център град и изградените функционални връзки с останалите населени места /вторични центрове/.

Около вече формираните вторични ядра вследствие от „пулсациите” породени от взаимодействието на селищната структура са обособени териториални структури. В подкрепа на урбанистичните оси и формираните урбанистични ядра/ареали са проучванията на селищната мрежа по функционалните системи – обитаване, труд, отдих, обслужване и урбанистичните функционални връзки.

Териториалната структура на община според вида територия се дели на урбанизирана, земеделска, горска, защитени територии, нарушени територии за възстановени и друг вид територии /територия заета от води и водни обекти, територия на транспорта и територия за добив на полезни изкопаеми/.

Поставените приоритети в Националната програма за развитие "България 2020" за постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие чрез използване на местния потенциал и развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност, както и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси са приложими и изпълними в териториалния обхвата на община .

Правилното използване на териториалните ресурси и природните дадености във всички аспекти и сфери на човешката дейности биха помогнали за развитие на общината. Географско местоположение, осигурява условия за сътрудничество със съседните териториални общности.

2. Жилищна осигуреност

■ *Количество и възраст на жилищния фонд*

По данни на НСИ за 2011г. броя на жилища е 5293, докато броя на сградите е 2156. Строителството е било най-активно в годините между 1970 и 1989г.

Таблица 5. Жилищни сгради по период на построяване

Общини	Общо	Периоди на построяване							(Брой) Непоказано
		до края на 1949	1950 - 1959	1960 - 1969	1970 - 1979	1980 - 1989	1990 - 1999	2000 - 2011	
Общо за страната									
Сгради	2060745	453831	367280	421267	303263	275328	132400	107359	17
Жилища	3887149	497827	429479	666166	804807	810624	301898	372696	3652
Област Пловдив									
Сгради	149917	25736	25923	35137	23163	19006	11068	9880	4
Жилища	318569	29932	32241	63202	71004	65187	28033	28733	237
Сопот									
Сгради	2156	184	281	459	496	498	149	89	-
Жилища	5293	440	371	940	1221	1725	459	137	-

Източник: НСИ

▪ Конструкция на жилищен фонд

Най-малобройни са сградите, изпълнявани с едропанелни строителни системи, което е обусловено от факта, че строителството е предимно нискоетажно, а териториалното разпределение на жилищните ресурси е благоприятно. Макар и малко на брой – 39 /1.81%/, те се нуждаят от цялостно конструктивно обследване, обследване за енергийната ефективност и подмяна на инсталациите. Скелетните стоманобетонни сгради са 1.99% от общия брой, а масивните 89,2%.

Жилищните сгради по вид на конструкцията общо са 2156 бр. , от които:

- Стоманобетонни – едропанелни – 39 бр.;
- Стоманобетонни – скелетни – 43 бр.;
- Масивни 1924 бр.

Таблица 6. Жилищни сгради по конструкция на сградата.

Общини	Общо	В това число		
		стоманобетонни - едропанелни	стоманобетонни - скелетни	масивни
Област Пловдив	149917	1856	4702	116314
Асеновград	14933	94	416	13512
Брезово	6985	51	86	3810
Калояново	6994	32	75	3206
Карлово	17361	138	301	14674
Кричим	2370	16	42	2224
Куклен	3727	69	141	3169
Лъки	1276	11	31	1201
Марица	11778	81	320	9472
Перущица	2006	7	29	1884
Пловдив	18828	924	1578	15387
Първомай	10913	38	238	8269
Раковски	8979	57	353	7175
Родопи	16757	180	611	14270
Садово	6033	27	110	4307
Сопот	2156	39	43	1924
Стамболийски	5781	40	137	5166
Съединение	5392	12	74	3665
Хисаря	7648	40	117	2999

Източник: НСИ

■ Етажност и стайност

Броят на жилищата е 5293 по данни на НСИ от 2011г. и има 14 003 жилищни помещения с полезна площ 376332кв.м. Строителството в Община Сопот е в устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност, като кота корниз е до 10м. Застрояването е в унисон с природната среда. Структурните елементи на града, отделните райони, са в унисон помежду си и градоустройственото решение предполага адаптивност на селищната структура с характерния релеф.

Таблица 7. Основни характеристики на жилищата.

Общини	Жилища - бр.	Стаи - бр.	Полезна площ - кв. м	
			общо	в т.ч. жилищна
Област Пловдив	318569	965722	24122722	18790412
Асеновград	28811	95035	2344000	1898926
Брезово	6843	22032	446007	326230
Калояново	7027	24390	525719	410779
Карлово	25669	81617	1906644	1496881
Кричим	3276	9897	223552	184686
Куклен	4261	14091	310157	245467
Лъки	2434	5477	144073	99653
Марица	12704	46166	1066860	853636
Перущица	2315	7818	170324	135509
Пловдив	149408	398152	11029914	8435693
Първомай	12593	43774	978085	775699
Раковски	9495	37745	875172	686000
Родопи	18635	65327	1509379	1193818
Садово	6514	23395	500313	389555
Сопот	5293	14003	376332	288240
Стамболийски	8284	26826	635541	506476
Съединение	5573	19615	445838	354435
Хисаря	9434	30362	634812	508729

Общини Населени места	Жилища - бр.	Жилищни помещения - бр.		Полезна площ - кв. м	
		общо	в т.ч. стаи	общо	в т.ч. жилищна
Сопот	5293	17621	14003	376332	288240
гр. Сопот	4852	15963	12681	341834	261953
с. Анево	441	1658	1322	34498	26287

Източник: НСИ

■ Жилищна задоволеност

Жилищната задоволеност се характеризира с показателя брой жилища на 1 000 души население. Този индикатор за удовлетвореността от жилищния фонд като количество и неговата достатъчност или нужда от нови е показателен за силно развити в икономическо отношение страни, където пазара на имоти и жилища е балансиран. Тук за община Сопот този показател е недостатъчен за да се прецени количеството наличен фонд, тъй като е деформиран от множеството необитавани сгради.

От общо 2156 жилищни сгради 62,5% са обитавани 1348 сгради. 229 или 10,6% са необитавани. 578 са сгради за временно обитаване.

Таблица 8. Жилищни сгради по вид на сградата, източник: НСИ

Общини Населени места	Общо	Вид на сградата				Непоказано
		жилищна обитавана	жилищна необитавана	жилищна за временно обитаване (вила)	жилищна за колективно домакинство	
Сопот	2156	1348	229	578	1	-
гр. Сопот	1861	1094	188	578	1	-
с. Анево	295	254	41	-	-	-

Източник: НСИ

Извод: Свободният жилищен фонд е база за развитие на туризма като отрасъл. Множеството необитавани сгради могат да се реновират и адаптират за семейни хотели, леглова база за отдих. Съществуващата база може да се употреби и като се развият микропредприятия за производство и преработка на суровини, еко и биопродукция и бутикови стоки в малки серии.

В заключение, съществуващият жилищен фонд има нужда да бъде обновен, като се направи стратегия необитаваните жилищни сгради да бъдат адаптирани към нови функции и да се осигурят социални жилища за маргиналните групи. За момента пазарът е стабилен, но следва да се предприемат конкретни мерки, с които общината да играе ключова роля в пазара на имоти, за да може сходни дейности да се ситуират в логистични и производствени бази и да не нарушават качеството на средата в града.

3. Стратегически насоки за териториално развитие

Стратегическите насоки за териториално развитие в община са свързани с реализирането на специфични цели и задачи в устройството на територията, което има за цел да постигне устойчиво и балансирано социално-икономическото развитие и ресурсните възможности.

Необходимо е интегриране на устройственото планиране с регионалното и секторните политики и планове, чрез териториално координиране на секторните политики, стратегии, планове и програми, имащи пряко или косвено отношение към пространственото развитие на община .

Стратегическите насоки за пространственото развитие обхващат разработването и актуализацията на системата от документи за пространствено развитие на национално, регионално и общинско ниво, определящи стратегията за интегрирано пространствено развитие при отчитане на териториалния потенциал и принципите за балансирано устойчиво развитие.

Също така е нужно планиране, което да постигне устойчиво развитие на населените места чрез прилагане на интегриран подход за решаване на икономическите, екологичните, социалните и културните проблеми в общината и насочена концентрация на ресурси за трайно подобряване на средата и качеството на живот.

От значение за балансираното развитие на общината е и опазването на природното и културно наследство чрез добро управление, правилни политики и насочени инвестиции. Този компонент от пространствената структура показва идентичността на община и повишава конкурентоспособността ѝ.

Урбанизираните територии на общинския център се явяват основен носител на растежа в рамките на територията на общината, като той се отличава със сравнително по-високо ниво на динамика в развитието и свързаната с него изменчивост на пространствено-функционалните характеристики на отделните урбанизирани територии.

В съответствие с основните национални и Европейски стратегически насоки за развитие през следващия програмен период, развитието на основните урбанизирани територии следва да се фокусира върху следните тематични направления:

- Условия за живот, бизнес и работа на местната общност в рамките на урбанизираната територия;
- Еколого-устойчиво и енергийно ефективно развитие на града и неговите функционални системи;
- Ефективна пространствена организация на територията и адекватно инфраструктурно осигуряване;
- Управление на града и прилежащата територия.

Конкретните насоки за териториално развитие на общината произлизат пряко от ролята и мястото на РСРП на област Пловдив в регионалната система за планиране и управление на територията. Същите са пряко насочени към два основни документа:

- Концепцията за пространствено развитие на общината, която следва да се разработи в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие;
- Общи устройствени планове на община, които следва да се разработят в съответствие с Закона за устройство на територията.

Разработването на Концепцията за пространствено развитие на общината произтича от потребностите на системата на програмиране и стратегическо планиране за следващия програмен период от пространственото координиране на процесите, протичащи в общинската територия чрез създаване на пространствено-устройствена основа и регулатор за осъществяване не само на общинско, но и на отделните социално-икономически секторни планирания на областно и регионално ниво, в контекста на общоевропейското пространствено развитие, с цел постигане на комплексно, интегрирано планиране.

Общият устройствен план /ОУП/ е документ, заемащ междинно йерархическо ниво и изпълняващ ролята на редутор, осигурявайки плавен преход и конкретизация при реализирането на насоки, дефинирани от планови документи на стратегическо ниво, като се започне от Национална стратегия за регионално развитие през регионалните планове за развитие, НКРП, РСРП, областните стратегии и общинските

планове за развитие. Общия устройствен план съдържа в себе си ясно дефинирани устройствени зони в рамките на територията с конкретни граници, предназначение и устройствени режими, изпълняващи заложеното в плановите документи от по-високо ниво.

В тази връзка е необходимо ОУП да бъде разработен за територията на цялата община. По своята същност, като планов документ и във връзка с императивите заложили в нормативната уредба за териториално устройство, действащи в Р. България, общият устройствен план е документ с дългосрочно действие. Дългосрочният времеви хоризонт на прогнозите за перспективата в демографското, социално-икономическото и инфраструктурно развитие на общината, както и вероятностния характер на самите прогнози изискват срокът на действие на изготвяния ОУП на общината да бъде във формат от-до, а не фиксиран като период. В нормативните изисквания съгласно чл. 17ал. 3 от Наредба № 8 за обема и съдържанието на устройствени схеми и планове, ясно е регламентирано срокът на действие на ОУП да бъде предвиден за 15-20 години. Посочените срокове на действие не са самоцелни. Те са резултат от спецификата на предвидените процеси протичащи на територията на общината, както и факта, че последствията от тях, оставящи трайни резултати върху териториалните среди, демографските и икономически показатели на общината понякога надхвърлят предварително прогнозираните времеви хоризонти.

Разработването на ОУП следва да отчита два типа изисквания:

- нормативните изисквания на ЗУТ и концептуалните изисквания според реалното състояние на територията на съответната община.
- нормативни изисквания – ОУП на общината следва да се разработи в съответствие с действащото законодателство и актуалната нормативна уредба на страната - Закон за устройство на територията, Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени схеми, Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове, Закон за регионалното развитие, Закон за опазването на околната среда и др.

При разработката на ОУП следва да се отразяват и прилагат предвижданията, заложили както в стратегически и планови документи и устройствени схеми,

разработени с цел развитието на общината от по-високо, така и такива от по-ниски йерархично ниво съгласно изискванията на Закона за регионалното развитие. С горното се визират – Национална устройствена схема, Устройствова схема на областта, подробни устройствени планове, стартирали инвестиционни инициативи, Общинския план за развитие. С ОУП следва горесцитираните документи да се синхронизират в своите предвиждания, доразвиват и актуализират, запазвайки значими за района предложения и устройствени концепции.

Концептуални изисквания

При изготвянето на ОУП на общината, се следват принципите на равнопоставеност на териториалните единици в цялото. С решението трябва да се осигурят предпоставки за преодоляване на дисбаланса между общинския център и периферията на общината. Територията на общината трябва да се развива равномерно, предлагайки рационална организация на различните видове територии, като едновременно с това да се създаде оптимално оползотворяване на наличните ресурси. Следва да се сведе до минимум отнемането на ценни земеделски земи и земи от горския фонд за нуждите на урбанизацията и икономическото развитие. С проекта да се създадат условия за развитие на социалната и техническата инфраструктура. С проекта следва да се създадат и условия за развитие насочени към икономически просперитет на общината, съблюдавайки постулатите в стратегическите документи по Закона за регионалното развитие, а така също и насочени към стимулиране на публично-частното партньорство в дейности осигуряващи по-целесъобразното ползване на поземления фонд общинска собственост.

Екологични насоки

Новоизработеният ОУП следва да не влошава екологичното равновесие в общината, като при това се съобразява и отчита ограничителните режими на защитени територии. При урбанизация на неурбанизирани територии следва да се предвидят мерки за безпроблемното им интегриране в средата, без това да доведе до увреждане и стрес на системата.

Предназначение на територията на Общината – съгласно императивите на чл. 7 от ЗУТ и чл. 4 от Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии, основното предназначение на териториите на една община

определено с районните устройствени схеми и общите устройствени планове е структурирано в пет функционални насоки:

Устройство на урбанизираните територии /населени места и селищни образувания/ – в устройството на урбанизираните територии следва да се отчита на първо място актуалното състояние и мястото им в йерархичната структура на селищната мрежа на общината. С проектното решение следва да се дефинират насоки за развитието на населените места или селищни образувания за времеви хоризонт на урбанистичната концепция, като същевременно трябва да се вземат под внимание изискванията за съхранение на околната среда и природните богатства при усвояване на територии както и техния природно-географски потенциал и прогнозите за развитие в демографско и социално-икономическо отношение. При това трябва да се създадат условия за безпроблемна комуникация както между отделните населени места и селищни образувания в йерархичните нива на територията на общината, така и при предвиждане на връзките със съседните общини в чисто транспортно-комуникационен аспект, а така също и в сферата на съвместни икономически, обществено-обслужващи, туристически и други дейности, с оглед развитието на общината да не е териториално ограничено.

Устройство на земеделските територии - в устройството на териториите за земеделско ползване следва обработваемите земи да бъдат третираны като национално богатство и стратегически ресурс, който трябва да бъде опазван и съхранен от прекомерната и необоснована демографска и икономическа урбанизация. Отчитайки категориите на земеделските земи, следва те да бъдат зонирани съгласно текущото състояние, нуждите от земеползване на територията на общината, релефа, близостта до урбанизираните територии и пътните артерии и възможността за окрупняване. Насоките за бъдещо усвояване и ползване на потенциала им трябва да бъдат в духа на политиката по защита на висококатегорийните земи с инструментите на устройственото планиране и възможности за развитие на нови селскостопански производства в нискокатегорийните и хълмисти такива с възможности за развитие на нетрадиционни за района и алтернативни земеделски култури.

Устройство на горски територии – в проектното предложение за устройството на горските територии следва да бъдат взети под внимание предвижданията залегнали в

лесоустройствения план в това число залесени и незалесени площи, предвидени за залесяване, състав на дървесните видове, нормативно определените изисквания към устройството на горите със стопанско и специално предназначение. Системата от горски територии следва да бъде запазена и доразвита, отчитайки особеностите на горския фонд и ролята която той играе за опазването на биологичното разнообразие, дърводобива и дървопреработването като възможна икономическа дейност.

Устройство на защитени територии – при тяхното проектиране следва да се предвидят устройствени режими, правила за тяхното управление и при необходимост буферни зони със специфичен устройствен режим, които в най-голяма степен гарантират запазването им като такива, а при възможност и допълване и обогатяване на съществуващата система.

Устройство на нарушени територии за възстановяване – с проекта на ОУП следва да бъде дефиниран броят, видът, местоположението и границите на териториите за възстановяване, специфичен устройствен режим за периода на функционирането им, както и условията за прекратяване на експлоатацията и последваща рекултивация, където е възможно. След рекултивацията би следвало да се формират предпоставки и мероприятия за повторното интегриране на засегнатите територии в заобикалящия ги ландшафт и предвиждане на ново функционално предназначение.

Устройство на друг вид територии – с проекта за ОУП на общината и във връзка със законовите изисквания и предвижданията на стратегическите планови документи от всички нива за територията може да се определят устройствени зони и самостоятелни терени с устройствен режим.

VII. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

Оценката на екологичното състояние на Община Сопот се извършва въз основа на характеристиките на отделните компоненти на околната среда – въздух, вода, почви и степента на тяхното замърсяване.

Към настоящия момент основни замърсители на територията на Община Сопот са автомобилният транспорт и битовият фактор.

Два са основните фактора, отговорни за съществуващите в общината екологични проблеми. Вторият фактор за възникване на екологични проблеми това е нерегламентираното изхвърляне на битови отпадъци от гражданите. Също така двете големи машиностроителни фирми „ВМЗ“ и „СКФ“, които заустват непречистени битови отпадъчни води, в река Манастирска.

1. Качество на атмосферния въздух

Качеството на въздуха, съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух, се оценява по показателите – прах, фини прахови частици, серен двуокис, азотен двуокис, тежки метали и някои други специфични замърсители. Голямо внимание се обръща замърсяването на въздуха поради съществените здравни и социални последици за хората – заболяемост, смъртност и миграция.

Източник на замърсяване на въздуха, през зимните месеци е масовото използване на твърди горива от населението през отоплителния сезон.

Но територията на Община Сопот, единственият обект с издадено от РИОСВ Пловдив разрешение за емисии от парникови газове е „ВМЗ“ АД.

Съгласно доклада на Регионалната инспекция по околната среда и водите, след преминаването към гориво – природен газ и двата обекта не изпускат отпадъчни газове с концентрация на вредните вещества над определените норми.

По отношение качеството на атмосферния въздух в района на Община Сопот не е установено превишаване на допустимите норми на стойностите на този показател.

Този извод може да се направи и от факта, че двете големи метеорологични предприятия са подложени ежегодно на собствен мониторинг и мониторинг от страна

на РИОСВ Пловдив, при който не са установени превишавания на пределно допустимите норми.

Освен това, на територията на общината не се наблюдават крупни обекти, замърсители на въздуха, а така също и на източници на озоноразрушаващи вещества.

В резултат на това нивото на замърсяване на атмосферния въздух в общината не е високо. То е породено главно от следните няколко фактора:

- значителния поток от транспортни средства по главния път София – Бургас (I-6);
- запрашване в резултат на транспортната дейност през летния сезон при отсъствието на редовно миене на основните пътни артерии в общината;
- повишаване концентрацията на сероводород, серен диоксид и фини прахови частици от горивни процеси, свързани с масовото използване на твърди горива за отопление от населението на общината през зимния сезон;

В град Сопот е осъществена промяна в организацията на движение на превозните средства с цел намаляване на емисиите на вредни газове. Тя се състои в изграждането на южно обходно трасе на главен път I-6 и извеждане на основното движение извън центъра на града. За съжаление обаче в село Анево автомобилният поток преминава през центъра на населеното място. Това е и причината, поради която при определени климатични условия и в пиковите часове е възможно превишаване на пределнодопустимите средноденонощни стойности. С оглед потвърждаването или отхвърлянето на подобна хипотеза е необходимо Община Сопот да организира в точките с най-интензивно движение замервания на качеството на атмосферния въздух.

2. Води

2.1. Реки и езера на територията на общината

Разположена почти в средата на Стремската долина, Община Сопот се намира между реките Леевица и Манастирска, които се явяват нейни основни водоизточници. Тези две реки се причисляват към категория II съгласно Заповед Но РД – 272/03.05.2000 г. на МОСВ. Това означава, че водата на реките е „добра за водоползване” или „годна за селскостопански нужди” – поливане, водопой и други.

Река Манастирска и река Леевица се използва от „ВМЗ“ АД за водоснабдяване. Само 30% от оттока на реката имат правото да се ползват от предприятието. Въпреки това на практика е установено, че предприятието изземва целия отток на реката в рамките на 8-9 месеца годишно. Това създава проблем за биоразнообразието след водохващането. Реките захранват язовири, чиято цел е напояване, развъждане на риба и практикуване на някои водни спортове. При спирането на оттока на река Леевица, възникват проблеми за язовира, свързани със спадане нивото на водата в него.

Река Манастирска се явява приемник на битовите отпадъчни води от „ВМЗ“ АД и SKF.

Съществува пречиствателна станция за отпадъчни производствени води на територията на предприятието „ВМЗ“ АД. Промислените отпадъчни води се подлагат на собствен мониторинг ежедневен, а също и на мониторинг от страна на РИОСВ Пловдив. Анализът на отпадните води, след ПСПОВ показва, че няма замърсяване над пределно допустимите концентрации, определени в Разрешителното за заустване на отпадъчни води. По отношение на битово-фекалните води от колектора на предприятието анализът показва, че съдържанието на замърсители в тях не надвишава ПДК за съответните показатели.

През 2010 год. в Община Сопот е въведена в експлоатация съвременна Градска пречиствателна станция за отпадъчни води /ГПСОВ/ гр. Сопот. Средствата са осигурени по оперативна програма на Европейския съюз. Станцията включва съоръжения за механично и биологично пречистване, съоръжение за отделяне на азот и фосфор, както и съоръжения за отделяне на утайките. С изграждането на пречиствателна станция, която пречиства битовите отпадъчни води на гр. Сопот и с. Анево, е решен проблемът със замърсяването на р. Манастирска, чиито води се използват за напояване на земеделски земи.

Пречиствателната станция за отпадъчни води на гр. Сопот е разположена на територия от около 6.5дка в поречието на р. Манастирска.

ПСОВ е изпълнена по Договор за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Околна среда 2007-2013год.“, съфинансирана от европейския фонд за регионално развитие и от кохезионния фонд на европейската общност.

Пречиствателната станция е предназначена за пречистване на отпадъчните води на гр. Сопот и с. Анево. Проектният капацитет е $Q_{\text{ср}}=4\,500\text{м}^3/\text{д}$ и $Q_{\text{max}}=5\,625\text{м}^3/\text{д}$. Към ПСОВ се довежда и част от дъждовните води. Количествата им над 200л/сек се отвеждат в реката чрез изграден на довеждащия тръбопровод дъждопреливник и дъждопреливен канал.

На площадката на ПСОВ е монтиран БКТП 400кVA, включващ трансформатор 400кVA, разпределителна уредба средно напрежение до 20кV и уредба НН до 0,4кV. Резервно електрозахранване се осигурява от дизелов ел. генератор модел HDW 285 T5 с номинална мощност 285кVA.

Технологичната схема на ПСОВ включва механично и биологично стъпало за пречистване на постъпващите отпадъчни води.

Механично пречистване

- груби решетки – механична и ръчна, с разстояние между прътите 50мм; отделените едри механични примеси се събират в контейнер;
- интегрирано механично предварително пречистване – представлява съд, контейнерен тип, в който са разположени самопочистващи се фини решетки с разстояние между прътите 6мм, аериран пясъкозадържател
- мазниноуловител; събраните отпадъци от решетките се отвеждат чрез шнеков конвейер в преса и в контейнер, шнеков конвейер транспортира събрания пясък до контейнер, а плаващите вещества и мазнините периодично се изчерпват с помпа до съд за събиране на мазнини;

Биологично пречистване

- биобасейн – 2 броя; разделен с прегради на три зони – денитрификация, денитрификация/нитрификация и нитрификация; с дънна аерация чрез комплектна финомехурчеста аерационна тръбна система; източник на сгъстен въздух са 4 броя ротационни въздуходувки с единична мощност $900\text{м}^3/\text{ч}$, снабдени с честотни преобразуватели;
- вторичен утайтел – 2 броя; радиален тип; концентрично разположен в биобасейна; предназначен за отделяне на пречистената вода от активната биомаса; снабден с почистващо устройство на дъното, флокулационен цилиндър, преливен жлеб за пречистена вода и шахта за събиране на плаващи вещества;

- инсталация за химическо отстраняване на фосфора – включва резервоар с обем 10м^3 за съхранение на реагента и два броя дозиращи помпи;
- устройство за дезинфекция на пречистената вода – модул за УВ-лъчение от 12 броя излъчватели по 75W, разположени в камера;

Обработка на утайките

- аеробен стабилизатор – 2 броя; радиален тип; с дънна аерация чрез средномехурчеста скара; източник на състен въздух са 2 броя ротационни въздуходувки с единична мощност $400\text{м}^3/\text{ч}$, снабдени с честотни преобразуватели;
- линия за обезводняване на утайката – включва автоматична станция за разтваряне и дозиране на прахообразен органичен флокулант и декантерна центрофуга с мощност $8\text{--}11\text{м}^3/\text{час}$; чрез шнеков конвейер обезводнената утайка се отвежда или направо в контейнер, или до линията за обеззаразяване;
- линия за обеззаразяване на утайката – предназначена за обеззаразяване на обезводнената утайка с дозиране на негасена вар; включва силос за съхранение на негасена вар с обем 24м^3 , оборудван със съоръжение за изпразване и прахови филтри, дозиращ транспортър, инжектор и хомогенизатор;
- площадка за временно съхранение на обезводнени утайки – бетонова площадка с дренажен канал с площ 660м^2 , предназначена за изсушаване на утайките при естествени условия, ако центрофугата е аварирала.

Пречистените води се заустват в р.Манастирска – водоприемник II категория.

Работата на ПСОВ се контролира денонощно. Обслужващият персонал включва 5 човека машинни оператори мъже, които работят на 12-часов сменен режим и 1 лаборант на 8-часов работен ден.

В ПСОВ се извършва ежедневен мониторинг на качествата на постъпващите и на пречистените води по основните показатели – кислородни, азотни, фосфорни, неразтворени вещества.

Действителните параметри са следните:

- за 2011год.: постъпваща вода - $Q_{\text{cp}}=3116\text{м}^3/\text{д}$, БПК₅=92мг/л, ХПК=217.2мг/л, азот=24.1мг/л, фосфор=2.8мг/л, НВ=86.2мг/л; пречистена вода - $Q_{\text{cp}}=2936\text{м}^3/\text{д}$, БПК₅=6.2мг/л, ХПК=25.2мг/л, азот=8.6мг/л, фосфор=1.6мг/л, НВ=7.6мг/л;

■ за 2012год.: постъпваща вода - $Q_{cp}=2385\text{м}^3/\text{д}$, БПК₅=84мг/л, ХПК=200мг/л, азот=25.6мг/л, фосфор=3.1мг/л, НВ=35мг/л; пречистена вода - БПК₅=3.4мг/л, ХПК=17мг/л, азот=7.2мг/л, фосфор=1.4мг/л, НВ=3.2мг/л.

По актуални данни от оператора на пречиствателната станция ВиК Пловдив ЕООД, през 2013г. е постъпила за пречистване 869041 куб. м вода, пречистената вода е 782217 куб. м.

Друг причинител на замърсяване на повърхностните и подземните води на територията на Община Сопот са нерегламентираните сметища. В община Сопот ежегодно се провеждат кампании за почистването им, засилен е контрола, Все повече гражданите осъзнават, че опазването на природата е задължение на всеки един.

2.2. Питейни води

Съществуващата водопроводна мрежа на село Анево, изградена от етернитови и стоманени тръби, 2013г. е изцяло подменена с полиетиленови тръби (висока плътност), в едно със сградните водопроводни отклонения, към прилежащите сгради в населеното място.

2.3. Отпадни води

На територията на село Анево има изградена канализационна мрежа от PVC тръби (висока плътност). Същите отвеждат битовите отпадни води от населеното място, към новоизградена ПСОВ.

Предстои подмяна на канализацията по проект “ Реконструкция и модернизация на канализационната мрежа , подмяна на амортизираната водоносна мрежа на гр. Сопот.

3. Отделени отпадъци

Община Сопот се стреми към 100% организирано сметосъбиране и сметоизвозване посредством съвременна техника, както и към активна политика по управление на отпадъците. Към настоящия момент на територията на цялата община е организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Извозването на отпадъците става един

път седмично. Това се дължи на характера на най-употребяваните в общината съдове за сметосъбиране, а именно: 110 литрови кофи, контейнери тип „Бобър” (с вместимост 1,1 м³) и койнтейнери тип „Бургас” (с вместимост 4 м³). Закупени са допълнителни машини за извършване на дейността, както и съвременни съдове, благодарение на безлихвен кредит от ПУДООС към МОСВ.

Основният метод на Община Сопот за обезвреждане на промишлените, строителните и твърдите битови отпадъци на нейна територия е тяхното депониране на регионалното депо в град Карлово.

На територията на общината до 2005 година действат общо 7 регламентирани и нерегламентирани сметища. Тяхната обща площ възлиза на около 94 дка, като са разположени на естествени терени – сухи дерета, ерозирани и нарушени терени. За съжаление, основата на споменатите сметища не се явява преграда за отпадъчната вода, поради което тя лесно прониква в прилежащите подземни хоризонти и замърсява подземните води.

Въпреки въведеното организирано сметосъбиране и сметоизвозване, част от населението на Община Сопот продължава неконтролно да депонира отпадъци на неразрешени за това места.

С цел подобряване на екологичната обстановка в общината са санирани всички стари сметища. Това саниране е извършено посредством запръстяване и залесяване на съответните територии с бързорастящи видове дървета.

Въведена е система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, налага въвеждане и на разделно събиране на битовите отпадъци с цел тяхното рециклиране в Центъра за рециклиране в Карлово, за което съществува договореност между ръководствата на двете общини.

Община Сопот следва да вземе спешни мерки за осъществяването на програма, имаща за цел намаляването на образуването на отпадъци. В тази връзка е необходимо въвеждането на екологосъобразно обезвреждане на отпадъците, както и компостиране на органичните битови отпадъци при техния източник, с оглед намаляване на количеството на изхвърляните биоразградими отпадъци от бита.

Данните показват, че от 40 до 70 % от отпадъците на територията на Община Сопот, депонирани в някои от депата са строителни. Този голям обем на строителните

отпадъци и земни маси предполага осигуряването на терен за изграждането на депо за строителни отпадъци.

Към настоящия момент действат няколко фирми с издадени разрешения от РИОСВ гр. Пловдив, по чл. 37 от ЗУО: ЕТ „Джими – КП Койчо Попов”, „Белезирев” ЕООД, „Донарекс” ЕООД и “Йофела” ЕООД.

Преобладаващата част от генерираните от „ВМЗ” АД производствени и опасни отпадъци се предават на лицензирани фирми, намиращи се извън пределите на Община Сопот.

Основните генератори на опасни отпадъци на територията на Община Сопот са фирмите „ВМЗ” АД и „SKF Берингс – България” ЕАД. Всяка една от тях се грижи за съхраняването или предаването на опасните отпадъци. По отношение на „ВМЗ” АД тази дейност включва:

- предаване за преработка в „Монбат” АД София и ЕТ „Лотос – Васил Савов” - Пазарджик на оловни акумулатори;
- предаване на „КЦМ” АД Пловдив на утайка от третиране на промишлени отпадни води от ПСОВ;
- предаване на охраняем склад на площадка Игнатово на луминисцентни лампи и други отпадъци, съдържащи живак.

Фирма „SKF Берингс – България” ЕАД предава луминисцентни лампи и други отпадъци, съдържащи живак на депо на площадка Кърнаре. Отпадъците от керосин и минерални масла фирмата предава на склад на площадка Калофер.

4. Незаконни сметища – местонахождение и площи

Съществуват 2 зони в които нерегламентирано се изхвърлят твърди битови отпадъци (ТБО) край град Сопот. В покрайнините на града има поставени забранителни табели.

Местността „Малкия друм” зоната по западния бряг на язовир „Мурла”, в местността „Малкия друм”.

Бившето депо е санирано чрез дейностите - разстилане, запръстяване и залесяване, но въпреки това е проблемен участък.

Западно от оградата на „ВМЗ“ АД в местността „Кучур кория“ Депото е в близост до „ВМЗ“ АД и до овощна градина. Тук се изхвърлят нерегламентирано предимно строителните отпадъци и земна маса.

Зоната е частично санирана чрез прибутване на отпадъците към вдлъбнатите форми на терена, последвано от запръстяване.

На територията на село Анево нерегламентираните сметища са санирани и към настоящия момент няма проблемни зони.

В общината е налице разширяващо се производство от страна на малки и средни предприятия, които в някои случаи не декларират генерираните от тях промишлени отпадъци. Освен това, част от предприятията на територията на Община Сопот, извършващи предимно стопанска и промишлена дейност, създават опасни отпадъци от различен произход. В тази връзка се налага общината да упражни по-строг контрол.

5. Почви

Почвите на територията на Община Сопот като цяло не са замърсени. Въпреки това те и техният състав са застрашени от вредното въздействие на редица замърсители. Сред тях са промишлеността, транспортът, отпадъците, инфилтрацията от замърсени води, селскостопанската обработка, химическите средства, разпространявани по въздушен път чрез праха и аерозолите, строителството и редица дейности в населените места.

Според направените изследвания около 80% от замърсяването на земеделските площи става по въздушен път, а 20% - чрез замърсени поливни води. Това показва, че подобно на растенията и почвата се замърсява комплексно.

6. Шум

Шумовото натоварване на територията на Община Сопот се дължи основно на движението на МПС. Поради това е осъществена промяна в организацията на движението, като е изградено южно обходно трасе на I-6 и движението от централните части на град Сопот е изведено. По отношение на преминаващото изцяло през централната част на село Анево автомобилно движение няма реализирана алтернатива.

Радиационен фон

Ежедневно се измерва радиационния фон три пъти в денонощието, През последните 10 години не е регистрирано превишаване на пределно допустимите норми.

VIII. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Община Сопот има опит във внедряването на ефективни мерки в администрацията за придобиване на капацитет за работа в новите икономически и социални условия. Предстоят предизвикателства, свързани с въвеждане на нови практики и инструменти и подобряване на съществуващите.

При изпълнение на своята дейност, общинска администрация в Община Сопот се ръководи от следните принципи:

- отговорност към проблемите на общината и нейните граждани;
- спазване на закона и зачитане на морала;
- максимална ефективност на провежданите действия и проекти;
- диалог с гражданите;
- прозрачност при управлението и разпореждането с общинско имущество и средства;
- ефективно административно обслужване на гражданите, физическите и юридически лица.

Общината цели повишаване качеството на административното и информационно обслужване на гражданите и фирмите за постигане на интегрираност, ефективност, коректност и повишаване приходите на общината.

Структурата на общинската администрация в община Сопот се състои от 39 служители, както следва:

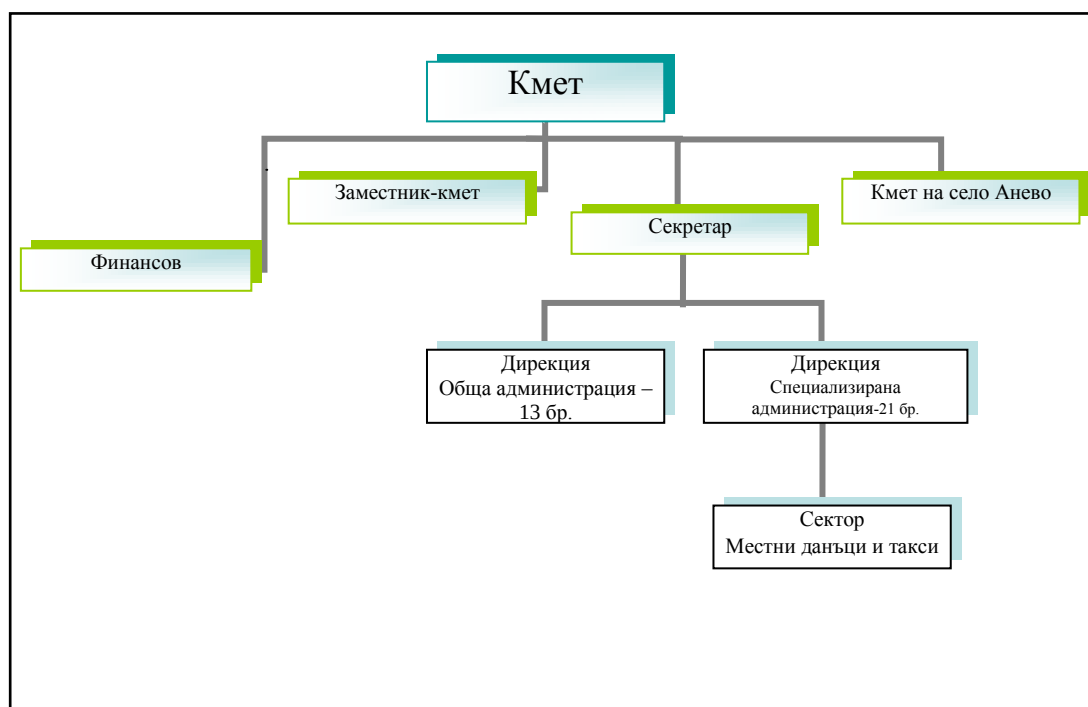
Таблица 9. Структура на общинската администрация

Структурни звена и длъжностни наименования	Численост на персонала (брой)
Кмет	1
Кмет кметство - с. Анево	1
Заместник кмет на община	1
Финансов контролор	1

Секретар	1
<i>Дирекция "Обща администрация"</i>	13
Директор	1
Главен счетоводител	1
Главен юрисконсулт	1
Старши счетоводител	1
Старши счетоводител - вътрешен контрол	1
Старши специалист - счетоводител	2
Старши специалист - касиер	1
Домакин	1
Специалист - ИТ	1
Главен специалист - деловодител	1
Специалист - призовки	1
Шофьор на лекотоварен автомобил	1
<i>Дирекция "Специализирана администрация"</i>	21
Директор	1
Главен архитект	1
Старши експерт - кадастър	1
Старши експерт - образование, култура и здравеопазване	1
Старши експерт - административно обслужване	1
Секретар МКБППМН	1
Младши експерт - ОМП, сигурност на информацията и гражданска защита	1
Младши експерт - проекти и програми	1
Младши експерт - екология, земеделие, гори и водни ресурси	1
Младши експерт - стопански дейности и програми	1
Главен специалист - общинска собственост, управление и разпореждане с общинско имущество	1
Главен специалист - параграф 4	1
Главен специалист - строителство	1
Главен специалист - гражданска регистрация и адм. обслужване	1
Главен специалист- Човешки ресурси и ТРЗ	1

Главен специалист - секретар на кмета	1
Старши специалист - административно обслужване Кметство Анево	1
Специалист - секретар на председателя на ОБС	1
сектор "Местни данъци и такси"	
Началник сектор - Местни данъци и такси	1
Младши експерт - Местни данъци и такси	1
Старши специалист - счетоводител Местни данъци и такси	1

Графично структурата на общинската администрация е показана на следващата фигура.

ЗАБЕЛЕЖКА : Неразделна част от органиграмата е Структура на Общинска администрация Сопот

Фигура 21. Йерархическа органиграма на община Сопот.

В община Сопот се стимулира професионалното и служебно развитие и израстване в кариерата чрез осигуряване на възможности за включване в разнообразни форми на обучение. В общината през последните четири години са проведени 25

обучения, като броят на обученията и броят на обучените служители всяка следваща година бележи ръст.

Обучения брой	Обучени служители брой	Година
6	7	2010
-	-	2011
4	8	2012
15	22	2013

Фигура 22. Обучения на общинска администрация Сопот за периода 2010 -2013г.

Организацията на работата в общинската администрация, правата и задълженията на служителите и работниците, страна по индивидуално трудово правоотношение се уреждат в разработения **Правилник за вътрешния трудов ред в община Сопот**.

Разработен е и **Етичен кодекс на служителите в общинска администрация Сопот**, който определя етичните правила на поведение на служителите в общинска администрация Сопот и има за цел да повиши общественото доверие в служителите и да издигне престижа на държавната служба на общинско ниво.

Изготвена е **„Харта на клиента“**, която представлява Харта за правата на потребителя за административни услуги и определя отговорностите на общинската администрация пред гражданите, начините да бъдат информирани, да подават жалби и сигнали, да подават информация за предоставените услуги и т.н. и чиято основна цел е да се подобри качествено обслужване на гражданите като се осъществи обратна връзка с тях.

Също така са разработени и **Вътрешни правила за дейността и организацията на управлението на човешките ресурси в администрацията на Община Сопот**.

В община Сопот функционира подобрен интернет сайт на общината (http://www.sopot-municipality.com/joomla/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=

28&Itemid=28). Чрез уеб-сайта ръководството на община Сопот успешно реализира елементи от политиката си на отвореност и достъпност за гражданите на общината и прави усилия за достойно представяне пред света на даденостите и предимствата на общината. По този начин се подобрява на публичния образ на община Сопот и се утвърждава сътрудничеството между местната власт и гражданския сектор.

IX. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
- Благоприятното географско и транспортно-географско местоположение - фактор за развитието на интеграционни процеси; - Плодородните почви и добри климатични условия за развитие на специализирани селскостопански производства (етерично-маслени култури, екологични производства); - Природни, културни и исторически предпоставки за развитие на туризъм и за предлагане на разнообразен туристически продукт; - Съхранени културни традиции и институции, богат културен календар съобразен с традиционните прояви и празници на местната общност; - Ниско ниво на замърсяване на въздуха, водите и почвите; - Натрупан е опит в изработване и реализация на програми и проекти; - Осъзната е необходимостта от хоризонтално сътрудничество и солидарност при решаване на общи проблеми; - Близост до втората по площ защитена природна зона в страната - Национален парк "Централен Балкан" - територия със запазена уникална природна среда и голямо биоразнообразие, представително за страната и за Европа.	- Няма изградени достатъчно крайградски многофункционални, паркове и зони за отдих, на "зелени площи със специално предназначение", места за масови прояви на физическата култура и спорта, които да се интегрират в единна система; - Богатото недвижимо културно наследство на общината не е използвано в достатъчна степен за развитие на устойчив културен туризъм; - Туристическата инфраструктура е недостатъчна или амортизирана; - Геокултурният потенциал на територията не е използван адекватно. Липсват проектни предложения в областта на културното наследство, липсват идеи за интегрирани туристически продукти по културните маршрути на над-общинско равнище, свързани с мрежата на европейските културни маршрути; - Липсва потенциал в общината за решаване на проблемите на демографията - Тревожна е загубата на население и остаряването на хората. - Няма стратегия, адекватна на демографските изменения и съотношенията в нейната динамика. Дава се предимство на предприемаческите интереси, за сметка на тези на нуждаещите се групи на обществото; - Понижено е цялостно качеството на жизнената среда;

▪ Сравнително добро състояние на образователната инфраструктура по отношение на материално – техническата база; ▪ Добре развита социалната инфраструктура и разнообразни социални услуги; ▪ Достъпни цени на недвижимите имоти и земеделска земя; ▪ Наличие на свободен сграден фонд и терени на територията, подходящи за инвестиции;	▪ Намалява инвестиционният интерес за организиране на нови производства в съществуващи, с висока степен на амортизация, индустриални и производствени зони; ▪ Политиката за квалификация и преквалификация на работната сила все още е кампанийна и недобре организирана като постоянно действаща система; ▪ Липсата на капацитет в част от фирмите за подготовка на проекти и програми, ограничава привличането на инвестиции и високи технологии по линия на европейски и други донорски програми.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
▪ Обединяването на усилията на общината със съседни общини за подготовка на програми и проекти, увеличава шансовете за финансово подпомагане по национални и европейски програми; ▪ Възможностите за развитие на туризъм с комбиниране на туристически пакети със съседни общини ▪ Развитие и финансиране на специфични дейности в зоните от европейската екологичната мрежа НАТУРА 2000; ▪ Използване на Структурните фондове и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони за развитие на територията;	▪ Задълбочаването на световна финансова и икономическа криза значително променя приоритетите на местните и общински власти; ▪ Риск от закриване на предприятия и влошаване на бизнес средата в общината. ▪ Подценяването и пълното игнориране на възможностите за междуобщинска интеграция, намалява шансовете за по-ефективно използване на съществуващите фондове; ▪ Намаляването на контингентите от деца в предучилищна и в училищна възраст в условията на демографска криза;

▪ Обмен на добри практики, междурегионално и международно партньорство в сферата на бизнеса, културата, образованието и социалната политика; ▪ Наличието на ресурси и политическа воля	▪ Недостатъчното предлагане на работни места за млада и висококвалифицирана работна ръка (вкл. и в сферата на високите технологии) ще доведе до емиграция на най-ценната част на работната сила; ▪ Влошаването на възрастовата структура на работната сила при продължаване на тенденцията за общото застаряване на населението и евентуалното нарастване на пенсионната възраст ще ограничи възможностите на по-младото поколение за работа и своевременна професионална реализация.
--	---

Х. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020Г.

1. Визия

Визията за развитието на община Сопот отразява желаните промени и желаното състояние за развитието на общината в един дългосрочен период. Тя отразява мнението на местните хора и има мобилизиращ и консенсусен характер, обединяващ териториалната общност.

Община Сопот – привлекателно място за живот, бизнес и инвестиции, с висок стандарт на живот, съхранена култура и околна среда.

Така определената Визия за развитие на Община Сопот ще се постигне в условията на:

- ❖ Партньорство, публичност и прозрачност при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката;
- ❖ Концентрация на ресурсите за постигане целите на местното развитие;
- ❖ Допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с други източници;
- ❖ Междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането и програмирането, ресурсно осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- ❖ Съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на национално, регионално и локално равнище.

Разглеждайки в този контекст, политиката за социално икономическо развитие на общината трябва да се базира на ясни цели и конкретни действия насочени към превръщането и в устойчиво развиваща се общност. Във връзка с това са определени и приоритетните области за бъдещи интервенции, които са насочени към:

- Осигуряването на необходимите възможности за привличане на инвестиционни ресурси и тяхната ефективна реализация в рамките на общината
- подобряване на административния капацитет на общинската администрация,
- усъвършенстване на съществуващата бизнес инфраструктура и изграждане на нова такава,
- Използване на потенциала на агломерационният ареал за генериране на заетост
- подобряване на качеството на живот,
- подобряване на околната среда,
- развитие на модерна компактна индустрия и съвременен агробизнес, генериращи продукция с висока добавена стойност

2. Стратегически цели и приоритети

Общинският план за развитие на Община Сопот за периода 2014-2020 г. определя общата рамка и насоките за развитие на общината (в средносрочен план), съответстващи на целите и приоритетите на по-високите нива и обуславящи постигането на устойчивост в развитието на общинската териториална и социална общност.

Изготвянето и последващата реализация на Общинският план са пряко свързани с:

- Предвиждане на приоритети и мерки, които да съответстват на политиките на ЕС за социално-икономическо сближаване и на регламентите на Структурните фондове. Това е предпоставка за финансовата осигуреност на предвидените приоритети и мерки по линия на европейските фондове. Прилагане на подход на интеграция и съгласуваност между отделните секторни направления в развитието на общината и нейната територия, което е гаранция за постигане на синергичен ефект и балансираност;
- Отчитане на целите и приоритетите на основните планови и стратегически документи на страната за периода 2014-2020 г.;

Община Сопот има необходимия кадров ресурс и предпоставки да реализира ускорено развитие. Прилагането и изпълнението на залегналите в Общинския план цели и мерки ще гарантира значително увеличаване на равнището на социално-икономическо развитие на общината и доближаване до средните социално-икономически параметри на българските общини.

С оглед оценените нужди и желания на местната общност и в съответствие с наличният потенциал, ресурси и специфични особености и тенденции в развитието на общината, стратегическата рамка на настоящият стратегически документ се фокусира в четири основни тематични области, на чиято основа следва да се реализира дефинираната по-горе Визия за развитие през следващият програмен период:

- Социално – икономическото развитие и повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и общината като цяло;
- Състоянието на жизнената среда – природа, урбанизирана среда, инфраструктури и разумно използване на териториалните, природни и човешки ресурси;
- Специфичните характеристики на общината, нейните страни с потенциал за развитие – историческо, културно наследство, образователен център и туристически потенциал;
- Доброто управление за развитие и пълноценно използване на потенциала и създаването на устойчиви сътрудничества.

Община Сопот	Област Пловдив	РПР на ЮЦР до 2020	Национална стратегия за регионално развитие до 2020	Национална програма за развитие България 2020
Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентоспос обна икономика	Приоритет 1: Ускорен растеж и повишена конкурентноспос обност на местната икономика	Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в национален и вътрешнорегион ален план базирано на щадящо/еколого	Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегион ален план чрез развитие на	1.Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспос обно образование и обучение, създаване на условия за качествена

		съобразно ползване на собствени ресурси	собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.	заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване 3.Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност
Стратегическа цел 2: Опазване на околната среда и инфраструктурно обезпечаване на общината	Приоритет 3: Развитие и модернизация на техническата инфраструктура Мярка 3.6. Изграждане на екологична инфраструктура (водопроводи, пречиствателни станции, депа и инсталации за преработка на отпадъци)	П1.3: Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда и адаптиране към промените на климата	Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.	2.Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.
Стратегическа цел 3: Повишаване на качеството на човешкия капитал	Приоритет 4: Усъвършенстване на социалната инфраструктура, подобряване на	Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на междуобластни-	Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните	1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно

община Сопот, чрез ефективни социални услуги, здравеопазване и образование	социалната среда и развитие на човешките ресурси.	те неравенства чрез инвестиции в човешкия капитал и социална инфраструктура	диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал.	образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.
Стратегическа цел 4: Повишаване на териториалното сътрудничество и подобряване на административния капацитет	Приоритет 7: Насърчаване на регионалното и местното развитие и партньорства за интегрирано развитие Мярка 7.4. Укрепване на капацитета на администрацията на регионално и местно ниво в процеса на разработване и управление на проекти	П2.2: Повишаване на административния капацитет на регионално и местно ниво в полза на гражданите и бизнеса	Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество.	1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.

Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентоспособна икономика

Приоритет 1.1: Развитие на икономиката чрез използване на местния потенциал

Мярка 1.1.1.: Подкрепа за развитието на частния сектор

Мярка 1.1.2.: Подпомагане предоставянето на бизнес услуги, свързани със стартиране на нов бизнес и/или създаването на нови работни места

Приоритет 1.2: Развитие на земеделието

Мярка 1.2.1.: Развитие на растениевъдството

Мярка 1.2.2.: Развитие на животновъдството

Приоритет 1.3.: Развитие на туризма

Мярка 1.3.1.: Развитие на разнообразни форми на туризъм

Мярка 1.3.2.: Развитие на маркетингова политика за популяризиране на Сопот като туристическа дестинация

Приоритет 1.4.: Насърчаване на инвестиционната активност

Мярка 1.4.1.: Развитие на зоните за локализация на бизнеса

Мярка 1.4.2.: Активно участие на общинската администрация като партньор на бизнеса

Мярка 1.4.3.: Приличане на инвестиции чрез установяване на трайни бизнес партньорства за развитие на ПЧП

ПРИОРИТЕТНИ ПРОЕКТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014-2020:

ПРОЕКТ 1: СМР, Консервационни и възстановителни работи на средновековна крепост „Аневско Кале”. (довеждаща инфраструктура, експозиционна зала, информационен център)

Цел: Възстановяване и консервиране на средновековната крепост „Аневско кале“ и създаване условия за туризъм.

Обща стойност на проекта – 3 000 000,00лв. (три милиона лева).

Самофинансиране – 600 000,00лв. (шестстотин хиляди лева).

Източници на финансиране ОП „Региони в растеж“ и собствени приходи.

ПРОЕКТ 2: Проект: Рехабилитация на къща-музей „Иван Вазов“ и Девическото/Радино/ училище

Обща стойност на проекта: 120 000 лв.

Източници на финансиране: Финансиране от Норвежкия фонд, ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 3: Обособяване на еко пътека по протежението на Манастирска река и пътека „Аневско Кале“

Обща стойност на проекта: 300 000 лв.

Източници на финансиране ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 4: Изграждане на къща-музей на Розата

Източници на финансиране ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 5: Изграждане на „Център за развитие на младите хора“

Обща стойност на проекта: 95 000 лв.

Източници на финансиране ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 6: Експониране на Шошевата къща, като типичен образец на възрожденската архитектура.

Обща стойност на проекта: 70 000 лв.

Източници на финансиране ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 7: Изграждане на спортна зона /терени за футбол, баскетбол, тенис и т.н./

Обща стойност на проекта: 330 000 лв.

Източници на финансиране ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 8: Реализация на туристически пакет за запознаване и занимания с традиционните занаяти за туристи и посетители чрез аниматори.

Източници на финансиране ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 9: Освобождаване на неизползваем сграден фонд от „ВМЗ“ АД в промишлената зона и предлагането му на потенциални инвеститори

ПРОЕКТ 10: Възраждане на традиционни занаяти, чрез изграждане на открити и закрити платформи

Обща стойност на проекта - 100 000 лв.

Източници на финансиране: фондация „Америка за България“

ПРОЕКТ 11: Изграждане на спортни и развлекателни атракции

Обща стойност на проекта - 200 000 лв.

Източници на финансиране: Публично-частно партньорство

Земята от общината, средствата от инвеститора

Стратегическа цел 2: Опазване на околната среда и инфраструктурното обезпечаване на общината

Приоритет 2.1: Подобряване на инфраструктурата

Мярка 2.1.1: Модернизация и разширяване на местната транспортна инфраструктура - пътна мрежа, публичен транспорт

Мярка 2.1.2: Подобряване на водоснабдяването, канализацията и пречистването на отпадните води

Мярка 2.1.3.: Подобряване на електроснабдяването

Мярка 2.1.4.: Подобряване на състоянието и МТБ на образователната инфраструктура

Мярка 2.1.5.: Подобряване на състоянието и МТБ на здравната инфраструктура

Мярка 2.1.6.: Подобряване на състоянието и МТБ на социалната инфраструктура

Мярка 2.1.7: Подобряване на състоянието и МТБ на културната инфраструктура в общината

Мярка 2.1.8.: Опазване и адаптиране на недвижимите културни ценности

Мярка 2.1.9.: Подобряване на състоянието и МТБ на административни сгради

Приоритет 2.2.: Опазване на околната среда

Мярка 2.2.1.: Опазване чистотата на атмосферния въздух

Мярка 2.2.2.: Целесъобразно управление и ползване на водните ресурси и опазване на чистотата им

Мярка 2.2.3.: Подобряване управлението на отпадъците

Мярка 2.2.4.: Развитие на зелената система в общината

Мярка 2.2.5.: Опазване на биоразнообразието

Мярка 2.2.6.: Подобряване на енергийната ефективност и разширяване използването на ВЕИ

ПРИОРИТЕТНИ ПРОЕКТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014-2020

ПРОЕКТ 1: „Подобряване на градската среда на град Сопот”

Цел: Да се подобри физическата и жизнена среда на градския център - благоустрояване на териториите в близост до бизнес центъра, централния жилищен район, исторически обекти и сгради в центъра на града, рехабилитация и реконструкция на централния бул. „Иван Вазов” благоустрояване на градската пешеходна зона, свързваща Западната и Източната части на града благоустрояване на открити пространства, площадки /детски и спортни/ и градини в кв.Сарая.

Обща стойност на проекта – 10 000 000,00лв. (десет милиона лева).

Източници на финансиране „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.“.

ПРОЕКТ 2: “Рехабилитация и реконструкция на пътната мрежа в община Сопот осигуряваща достъп до райони с икономически и туристически потенциал”.

Цел: Рехабилитация и реконструкция на общински път № PDV 3296, 3297 – I – Сопот – промишлена зона – ж.п. гара Сопот – пречиствателна станция на „ВМЗ“ АД.

Рехабилитация и реконструкция на общински път № PDV 2303 – I – 6 Сопот – пътна въжана линия „Незабравка“.

Обща стойност на проекта – 4 600 000,00лв. (четири милиона и шестстотин хиляди лева).

Източници на финансиране „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.“.

Източници на финансиране „Програма за развитие на селските райони 2014-2020г.“.

ПРОЕКТ 3: Разрушаване на необитаваните и опасни сгради с цел запазване на атрактивния облик на града.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 4: Изграждане на система за компостиране на битови отпадъци

Цел: Основните цели на проекта са свързани с въвеждане на програма за компостиране и създаване на пилотни площадки за компостиране

Обща стойност на проекта: 300 000 лв.

Източници на финансиране: ПУДООС, ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 5: Изграждане на система за събиране на едрогабаритни неопасни отпадъци.

Цел: Въвеждане на напълно безплатна услуга на територията на общината за изнасяне на строителни и едрогабаритни отпадъци след извършени ремонтни дейности в домовете

Обща стойност на проекта: 300 000 лв.

Източници на финансиране: ПУДООС, ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 6: Разширяване функциите на общинска дейност „Чистота“ с извършване на дейността „Организирано сметосъбиране и сметоизвозване“.

Цел: Основните цели на проекта са свързани с подобряване качеството и намаляване себестойността на услугата „Организирано сметосъбиране и сметоизвозване“.

Обща стойност на проекта: 500 000 лв.

Източници на финансиране: ПУДООС, Собствени средства.

ПРОЕКТ 7. Изграждане на кризисен център

Обща стойност на проекта: 500 000 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 8. Изграждане на център за работа с деца

Обща стойност на проекта: 1 000 000,00 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 9. Изграждане на социално предприятие

Обща стойност на проекта: 500 000 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 10: Изграждане на приют за безстопанствени кучета

Цел: Изграждане на приют за безстопанствени кучета

Обща стойност на проекта: 150 000 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 11: Подмяна на уличното осветление в община Сопот с енергоспестяващи осветителни тела и управление на осветеността през отделните части на нощта.

Обща стойност на проекта: 1 200 000 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

Стратегическа цел 3: Повишаване качеството на човешкия капитал на община Сопот, чрез ефективни социални услуги, здравеопазване и образование

Приоритет 3.1.: Подобряване качеството на здравните услуги и достъпа до тях

Мярка 3.1.1.: Подобряване на достъпа до първична и специализирана медицинска помощ и програми за здравна профилактика

Този документ е създаден в рамките на проект „Подобряване на процесите на създаване и провеждане на политики в община Сопот“, в изпълнение на Договор № 13-13-146/31.10.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Мярка 3.1.2.: Подобряване на достъпа до дентално медицински услуги и повишаване на здравната култура

Приоритет 3.2.: Подобряване качеството и достъпа до образованието. Създаване на благоприятна среда за реализация на младото поколение

Мярка 3.2.1.: Информационно обезпечаване на учебните заведения

Мярка 3.2.2.: Подкрепа и разширяване на извънкласни и извънучилищни форми на заниманията на деца и младежи

Мярка 3.2.3.: Обучения и ориентация на младото поколение към професии от местно значение и професии с трудова реализация

Мярка 3.2.4.: Допълнителна квалификация на преподавателите за подобряване на учебния процес

Мярка 3.2.5.: Развитие на спорта

Приоритет 3.3.: Подобряване качеството на социалните услуги и интегриране на групи в социална изолация

Мярка 3.3.1.: Поддържане на качеството и създаване на нови социални услуги в общината

Мярка 3.3.2.: Обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда

Мярка 3.3.3.: Превенция на младежката и дългосрочната безработица

Приоритет 3.4.: Повишаване на културния статус на населението

Мярка 3.4.1.: Подпомагане организирането на нови културните събития и фестивали в общината

Мярка 3.4.2.: Подпомагане и стимулиране развитието на културните институции в общината

ПРИОРИТЕТНИ ПРОЕКТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014-2020:

ПРОЕКТ 1: Обновяване с цел повишаване на ЕЕ на СБДПЛ „Иван Раев“

Цел: Повишаване енергийната ефективност на сградите на сградите на общинската болница и КСУ.

Обща стойност на проекта – 2 200 000,00лв. (два милиона и двеста хиляди лева).

Източници на финансиране „Национален доверителен екофонд“ и собствени приходи.

ПРОЕКТ 2: Откриване на кабинет за Спешна медицинска помощ

Обща стойност на проекта – 190 000 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“ и собствени приходи

ПРОЕКТ 3: Ремонт на сградения фонд, подновяване на обзавеждането и оборудването на читалището
Цел: Рехабилитация и оборудване на читалището в града

Обща стойност на проекта – 400 000,00 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 4: Повишаване ЕЕ на Комплекс за социални услуги в община Сопот

Цел: Повишаване ЕЕ на Комплекс за социални услуги в община Сопот

Обща стойност на проекта – 700 000,00 лв.

Източници на финансиране: Национален доверителен Екофонд

ПРОЕКТ 5: Обучителни курсове с деца за съхранение на традиционните занаяти и запазване на занаятчийските кадри.

Цел: Създаване на условия за провеждане на обучителни курсове с деца за съхранение на традиционните занаяти и запазване на занаятчийските кадри

Обща стойност на проекта – 80 000,00 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“

ПРОЕКТ 6: Център за настаняване от семеен тип

Обща стойност на проекта: 1 200 000 лв.

ПРОЕКТ 7: Организиране и провеждане на „Фестивал на хумора“

Обща стойност на проекта: 200 000 лв.

ПРОЕКТ 8: Организиране и провеждане на „Рок фестивал“

Обща стойност на проекта: 45 000 лв.

ПРОЕКТ 9: Организиране и провеждане на „Джаз фестивал“

Обща стойност на проекта: 90 000 лв.

ПРОЕКТ 10: Професионално обучение на специалисти в различни предприятия от частния сектор

Източници на финансиране: ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г.

Стратегическа цел 4: „Подобряване на ефективността и разширяване възможностите за териториално сътрудничество и укрепване на административния капацитет“

Приоритет 4.1.: Подобряване качеството на услугите, предоставяни от общината и повишаване на капацитета ѝ

Мярка 4.1.1.: Усъвършенстване организацията на управление и работа в общинската администрация

Този документ е създаден в рамките на проект „Подобряване на процесите на създаване и провеждане на политики в община Сопот“, в изпълнение на Договор № 13-13-146/31.10.2013г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Мярка 4.1.2.: Повишаване квалификацията и уменията на общинската администрация

Приоритет 4.2. Стимулиране на местните партньорства и международно сътрудничество

Мярка 4.2.1.: Създаване и утвърждаване на трайни връзки със съседните общини за съвместна работа и участие в проекти

Мярка 4.2.2.: Развитие на международно сътрудничество

ПРИОРИТЕТНИ ПРОЕКТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014-2020

ПРОЕКТ 1: Обучения на служителите на общинска администрация за повишаване на капацитета и работната култура

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“, ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020, Оперативна програма "Добро управление" 2014-2020, Програми по европейско териториално сътрудничество 2014-2020

ПРОЕКТ 2: Въвеждане на е-община и електронно гише

Обща стойност на проекта:

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“, ОПАК

ПРОЕКТ 3: Рехабилитация и повишаване на ЕЕ на административните сгради в община Сопот

Обща стойност на проекта: 2 200 000 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“, ОПАК

ПРОЕКТ 4: Изграждане на велосипедна алея между гр. Сопот и гр. Карлово (съвместно с община Карлово) и между гр. Сопот и с. Анево

Обща стойност на проекта: 400 000 лв.

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“, ОПАК

ПРОЕКТ 5: Участие в трансгранични проекти и сътрудничество в еврорегиона за обмяна на опит и добри практики

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“, ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020, Оперативна програма "Добро управление" 2014-2020, Програми по европейско териториално сътрудничество 2014-2020

ПРОЕКТ 6: Участие в трансгранични проекти за сътрудничество за противодействие на бедствия и аварии и известяване на населението

Източници на финансиране: ОП „Региони в растеж“, ОП "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020, Оперативна програма "Добро управление" 2014-2020, Програми по европейско териториално сътрудничество 2014-2020

XI. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ 2014-2020 Г.

Индикативната финансова таблица представлява общата финансова рамка на развитието в община Сопот през следващите седем години. Финансовата таблица изразява ориентировъчните ресурси за реализация на най-значимите общински проекти. Прогнозираният общ финансов ресурс е разпределен между отделните приоритетни области от стратегията на ОПР. Планирано е средствата по всеки приоритет да бъдат осигурени чрез съчетаване на различни финансови източници. Адекватното планиране на финансовата таблица е предпоставка за успешно и ефикасно управление на финансовите ресурси на общината. За тази цел бъдещите финансови средства са реалистично предвидени на основата на финансовия разчет на ОСР на Сопот за 2014-2020 и потенциала на Община Сопот да привлича и управлява средства от Оперативните програми. Приложени са методи за оценка и прогнозиране на предполагаемите средства за реализация на проектите, част от различните приоритетни области.

Дейност	Срок на изпълнение	Стойност /хил. лв./	Източник на средства			
			Средства от общинския бюджет	Средства от държавния бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни средства
Стратегическа цел 1: Развитие на динамична и конкурентоспособна икономика						
Приоритет 1.1: Развитие на местната икономика чрез използване на местния потенциал	2014-2020 г.	426	96	-	-	330
Приоритет 1.2: Развитие на селското стопанство чрез въвеждане на иновативни технологии	2014-2020 г.	464	-	-	232	232
Приоритет 1.3. : Развитие на туризма	2014-2020 г.	7775	-	512	5182	2081
Приоритет 1.4.: Насърчаване на инвестиционната активност	2014-2020 г.	7480	147	2517	4816	-
		16 145	243	3 029	10 230	2 643
Стратегическа цел 2: Инфраструктурното обезпечаване на общината, съчетано с опазване на околната среда						
Приоритет 2.1: Подобряване състоянието и развитие на инфраструктурата	2014-2020 г.	135 910	5436,4	27 182	95 137	8 154,6
Приоритет 2.2.: Опазване на околната среда	2014-2020 г.	4953	470,3	890,6	3367,1	-
		140 863	5 906,7	28 072,6	98 504,1	8 154,6

Стратегическа цел 3: Повишаване качеството на човешкия капитал на община Сопот, чрез ефективни социални услуги, здравеопазване и образование						
<i>Приоритет 3.1.: Подобряване качеството на здравните услуги и достъпа до тях</i>	2014-2020 г.	2 420	-	800	800	820
<i>Приоритет 3.2.: Подобряване качеството на и достъпа до образованието и създаване на благоприятна среда за реализация на младото поколение</i>	2014-2020 г.	2 470	123,5	494	1 729	123,5
<i>Приоритет 3.3.: Подобряване качеството на социалните услуги и интегриране на групи в социална изолация и малцинствени групи</i>	2014-2020 г.	1 344	67,2	268,8	1 008	-
<i>Приоритет 3.4.: Повишаване на културния статус на населението</i>	2014-2020 г.	3335	173, 5	667	2334,5	160
		9 569	364,2	2 229,8	5 871,5	1 103,5
Стратегическа цел 4: Подобряване на ефективността и разширяване възможностите за териториално сътрудничество и укрепване на административния капацитет						
<i>Приоритет 4.1.: Подобряване качеството на услугите, предоставяни от общината и подобряване на капацитета</i>	2014-2020 г.	2 850	142,5	570	2 137,5	-
<i>Приоритет 4.2. Стимулиране на местните партньорства, трансграничното и международно сътрудничество</i>	2014-2020 г.	3 400	-	-	3 400	-
		6 250	142,5	570	5 537,5	-
ОБЩО		172 827	6 881,4	33 901,4	120 143,1	11 901,1

ХІІ. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Системата от индикатори за наблюдение и оценка е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на ОПР. Индикаторите са неразривно свързани с цялостната система за наблюдение, оценка и актуализация, подробно представена в т. 6. Селектирането на индикаторите се основава на специфичните характеристики на стратегическата част на ОПР и съвременните методи за мониторинг на стратегическото планиране. Новата кохезионна политика на ЕС предвижда съвкупност от индикатори, съобразени с трите цели на стратегията Европа 2020 и предвидени за използване на регионално и местно ниво. Индикаторите са организирани около темите за социалното, икономическото и териториалното сближаване в Европа и предлагат методология за измерване на научно-техническия прогрес, конкурентоспособността, образованието, транспорта, състоянието на околната среда, социалната интеграция, бедността и здравния статус на населението.

Планираната система от индикатори е рамкирана и от информационната осигуреност на общинското планиране и управление към момента на разработването на ОПР. Избраните индикатори могат да бъдат преобладаващо следени чрез използване на официалните източници на информация в страната. Оперативността на системата зависи от точното определяне на начални стойности на отделните индикатори. Липсата на изходни данни и наличен механизъм за събиране на последващи стойности на определен индикатор обезсмисля неговото включване в системата.

Изключение са ситуациите, когато отчитането на резултатите от ОПР извежда нуждата от дефинирането на специфични индикатори, които не са обезпечени с данни към настоящия момент. За тази цел са предвидени необвързани с начална стойност индикатори, за които е целесъобразно да се разработи и поддържа информационна база данни за целите на ОПР. Целесъобразно е тя да представлява списък с всички индикатори и периодично обновяваните им текущи стойности. Подобна база данни следва да се поддържа от общинската администрация и нейните специализирани администрации и отдели. Необходимо е активното и регламентирано взаимодействие между общинските звена и представителите на експлоатационните ведомства, териториалните подразделения на националните дирекции, неправителствения и

частния сектор. Поддръжката на общинския справочник следва да бъде неразделна част от дейностите по организирането и представянето на годишните доклади за изпълнение на ОПР, заложи в системата за наблюдение и оценка на плана.

Планирането на системата от индикатори и структурирането ѝ в два основни компонента – индикатори за въздействие и индикатори за резултат напълно съответства на „Методическите указания“ на МРРБ. Двата вида индикатори съвместно позволяват да се определи степента на постигане на целите и приоритетите от съдържанието на ОПР на община Сопот. Стратегическите цели представят желаното и възможно бъдещо състояние, докато приоритетните области представляват областите на действие и въздействие. Двата елемента изискват към тях да се приобщат различни индикатори.

Източници на информация

Съществен момент от системата индикатори е осигуряването на надеждни източници на информация. Основното средство за събиране на информация е базата данни на Националния Статистически Институт, неговата текуща статистика и периодично издаваните сборници. Проведеното през 2011 г. Национално преброяване предоставя ценна информация за демографското развитие на населението, образователното равнище и икономическата активност, включително и на общинско ниво.

Възможност за получаване на търсената информация произлиза и от Изпълнителната агенция по околна среда, Агенцията по заетостта, Агенция пътна инфраструктура. Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България позволява да се прецени ефективността на приложението на финансови ресурси на ЕС в България, както и концентрацията на ресурси в определена област.

Ключов източник представлява и общинската администрация на Сопот и поддържаните от нея списъци и регистри. Поддържането на база данни за целите на наблюдението и оценката на ОПР следва да се осигурява именно от информационните масиви и наблюдения на общинските звена.

	Индикатори за въздействие	Мярка/ Период	Начална стойност	Междинна стойност	Целева стойност	Източник на информация	Изменение
				2017	2020		
Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентоспособна икономика							
.	Подготвени иновационни проекти по оперативните програми	Бр.	0	4	7	Общинска адм., ИСУН	+ 100%
.	Произведена продукция	хил. лв./ 2011 г.	-	-	-	Общинска адм., НСИ	+25%
.	Бр. бизнес услуги, свързани със стартиране на нов бизнес и/или създаването на нови работни места	Бр.	-	2	3	Общинска адм.	+100%
.	Привлечени ПЧИ	хил. лв./ 2011 г	-	-	-	Общинска адм., НСИ	+50%
.	Реализирани нощувки в община Сопот	Бр.				Общинска адм., НСИ	+100%
Стратегическа цел 2: Опазване на околната среда и инфраструктурното обезпечаване на общината							
.	Модернизирана и разширена местна транспортна инфраструктура - пътна мрежа, публичен транспорт	Км.				Общинска адм., НСИ	+100%
.	Реализирани проекти в сферата на водоснабдяването, канализацията и пречистването на отпадните води	Бр.		5	10	Общинска адм., НСИ, ИСУН	+100%
.	Реализирани проекти в сферата на социалната и здравна инфраструктура	Бр.		4	7	Общинска адм., НСИ, ИСУН	+100%

Стратегическа цел 3: Повишаване качеството на човешкия капитал на община Сопот, чрез ефективни социални услуги, здравеопазване и образование							
.	Реализирани проекти в сферата на образованието	Бр.		2	5		+100%
.	Заетост за населението от 15 до 64 г.	Бр./2011 г.				НСИ	+20%
.	Относителен дял на лицата с висше образование	%				Общинска адм., НСИ	+15%
Стратегическа цел 4: Подобряване на ефективността и разширяване възможностите за териториално сътрудничество и укрепване на административния капацитет							
.	Реализиран бр. проекти в сферата на повишаването на квалификацията и уменията на общинската администрация	Бр.	0	1	2	Общинска адм., ИСУН	+50%
.	Реализиран бр. проекти в сферата на развитието на международното сътрудничество	Бр.	-	2	4	Общинска адм., ИСУН	+100%
.	Формирани и функциониращи партньорства между местната власт, НПО и бизнеса	Бр.	-	3	8	Общинска адм., ИСУН	+50%

XIII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Разработена е система за наблюдение, оценка и актуализация на плана, обвързваща функциите на участващите звена и времеви график за действие. Подробно описани са отговорностите и компетенциите на отделните звена, посочена е логическата и времева обвързаност между отделните функции. Идентифицирани са ключови събития от процеса за наблюдение, оценка и актуализация на плана и конкретното участие и принос на въввлеченото звено. Ключовите събития са точно разположени във времето за да се въведе управляема система от последователни и конкретно разписани стъпки. Посочен е начинът интегрирането на индикаторите в отделните стъпки на наблюдението и оценката. Отбелязан е подходящият момент за изготвяне на междинна и последваща оценка, както и на актуализация на ОПР, когато подобна е необходима.

Значение на системата за наблюдение и оценка

Ефективната реализация на общинския план за развитие през седемте години на неговото действие изисква способност за адаптация към променящите се характеристики на общината. За да бъде ОПР основа за разработване на стратегическите документи през последващия програмен период е необходима неговата актуалност в края на 2020 г. Тези особености посочват нуждата от разработването на система за наблюдение и оценка на плана. Системата обвързва отделни звена, извършваните от тях функции и последователността на операциите във времето. Целите на системата са да определи степента на изпълнение на планираните цели, да проследи съответствието на плана с променящите се условия и да аргументира нуждата от неговата актуализация. Основните задачи пред системата са информационно обезпечаване, приложение на системата от индикатори на ОПР, пълноценна координация и взаимодействие на участващите структури и успешно публично представяне на резултатите от наблюдението. Системата за наблюдение и оценка интегрира идентифицираните индикатори за измерване на резултатите и въздействието на плана.

Участващи структури

Основните участници са общинския съвет на община Сопот, кмета на общината, специализираните дирекции и отдели в местната администрация, разнообразните институции осигуряващи информация, заинтересовани страни и професионалните общности. Общинският съвет е ръководният орган за наблюдение на ОПР. Представители на общинския съвет активно участваха в разработването на документа, осигурявайки условията за открито осъществяване на регламентираните дейности по планирането на общинското развитие. Практиките за осигуряване на публичност следва да бъдат продължени и във времето на реализацията на плана, като се гарантират нормативните изисквания за отчетност на резултатите от ОПР. Кметът на общината организира наблюдението на ОПР. Основният инструмент за наблюдение и оценка на реализацията на плана е годишният доклад, подготвян в началото на всяка година от програмния период, с изключение на първата. Кметът въвежда и контролира процедурата за подготовката на доклада, след което предлага завършения документ за одобрение от Общинския съвет. Неразделна част от процедурата е изпращането на доклада до председателя на областния съвет за развитие на Сопот. Специализираните дирекции и отдели в общинската администрация активно се включват във всички етапи на разработването и реализацията на общинския план. Тяхната роля е да осъществяват необходимата комуникация и координация с всички останали участващи страни. Съществена роля е и предоставянето на експертна дейност при подготовката на годишните доклади. Задължително е въвличането на институциите, предоставящи нужната информация за проследяване на плана, съобразно с неговите индикатори.

Основните източници на информация са Националният статистически институт, Териториалното статистическо бюро в Сопот, Агенцията по заетостта, различни представителни проучвания на местната администрация, неправителствени организации и експертни колективи. Заинтересованите страни обхващат представители на областната администрация, неправителствения сектор, частния сектор, образователните и културни институции, професионалните общности, заедно с отделните жители в общината. Разработването на ОПР се проведе в условията на коректна и креативна комуникация между всички заинтересовани страни, активно обменящи идеи чрез проведените обществени обсъждания и анкетни проучвания. Обособилите се контакти следва да бъдат използвани и през предстоящите седем години, с оглед на осигуряването на по-

пълна представа за реалните резултати от изпълнението на плана. Препоръчително е подготвянето на контактна листа, въз основа на която да се организират предстоящите дискусии. Обвързването на изброените звена в единна система за взаимодействие позволява всеобхватно наблюдение на ОПР и точна оценка на неговите прогрес и ограничаващи фактори.

Функции за наблюдение и оценка

Същността на системата за наблюдение и оценка на ОПР Сопот са предвидените отделни функции и тяхната последователност. Съгласно законодателството в сферата на регионалното развитие, кметът на общината и общинският съвет съвместно обезпечават дейностите по изработването, съгласуването и последващите реализация и наблюдение на ОПР. Двата органа осигуряват предпоставките за въвличане на обществеността в работата по създаването и прилагането на плана. Кметът на общината организира цялостния процес в условията на постоянна координация и комуникация с одобряващия и приемащия орган – общинският съвет.

Общинският съвет е определен като основен орган за наблюдение на ОПР. Функциите на ОС /чл. 81 от ППЗРР/ са осигуряване на необходимата информация за оценка, координация и разпределение на отговорностите между отделните административни структури, изпълняващи ОПР, поддържане на непрекъсната комуникация с централните и местните институции. ОС утвърждава необходимите мерки за промяна и усъвършенстване на системата за наблюдение и оценка на плана. Успоредно е хармонизирането на изброените дейности с действащото законодателство и утвърдените норми за обществената дейност в страната, както и популяризирането на резултатите от ОПР в публичното пространство. Кметът организира наблюдението на конкретните дейности по реализацията на ОПР. Инструментът за обобщаване и представяне на резултатите от прилагането на ОПР, респективно неговото наблюдение, е годишния доклад. Системата за наблюдение на ОПР Сопот предвижда изработването на общо шест доклада. Изводите от съдържанието на докладите са информационната основа за междинната и последващата оценка на плана и предоставя информация за:

- социалните, икономическите и екологичните промени в рамките на общината и прилежащата ѝ външна среда;
- степента на изпълнение на предвидените стратегически цели;
- конкретните резултати от изпълнението на задълженията от страна на компетентните органи по плана;
- мотивирани предложения за подобряване на системата за наблюдение, както и за цялостния процес по изпълнението на плана.

Компетентните органи следва да предоставят информация относно предприетите мерки за осигуряване на публичност на плана, идентифицираните проблеми и предложения за тяхното преодоляване, използваните начини за събиране на информация, функционирането на формираните партньорства. Докладът се обсъжда и приема от ОС. Съществена функция на ОС и кмета е планирането на вътрешна организационна структура, където са детайлно разпределени задълженията на специализираните общински дирекции и отдели, поддържащи процеса по наблюдение на ОПР. Изработването на междинна оценка на ОПР е предвидено за 2017 година.

Междинната оценка следва да проследи:

- досегашният прогрес на плана;
- актуалността на стратегията му спрямо настъпилите промени в средата;
- ефективността на координацията между компетентните органи.

Междинната оценка трябва да констатира и аргументира нуждата от актуализация на ОПР. В случай на подобна необходимост, актуализирания документ на ОПР е предвиден за разработване през втората половина 2017 година и съобразно структурата на настоящия документ. По този начин междинната оценка е ключов инструмент за оценка на изпълнението на ОПР и представлява логическо продължение на предходните годишни доклади.

Междинната оценка се изработва от експертен екип при взаимодействие между всички заинтересовани страни, предоставящи становище за досегашните резултати от плана. Оценката синтезира дейностите по събиране и обработка на информация, приложение на системата от индикатори, формулиране на насоки за корекция на плана. Извършването на дейностите изисква екип, предоставящ нужната експертна дейност, и

активно взаимодействащ с специализираните администрации в общината. Ключова роля изпълняват заинтересованите страни, предлагащи необходимата информация и своите гледни точки, заедно със специализираните институции, съхраняващи нужната статистическа информация. Кметът внася документа за обсъждане от ОС, който го одобрява и по този начин формално завършва междинната оценка.

Изводите на междинната оценка отвеждат до евентуалната актуализация на ОПР. Главните причини за промяна на плана могат да бъдат продиктувани от динамичните социални и икономически процеси на общинско ниво, заедно с възникнали съществени изменения в екологичната обстановка. Към тези обстоятелства се присъединяват и важни промени в законодателната и стратегическата рамка – набора от европейските и националните законови документи, основните политики и секторните планове и програми. Междинната оценка следва да оцени значимостта на настъпилите изменения и адекватността на наличния ОПР спрямо тях и да определи дали е целесъобразно формулирането на допълнителни мерки и дефинирането на нови проекти – изработването на актуализиран документ за изпълнение за оставащото време от програмния период. Друга възможност е решението за актуализиране само на програмата за реализация.

Разпределение на дейностите

Представените елементи от системата за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР са обобщени в прилежащата Таблица ... за разпределение на дейностите във времето и сред отделните участници.

Общите дейности са класифицирани в следните видове:

- организиране;
- наблюдение и одобряване;
- експертна дейност;
- осигуряване и събиране на информация;
- провеждане на дискусии;
- приложение на системата от индикатори на плана.

Дейностите са разпределени сред идентифицираните компетентни органи и заинтересовани страни, във връзка с осъществяването на най-важните събития от хронологията на плана. Събитията са:

- публична дискусия;
- предварителен проект;
- окончателен проект;
- първоначална оценка;
- последваща оценка;
- годишен доклад;
- публикуване и разпространяване;
- междинна оценка;
- актуализиран документ.

В таблицата е приложена информация за разработването на ОПР, свързано с въвеждането на определени механизми за координация и комуникация между участващите, както и с извършването на конкретни операции. Механизмите следва да бъдат продължени във времето на реализацията. Всяко едно от ключовите събития е ориентирано към определен момент във времето и е свързан със задаване на конкретни отговорности. Подобен подход предлага детайлно разработена система, позволяваща успешно управление на ОПР, като съчетание от взаимосвързани и подредени във времето действия.

През 2014 година е предвидено първоначалното създаване на комуникационни канали и въвеждане на методи събиране на информация от страна на общинската администрация. Основните методи са организиране на информационна система, съдържаща данни за всички проекти от съдържанието на ОПР, активен диалог със заинтересованите страни и отбелязване на техните наблюдения върху общинското развитие. Този механизъм следва да се доразвие през следващите години с изработването на годишните доклади, междинната, последващата оценка и евентуално актуализацията на документа.

През 2015, 2016 и 2017, 2019 и 2020 година следва да се проведе последователността от изработване на годишен доклад, чрез приложението на системата от индикатори и използване на събраната информация от страна на специализираните дирекции и отдели в общината. След изготвянето на доклада следва да се организира публичното представяне и разпространяване на доклада – задължение на общинската администрация. Приложимите методи за дейността са публикуване на интернет страницата на общината, използване на местните медии и препращането на документа на ключовите партньори по реализацията на ОПР /подготвената контактна листа/. Поредицата от събития завършва с организирането и провеждането на публична дискусия, въвличаща компетентните органи, заинтересованите страни и професионалните общности. На срещите, освен запознаване с резултатите, трябва да се обобщи и съхрани общественото мнение, като ресурс за следващите годишни доклади.

Междинната оценка следва да се извърши от външен експертен екип през първата половина на 2017 година. Избраният екип, в състав според разпоредбите на ППЗРР, задължително използва разработената система от индикатори при постоянен контакт със общинската администрация. След одобрението на оценката от ОС, материалите ѝ се публикуват на интернет страницата на общината.

Аналогична е и процедурата за последващата оценка на плана, предвидена за 2021 година и финален момент от наблюдението и оценяването на общинския план. Последващата оценка дава препоръки за разработването на ОПР за програмния период след 2021 година.

В случай на положително становище от междинната оценка, относно потребността от актуализация на ОПР, се изработва актуализиран документ на ОПР за периода 2018-2020. Актуализираният документ следва редът за подготовка на ОПР, включително техническото изпълнение на задачата и формалните процедури по неговото приемане. Документът е логично продължение на изводите и решение на проблемите, описани от доклада на междинната оценката. Структурата и стратегията на актуализацията трябва да се основават и надграждат изпълнявания до 2018 ОПР.

Система за наблюдение и оценка на общинския план

УЧАСТНИЦИ	РАЗРАБОТВАНЕ									РЕАЛИЗАЦИЯ																				
Общински съвет																														
Кмет на общината																														
Общинска администрация																														
Източници на информация																														
Заинтересовани страни																														
Експерти																														
Външна консултантска помощ																														
Събития	пд	пд	пд		пп	оп	по	д	д	пр	пд	д	пр	пд	д	пр	пд	д	пр	пд	д	пр	пд	д	пр	пд	д	пр	пд	по
Месец		06	07	08	09	10	11	01	03	05	06		03	04	09	04	05	10	04	05	11	02	03	05	09	11	12	03	06	
Година	2013								2014			2015		2016			2017			2018			2019			2020				

ЛЕГЕНДА:

ПД	Публична дискусия
ПП	Предварителен проект
ОП	Окончателен проект
ПО	Първоначална/последваща оценка
Д	Годишен доклад
ПР	Публикуване и разпространяване
МО	Междинна оценка
А	Актуализиран документ

Организиране	
Одобряване	
Експертна дейност	
Осигуряване и събиране на информация	
Дискусии	
Приложение на система от индикатори	

XIV. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Разработени са механизми за осигуряване и обмен на информация между отделните заинтересовани страни. Идентифицирани са възможностите за публичното представяне и разпространяване на резултатите от всички етапи по разработването и реализацията на ОПР. Особено внимание се отделя на ползотворното взаимодействие и поддържане на активна комуникация между всички участващи в процеса. Приложиха се и се предвиждат подходящите средства за споделяне на информация, представяне на ОПР и съвместно действие между Община Сопот, кметовете и кметските наместници, културните институции, неправителствения сектор, представителите на бизнеса и експертния екип. Положителните контакти и комуникация, формирани по време на разработването на ОПР, следва да бъдат съхранени и продължени през следващите седем години.

Значимост на информираността, публичността и партньорството

Общинският план за развитие може да бъде ефективен инструмент за управление и пълноценно развитие на община Сопот единствено при активен обмен на идеи и координирани действия между всички заинтересовани страни по време на двата разграничими етапа от ОПР – разработването и реализацията на документа. Коректното публично представяне на пълният набор информация е предпоставка за формирането на партньорства и повече възможности за съвместно действие.

Законът за регионалното развитие и прилежащият му правилник за неговото прилагане определят търсенето на партньорство, публичност и прозрачност като ръководен принцип на разработването и реализацията на ОПР. Кметът на общината и Общинският съвет са органите, които осигуряват информация и публичност за дейностите по ОПР. В рамките на разработването на документа, следва да се представят и популяризират работните предвиждания на ОПР, начините за тяхната реализация и очакваните конкретни ползи за развитието на общината и нейната общност. Различните механизми за представяне и дискутиране на работата по ОПР насърчава публичното

участие и провокира идеите на различните заинтересовани групи. Отчитането на разнообразните интереси и съображения е възможност за балансиран, реалистичен и отразяващ местната специфика документ.

Реализацията на документа се основава на осъществяването на включените в неговата програма конкретни проекти. Отделните проекти могат да се реализират успешно при концентрация на ресурси и усилия между различни актьори. Разпределението на дейностите и отговорността за значимите проекти между публичния, частния и неправителствения сектор подкрепя изпълнението и устойчивото ползване на резултатите от проекта.

Осъществяване на дейностите по време на разработването на ОПР

Информацията по време на разработването на ОПР е свързана със следните компоненти:

- подготовка, организация и използвани методи за изпълнение на задачите по ОПР;
- анализ и оценка на съвременната ситуация, предложения за развитие;
- завършен и окомплектован документ на ОПР.

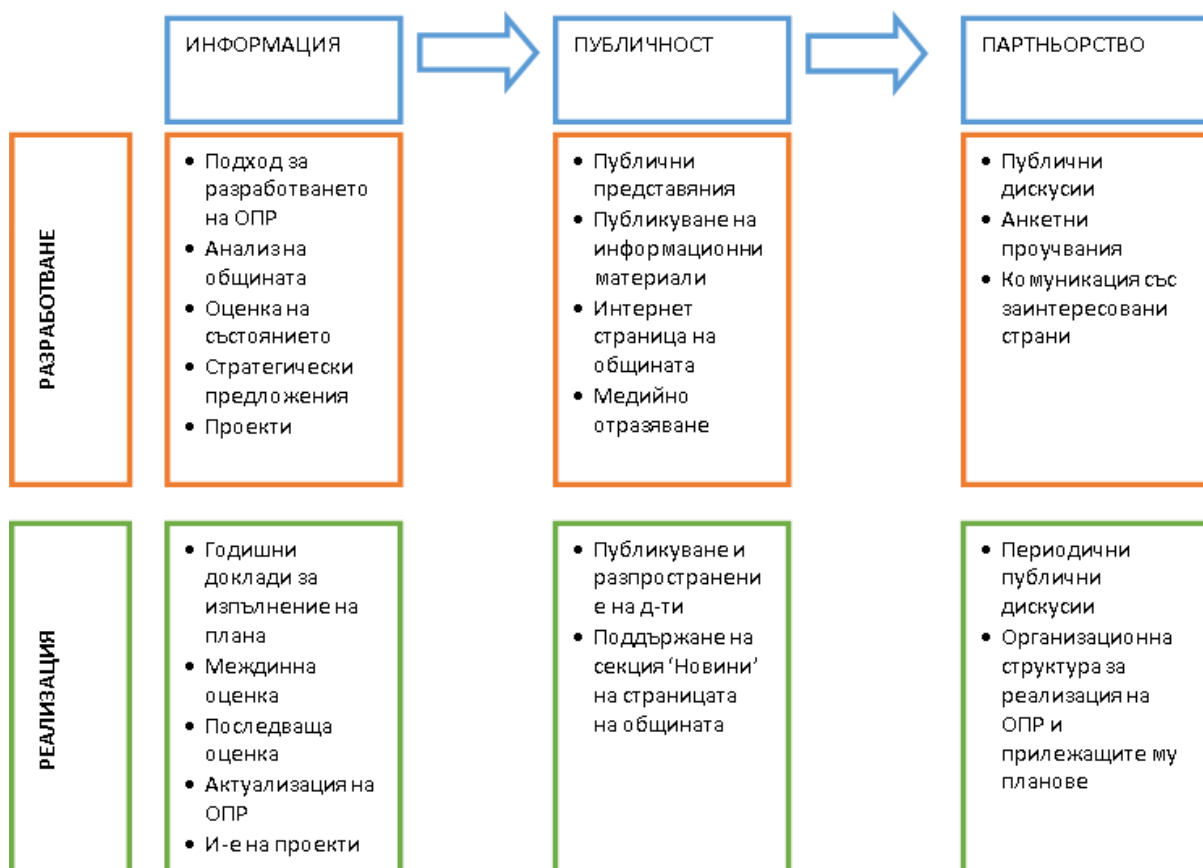
Осъществяване на дейностите по време на реализацията на ОПР

Българското законодателство предвижда няколко основни инструмента за управление на реализацията на ОПР – годишни доклади за изпълнението на ОПР, междинна и последваща оценка на общинския план. Изброените доклади съдържат информация за извършения прогрес по ОПР, несъответствията между планираното и реалното състояние на общината към наблюдавания момент. Необходимо е публичното представяне на докладите, чрез тяхното публикуване на официалната страница на Община Сопот, както и препращането им на ключовите заинтересовани страни. Препоръчително е провеждането на публични дискусии, на които отговарящите за управлението на плана звена представят основните ограничения за постигане на целите на ОПР и се обсъждат мерките за преодоляването им.

Следващото проявление на процеса е формирането на оперативни партньорства за реализиране на определените с общинския план приоритетни проекти за реализация. Подходящо е отреждането на секция за публикуване на новини, свързани с ключовите

проекти по общинския план, като част от структурата на интернет портала на Общината. Ефективен инструмент е използването на различни медийни платформи за популяризиране на инициативите.

Обобщена структура на дейностите

XV. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ, С КОЯТО СЕ КОНКРЕТИЗИРАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ, СЪОТВЕТНИТЕ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ И ЗВЕНАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ

Програмата за реализация е финалният елемент от структурата на ОПР и представлява конкретния начин за осъществяване на неговите стратегическите предложения. Програмата илюстрира прехода между приоритетните области, съответстващите им мерки и проектите от съдържанието на ОПР. Включена е възможността за актуализация на Програмата за реализация, като част от цялата система за наблюдение, оценка и актуализация на плана.

ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Дейност	Проектна готовност	Година на реализация / срок на изпълнение	Стойност /хил. лв. /	Източник на средства			
				Средства от общинския бюджет	Средства от държавния бюджет	Фондове на ЕС, друга чуждестранна помощ	Частни средства
Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентоспособна икономика							
Приоритет 1.1: Развитие на местната икономика чрез използване на местния потенциал							
Мярка1.1.1.: Подкрепа за развитието на частния сектор							
Дейности:							
Разработване на общинска програма за насърчаване и подкрепа развитието на МСП		2015 г.	1	✓			
Развитие на МИГ и подпомагане на МСП		2014-2020 г.	-	✓			
Изграждане на спортна зона /терени за футбол, баскетбол, тенис и т.н./		2014-2020 г.	330				✓
Създаване на бизнес справочник в интернет страницата на общината		2014 г.	-	✓			
Провеждане на периодични срещи с бизнеса за информиране относно общински проекти		2014-2020 г.	-	✓			
Освобождаване на неизползваем сграден фонд от „ВМЗ“ АД в промишлена зона и предлагането му на потенциални инвеститори.		2014-2020 г.	-				✓

Център за развитие на младите хора		2014-2020 г.	95	✓			
Мярка 1.1.2.: Подпомагане предоставянето на бизнес услуги, свързани със стартиране на нов бизнес и/или създаването на нови работни места							
<i>Дейности:</i>							
Намаляване на административните процедури и ускорено преминаване при регистриране, строителство и стартиране на дейността		2014-2020 г.	-	✓			
Популяризиране на данъчните преференции и облекчения, които могат да се ползват при наемане на лица от определени рискови групи на пазара на труда		2014-2020 г.	-	✓			
Посредничество и улесняване предоставянето на разрешителни, достъп до стопанска площ		2014-2020 г.	-	✓			
Приоритет 1.2: Развитие на земеделието							
Мярка 1.2.1.: Развитие на растениевъдството							
<i>Дейности:</i>							
Стимулиране на отглеждането на традиционните за общината зърнени, технически и фуражни култури		2014-2020 г.	150			✓	✓
Стимулиране на създаването на мрежа за консултации и обмяна на опит за млади фермери		2014-2020 г.	14			✓	✓

Стимулиране развитието на биоземеделие		2014-2020 г.	-			✓	✓
Мярка 1.2.2.: Развитие на животновъдството							
<i>Дейности:</i>							
Стимулиране на отглеждането на традиционните за общината животни		2014-2020 г.	100			✓	✓
Стимулиране увеличението на броя на животните и нивото на селекционната дейност за повишаване на продуктивни показатели в животновъдството		2014-2020 г.	70			✓	✓
Подпомагане на местните животновъди и провеждане на обучения		2014-2020 г.	80			✓	✓
Обособяване на свободни общински терени извън селищната структура за животновъдство.		2014-2020г.	50			✓	✓
Приоритет 1.3. : Развитие на туризма							
Мярка 1.3.1.: Развитие на разнообразни форми на туризъм							
<i>Дейности:</i>							
Създаване, реновиране и поддържане на туристическата инфраструктура		2014-2020 г.	3 000			✓	✓
Реализация на туристически пакет за запознаване и занимания с традиционните занаяти за туристи и посетители чрез аниматори		2014-2020 г.	-				

Обособяване на еко пътека по протежението на Манастирска река и пътеката „Аневско Кале”		2014-2020 г.	300	1	✓	✓	✓
Рехабилитация на къща-музей „Иван Вазов“ и Девическото/Радино/ училище		2014-2020 г.	1 200		✓	Финансиране от Норвежкия фонд	✓
СМР, Консервационни и възстановителни работи на средновековна крепост „Аневско Кале”		2014-2020 г.	3 000			✓	
Експониране на Шошевата къща, като типичен образец на възрожденската архитектура		2014-2020 г.	70			✓	
Възраждане на традиционни занаяти, чрез изграждане на открити и закрити платформи		2014-2020 г.	100			Финансиране от фондация „Америка за България“	
Мярка 1.3.2.: Развитие на маркетингова политика за популяризиране на Сопот като туристическа дестинация							
Дейности:							
Подкрепа и презентирание на възможностите за развитие на туризъм в околностите на Сопот и представяне на туристически борси		2014-2020 г.	35		✓	✓	✓
Провеждане на рекламни кампании за популяризиране на възможностите за туризъм в общината		2014-2020 г.	70				✓

Приоритет 1.4.: Насърчаване на инвестиционната активност

Мярка 1.4.1.: Развитие на зоните за локализация на бизнеса

Дейности:

Развитие, доизграждане и модернизиране на индустриалните зони на града		2014-2020 г.	5 000		✓	✓	
--	--	--------------	-------	--	---	---	--

Мярка 1.4.2.: Активно участие на общинската администрация като партньор на бизнеса

Дейности:

Подкрепа от страна на общината за създаването на партньорства с бизнеса в страната чрез побратимяване с общини от държави на ЕС		2014-2020 г.	30	✓			
---	--	--------------	----	---	--	--	--

Мярка 1.4.3.: Приличане на инвестиции чрез установяване на трайни бизнес партньорства за развитие на ПЧП

Дейности:

Създаване/разширяване на контактите с чужди бизнес партньори чрез организиране и участие в бизнес-форуми, семинари, срещи		2014-2020 г.	-	✓			
Изграждане на къща-музей на Розата		2014-2020 г.	2 200			Публично-частно партньорство Земята от общината, средствата от инвеститора	
Ремонт и подобряване на МТБ на общинската сграда в с. Анево		2014-2020 г.	50	✓	✓	✓	

Изграждане на спортни и развлекателни атракции		2014-2020 г.	200	✓		Публично-частно партньорство Земята от общината, средствата от инвеститора	
Стратегическа цел 2: Инфраструктурното обезпечаване на общината, съчетано с опазване на околната среда							
Приоритет 2.1: Подобряване на инфраструктурата							
Мярка 2.1.1: Модернизация и разширяване на местната транспортна инфраструктура - пътна мрежа, публичен транспорт							
Дейности:							
Ремонт и рехабилитация общинската пътна мрежа и градската улична мрежа (вкл. ремонт/поставяне на тротоари и улично осветление, озеленяване)		2014-2020 г.	100 000	✓	✓	✓	
Подобряване на градската среда на град Сопот		2014-2020 г.	10 000	✓	✓	✓	
Рехабилитация и реконструкция на пътната мрежа в община Сопот осигуряваща достъп до райони с икономически и туристически потенциал		2014-2020 г.	4600	✓	✓	✓	
Разрушаване на необитаваните и опасни сгради с цел запазване на атрактивния облик на града		2014-2020 г.	1 500	✓	✓	✓	

Мярка 2.1.2: Подобряване на водоснабдяването, канализацията и пречистването на отпадните води							
Дейности:							
Рехабилитация на съществуваща ВиК мрежа		2014-2020 г.	2 500	✓	✓	✓	
Мярка 2.1.3.: Подобряване на електроснабдяването							
Дейности:							
Подмяна на уличното осветление в община Сопот с енергоспестяващи осветителни тела и управление на осветеността през отделните части на нощта		2014-2020 г.	1 200				✓
Подмяна на електрическите стълбове с подземно електрозахранване		2014-2020 г.	3 000				✓
Мярка 2.1.4.: Подобряване на състоянието и МТБ на образователната инфраструктура							
Дейности:							
Текущи ремонти на сградния фонд, подновяване на обзавеждането и оборудването		2014-2020 г.	500	✓	✓	✓	
Изграждане на нова модерна детска градина в гр. Сопот		2014-2020 г.	500	✓	✓	✓	
Мярка 2.1.5.: Подобряване на състоянието и МТБ на здравната инфраструктура							
Дейности:							
Обновяване с цел повишаване на ЕЕ на СБДПЛ „Иван Раев“ ЕООД и комплекс за социални услуги в община Сопот		2014-2020 г.	3000		✓	✓	✓

Мярка 2.1.6.: Подобряване на състоянието и МТБ на социалната инфраструктура

Дейности:

Изграждане на Център за развитие на младите хора		2014-2020 г.	500	✓	✓	✓	
Изграждане на Център за работа с деца		2014-2020 г	1 000	✓	✓	✓	
Изграждане на Социално предприятие		2014-2020 г	500	✓	✓	✓	
Изграждане на спортни и развлекателни атракции		2014-2020 г.	100	✓	✓	✓	
Обучителни курсове с деца за съхранение на традиционните занаяти и запазване на занаятчийските кадри		2014-2020 г.	500	✓	✓	✓	

Мярка 2.1.7: Подобряване на състоянието и МТБ на културната инфраструктура в общината

Дейности:

Ремонт на сградния фонд, подновяване на обзавеждането и оборудването на читалището		2014-2020 г.	4 000	✓	✓	✓	
--	--	--------------	-------	---	---	---	--

Мярка 2.1.8.: Опазване и адаптиране на недвижимите културни ценности

Дейности:

Реставриране, опазване и адаптиране на недвижимите културни ценности на територията на общината и терените около тях		2014-2020 г.	2 000	✓	✓	✓	
--	--	--------------	-------	---	---	---	--

Интегриране на културното наследство в стратегиите и ОУП на община Сопот		2014-2020 г.	-	✓	✓	✓	
Мярка 2.1.9.: Подобряване на състоянието и МТБ на административни сгради							
<i>Дейности:</i>							
Подобряване на достъпността за хора с увреждания до административните сгради		2014-2020 г.	10	✓	✓	✓	
Изграждане на кризисен център		2014-2020 г.	500	✓	✓	✓	
Приоритет 2.2.: Опазване на околната среда							
Мярка 2.2.1.: Опазване чистотата на атмосферния въздух							
<i>Дейности:</i>							
Разработване и прилагане на стимули за насърчаване на газоснабдяването на домакинствата		2014-2020 г.	-	✓	✓	✓	
Увеличаване на затревените площи и ликвидиране на потенциални източници на прахови емисии		2014-2020 г.	14	✓	✓	✓	
Мярка 2.2.2.: Целесъобразно управление и ползване на водните ресурси и опазване на чистотата им							
<i>Дейности:</i>							
Почистване, поддържане и укрепване на речните корита и дерета		2014-2020 г.	500	✓	✓	✓	
Информиране на обществеността за състоянието на водните ресурси, начините и методите за пестеливо използване на водата		2014-2020 г.	25	✓	✓	✓	

Мярка 2.2.3.: Подобряване управлението на отпадъците

Дейности:

Изграждане на система за събиране на едрогабаритни неопасни отпадъци.		2014-2020 г.	300	✓	✓	ПУДООС	
Изграждане на система за компостиране на биоразградими отпадъци		2014-2020 г	300	✓	✓	ПУДООС	
Провеждане на информационни и образователни кампании		2014-2020 г.	50	✓	✓	✓	
Разширяване функциите на общинска дейност “Чистота”, с извършване на дейността “Организирано сметосъбиране и сметоизвозване”.		2014-2020 г.	500	✓		ПУДООС	
Провеждане на кампания „Да изчистим България за един ден“		2014-2020 г.	-				✓

Мярка 2.2.4.: Развитие на зелената система в общината

Дейности:

Опазване и поддържане на зелената система в общината като цяло, големите и малките паркове в общината		2014-2020 г.	3 000	✓	✓	✓	
Изграждане на поливни водопроводи за поддържане на зелените площи;		2014-2020 г.	100	✓	✓	✓	

Мярка 2.2.5. Опазване на биоразнообразието

Дейности:

Изграждане и поддържане на приют за безпризорни кучета		2014-2020 г.	150	✓	✓	✓	
--	--	--------------	-----	---	---	---	--

Мярка 2.2.6.: Подобряване на енергийната ефективност и разширяване използването на ВЕИ

Дейности:

Повишаване на информираността на населението за нуждата от опазване на биоразнообразието		2014-2020 г.	14	✓			
--	--	--------------	----	---	--	--	--

Стратегическа цел 3: Повишаване качеството на човешкия капитал на община Сопот, чрез ефективни социални услуги, здравеопазване и образование

Приоритет 3.1.: Подобряване качеството на здравните услуги и достъпа до тях

Мярка 3.1.1.: Подобряване на достъпа до първична и специализирана медицинска помощ и програми за здравна профилактика

Дейности:

Обновяване с цел повишаване на ЕЕ на СБДПЛ „Иван Раев“ ЕООД		2014-2020 г.	2 200		✓	Национален доверителен екофонд	✓
Откриване на кабинет за Спешна медицинска помощ		2014-2020 г.	190		✓		✓

Мярка 3.1.2.: Подобряване на достъпа до дентално медицински услуги и повишаване на здравната култура

Дейности:

Провеждане на информационни здравни кампании		2014-2020 г.	20		✓	✓	✓
--	--	--------------	----	--	---	---	---

Повишаване информираността на населението за достъпа до здравни услуги съобразно нормативните документи		2014-2020 г.	5		✓	✓	✓
Провеждане на безплатни дентални профилактични прегледи на социално слаби български граждани		2014-2020 г.	5		✓	✓	✓
Приоритет 3.2.: Подобряване качеството на и достъпа до образованието и създаване на благоприятна среда за реализация на младото поколение							
Мярка 3.2.1.: Информационно обезпечаване на учебните заведения							
Дейности:							
Закупуване на компютърни конфигурации		2014-2020 г.	50	✓	✓	✓	✓
Създаване и внедряване на информационни системи, виртуални библиотеки и др.		2014-2020 г.	20	✓	✓	✓	✓
Мярка 3.2.2.: Подкрепа и разширяване на извънкласни и извънучилищни форми на заниманията на деца и младежи							
Дейности:							
Обучителни курсове с деца за съхранение на традиционните занаяти и запазване на занаятчийските кадри		2014-2020 г.	80		✓	✓	✓
Мярка 3.2.3.: Обучения и ориентация на младото поколение към професии от местно значение и професии с трудова реализация							
Дейности:							
Професионално обучение на специалисти в различни предприятия от частния сектор		2014-2020 г.	-		✓	✓	✓

Разработване на учебни програми, преодоляващи несъответствията между придобитите от образованието умения и нуждите на пазара на труда		2014-2020 г.	20		✓	✓	✓
Създаване на спортни паралелки		2014-2020 г.	70		✓	✓	✓
Организиране на форми за развитие на творческите таланти		2014-2020 г.	40		✓	✓	✓
Мярка 3.2.4.: Допълнителна квалификация на преподавателите за подобряване на учебния процес							
<i>Дейности:</i>							
Обучения и допълнителна квалификация на преподавателите		2014-2020 г.	70	✓	✓	✓	✓
Мярка 3.2.5.: Развитие на спорта							
<i>Дейности:</i>							
Подобряване и поддържане на базата за спорт в училищата		2014-2020 г.	1 000	✓	✓	✓	
Възстановяване и поддържане на детските площадки на територията на общината, вкл. на тези в детските градини		2014-2020 г.	80	✓	✓	✓	
Изграждане на спортни площадки в общината		2014-2020 г.	1 000	✓	✓	✓	✓

Насърчаване на практикуването на различни видове спорт при децата		2014-2020 г.	25	✓	✓	✓	✓
Организиране на ежегоден спортен празник с децата и учениците от всички детски градини и училища на територията на общината		2014-2020 г.	15	✓	✓	✓	✓
Приоритет 3.3.: Подобряване качеството на социалните услуги и интегриране на групи в социална изолация и малцинствени групи							
Мярка 3.3.1.: Поддържане на качеството и създаване на нови социални услуги в общината							
Дейности:							
Повишаване ЕЕ на Комплекс за социални услуги в община Сопот		2014-2020 г.	70	✓	✓	✓	
Център за настаняване от семеен тип		2014-2020 г.	1 200	✓	✓	✓	
Мярка 3.3.2.: Обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда и провеждане на активна политика в пазара на труда							
Дейности:							
Прилагане на Национални програми за учене през целия живот		2014-2020 г.	-	✓			
Обучения за придобиване на професионална квалификация и преквалификация, съобразено с нуждите на пазара на труда		2014-2020 г.	10	✓	✓	✓	
Подпомагане на лицата от групите в неравностойно положение за постигане на лична реализация		2014-2020 г.	14	✓	✓	✓	

Мярка 3.3.3.: Превенция на младежката и дългосрочната безработица

Дейности:

Създаване на местен професионален център, който да осигурява специализирана помощ за младежи към Дневния център за работа до 18 г.		2014-2020 г.	50		✓	✓	
--	--	--------------	----	--	---	---	--

Приоритет 3.4.: Повишаване на културния статус на населението

Мярка 3.4.1.: Провеждане на културните събития и фестивали в общината и подпомагане организирането на нови

Дейности:

Рок фестивал		2014-2020 г.	45	✓	✓	✓	✓
Фестивал на хумора		2014-2020 г.	200	✓	✓	✓	✓
Джаз фестивал		2014-2020 г.	90	✓	✓	✓	✓

Мярка 3.4.2.: Подпомагане и стимулиране развитието на културните институции в общината

Дейности:

Рехабилитация и оборудване на читалището в града		2014-2020 г.	3 000	✓	✓	✓	✓
--	--	--------------	-------	---	---	---	---

Стратегическа цел 4: Подобряване на ефективността и разширяване възможностите за териториално сътрудничество и укрепване на административния капацитет

Приоритет 4.1.: Подобряване качеството на услугите, предоставяни от общината и повишаване на капацитета ѝ

Мярка 4.1.1.: Усъвършенстване организацията на управление и работа в общинската администрация

Дейности:

Въвеждане на електронно гише		2014-2020 г.	150	✓	✓	✓	
------------------------------	--	--------------	-----	---	---	---	--

Рехабилитация и повишаване на ЕЕ на административните сгради в община Сопот		2014-2020 г.	2 200	✓	✓	✓	
Мярка 4.1.2.: Повишаване квалификацията и уменията на общинската администрация							
<i>Дейности:</i>							
Обучения на служителите на общинска администрация за повишаване на капацитета и работната култура		2014-2020 г.	500	✓	✓	✓	
Приоритет 4.2. Стимулиране на местните партньорства, трансграничното и международно сътрудничество							
Мярка 4.2.1.: Създаване и утвърждаване на трайни връзки със съседните общини за съвместна работа и участие в проекти							
<i>Дейности:</i>							
Създаване на връзки със съседни общини за осъществяване на съвместни проекти чрез провеждане на периодични срещи и форуми		2014-2020 г.	-			✓	
Изграждане на велосипедна алея между гр. Сопот и гр. Карлово (съвместно с община Карлово) и между гр. Сопот и с. Анево		2014-2020 г.	400			✓	
Мярка 4.2.2.: Развитие на международно сътрудничество							
<i>Дейности:</i>							
Участие в трансгранични проекти и сътрудничество в еврорегиона за обмяна на опит и добри практики		2014-2020 г.	3 000			✓	
Участие в трансгранични проекти за сътрудничество за противодействие на бедствия и аварии и известяване на населението		2014-2020 г.	-			✓	

XVI. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ЗА АДАПТАЦИЯТА КЪМ ВЕЧЕ НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ.

Възможните мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени, за които община Сопот би могла да съдейства са свързани с кандидатстване по проекти в областта на енергетиката, транспорта, селското и горското стопанство, управлението на отпадъците и водите, опазване чистотата на атмосферния въздух, индустрията и други сектори на националната икономика, които могат да доведат до намаляване емисиите на парникови газове или поглъщането им посредством изпълнение на следните примерни мерки. Тези други мерки могат да включват повишаване на енергийната ефективност; увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници за собствени нужди, както и за покриване на обществени разходи за вече съществуващи проекти за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници; залесяване, повторно залесяване и промени в земеползването; залесяването и повторното залесяване може да бъдат осъществявани само с местни видове, обитавали или обитаващи съответния регион или географски пояс, а използваните методи трябва да бъдат природосъобразни и да отчитат научните достижения в тази област и опита с адаптацията към климатичните промени на страните, подписали РКОНИК; разработване и внедряване на екологични технологии, които стимулират повишаването на енергийната ефективност и/или използването на енергия от възобновяеми източници; разработване и въвеждане на политика за ограничаване изменението на климата с цел изпълнение на задълженията по Протокола от Киото; образователни мерки, научни изследвания и мерки за подобряване на административния капацитет и управлението на дейностите по политиката по ограничаване изменението на климата; повишаване информираността на широката общественост по въпроси, свързани с изменението на климата; насърчаване на преход към видове транспорт с ниски емисии и обществен транспорт; мерки, насочени към подобряване на енергийната ефективност и изолацията на жилищата или към предоставяне на финансова помощ за преодоляване на социалните последици от увеличаване цената на електроенергията за домакинства с ниски и средни доходи, както и мерки за насърчаване използването на енергия от възобновяеми енергийни източници от домакинствата за покриване на лични нужди.

Фигура 1. Природо-географско положение.....	12
Фигура 2. Защитени територии и местообитания.....	19
Фигура 3. Пространствено разпределение на недвижими културни ценности в териториалния обхват на община Сопот.	23
Фигура 4. Брой на населението на община Сопот по данни от текущата статистика.....	43
Фигура 5. Промени в броя на населението на община Сопот през периода 2004-2012г	43
Фигура 6. Население в област Пловдив по общини 2012г. (%).....	44
Фигура 7. Полова структура на населението 2012г. (%)	45
Фигура 8. Възрастова структура на населението по Зундберг 2011г.(%).....	45
Фигура 9. Население под, в и над трудоспособна възраст 2011г. (%)	46
Фигура 10. Население под, в и над трудоспособна възраст в общините на Пловдивска област 2012г. (%).....	47
Фигура 11. Полово-възрастова пирамида на населението на община Сопот 2011г.....	48
Фигура 12. Етническа структура на населението 2011г (%).....	49
Фигура 13. Население по степен на завършено образование 2011г.(%).....	50
Фигура 14. Естествен прираст на населението в общините на област Пловдив, 2012г..	52
Фигура 15. Естествено движение на населението на община Сопот (2005 – 2012г) в ‰.	53
Фигура 16. Механичен прираст на населението 2012г.....	53
Фигура 17. Механичен прираст на населението в общините на област Пловдив, 2012г.	54
Фигура 18. Йерархична система от градове-центрове, Национална стратегия за регионално развитие на Република България.....	77
Фигура 19. Селищна мрежа.....	79
Фигура 20. Полюси и оси на развитие, Национална Стратегия за регионално развитие.	81
Фигура 21. Йерархическа органиграма на община Сопот.	104
Фигура 22. Обучения на общинска администрация Сопот за периода 2010 -2013г.....	105

Таблица 1. Средства за подслон и места за наставяне.....	35
Таблица 2. Обитавани жилища по наличие на канализация и местонамиране.....	73
Таблица 3. Обитавани жилища по източник на водоснабдяване и местонамиране	74
Таблица 4. Осигуреност на обитаваните жилища с кабелна телевизия, сателитна антена, компютър и достъп до интернет.	76
Таблица 5. Жилищни сгради по период на построяване.....	82
Таблица 6. Жилищни сгради по конструкция на сградата.	83
Таблица 7. Основни характеристики на жилищата.	84
Таблица 8. Жилищни сгради по вид на сградата, източник: НСИ.....	85
Таблица 9. Структура на общинската администрация	102